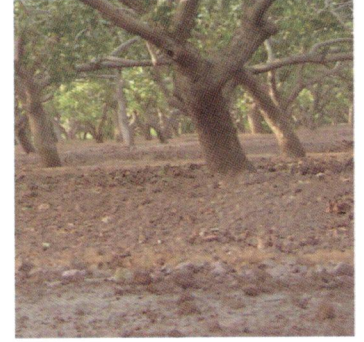
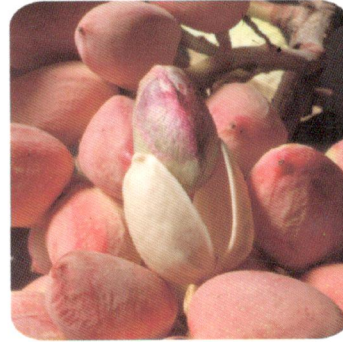
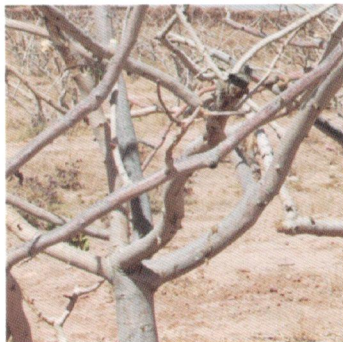
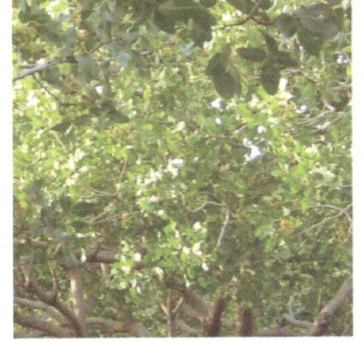
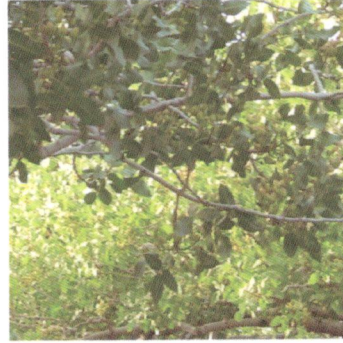
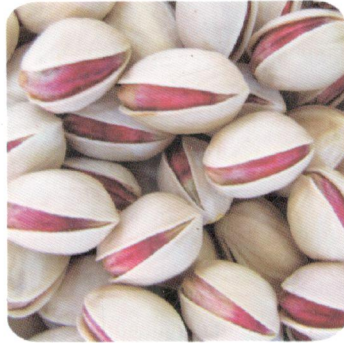
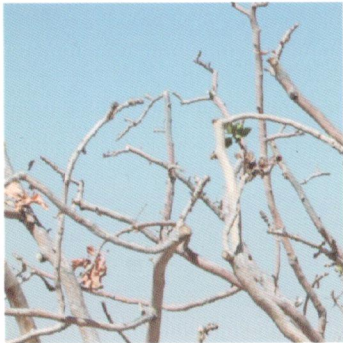
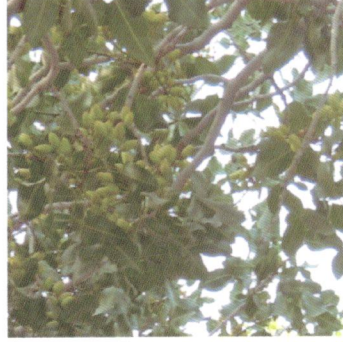

خبرنامه داخلی انجمن پسته ایران

فواید طرح برای تولید کننده:

- ۱- فروش پسته کشاورز در طول سال و توسط افراد متخصص که با بازارهای ایران و جهان اشراف دارند.
- ۲- اطمینان از فروش پسته و دریافت بموقع پول خود که میتواند برای هزینه آن برنامه ریزی دقیق داشته باشد.
- ۳- کاهش اضطرابهای ناشی از فرآوری پسته و نگهداری آن (امنیتی و سلامت)

دلایل موفق بودن این طرح:

- ۱- اعتماد متقابل بین کشاورزان و مجری طرح
- ۲- شکل گیری طرح بر اساس واقعیتهای موجود به طوریکه در این طرح جای اما و اگرها به حداقل رسیده باشد.
- ۳- پرداخت به موقع اقساط کشاورزان

فواید طرح برای صادر کننده:

- ۱- همیشه حجمی از پسته را در انبار خود برای فروش موجود دارد که براحتی میتواند با خریداران پسته تجارت خود را انجام دهد و از روزمره گیهای بازار پسته که آفت بزرگی برای تجارت این محصول است بدور میباشد.
- ۲- تامین بخشی از نقدینگی لازم برای خرید پسته
- ۳- درآمد حاصل از ضبط پسته و تامین بخشی از هزینه های شرکت

چیزی که این طرح را کامل میکند:

اگر بتوانیم با تشکیل یک تیم کشاورزی، خدمات باغداری را به مشترکین طرح ارائه دهیم و کنترل پسته از ضبط به باغ انتقال یابد گامی مؤثر در جهت سلامت پسته برداشته ایم.

ارگانی هیوم

OrganiHUME

Organic Humic Mineral Complex

۴۰ الی ۷۰٪ اسید هیومیک- فولویک

ظن قریب به یقین تنها کاتالیزور و کود آلی در ایران

بالاترین کاتالیزور جهانی، بهترین کود عالی
حتی بهترین کودهای دنیا با آب و زمین قلیایی
به یک کاتالیزور (تجزیه کننده) نیاز دارند.
شرکت پدیده نوآور نماینده انحصاری ارگانی هیوم در ایران
بهترین کاتالیزور جهان را برای شما به ارمغان آورده است.

تولید قاره آمریکا

نتایج بدست آمده :

- با استفاده از ارگانی هیوم، حداقل ۳۰ درصد هزینه ها را کاهش و برداشت خود را حداقل ۳۰ درصد افزایش دهید
- اصلاح و غنی کننده خاک • ایجاد مقاومت در برابر سرما و گرمزدگی • صد در صد طبیعی (ارگانیک)

www.organihume.com

نشانی: کرمان تلفکس: ۰۳۴۱ ۲۴۳۷۷۶۵ - ۰۳۴۱ ۲۴۷۰۹۵۷ تلفن همراه: ۰۹۱۳۶۶۶۴۲۵۲

سازگان شیمی
SAZGAN CHEMI

باغ‌ها پسته

میراث گرانبها نیاکا

در حفظ آن بکوشیم

کنسالت

- ◆ حشره کش تماسی و گوارشی
- ◆ موثرترین حشره کش برای کنترل پسیل پسته و پروانه چوبخوار پسته
- ◆ کم خطر برای زنبور عسل و حشرات مفید
- ◆ مصرف کم

سازگان شیمی
SAZGAN CHEMI

شرکت سازگان شیمی (سهامی خاص)

■ آدرس: تهران - خیابان سید جمال الدین اسدآبادی - نبش کوچه ۴۳ - پلاک ۳۹۵ -
ساختمان ظفر - طبقه سوم - واحد ۱۳ ■ تلفن: ۰۲۱ ۸۸۲۱۳۲۸۹ ■ فکس: ۰۲۱ ۸۸۰۶۸۳۹۷

شرکت بازرگانی پسته سبز گستر کریمان

صادرات و واردات خشکبار

و ادوات کشاورزی

فرآوری، تولید و صادرات

مغز سبز

پسته خندان

پسته دهان بست

پسته شور

محمد رنجبر

همراه: ۰۹۱۳۳۹۲۰۲۷۸

تلفن: ۰۳۴۱-۲۴۵۴۴۵۶

دورنگار: ۰۳۴۱-۲۴۵۴۸۵۷

آدرس: کرمان، بلوار جهاد، بین کوچه ۸۴ و ۸۶

BÜHLER

با بولر آینده را هم اکنون تجربه کنید.

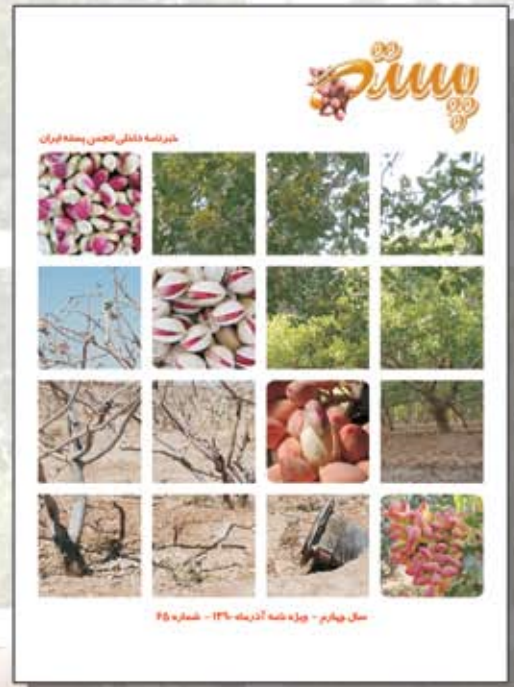
Experience the Future with Buhler
www.buhlergroup.com

بولر
تهران، خیابان فرمانیه (لوسانی غربی)
پلاک ۱۶۶، کد پستی ۱۹۳۷۷-۴۳۴۵۱
تلفن: ۲۲۶۹۱۴۰۰، فکس: ۲۲۶۹۱۳۹۵

خبرنامه داخلی انجمن پسته ایران

- ۸ ابهام ابدی در مالکیت اراضی
- ۹ هزار و یک شب پسته
- ۱۰ تخمین نهایی میزان تولید پسته کشور در سال ۱۳۸۹
- ۱۱ گزارش محصول سال ۲۰۱۱ آمریکا
- ۱۱ دیدگاه
- ۱۲ هزینه تمام شده تولید پسته در باغات مثمر کشور در سال ۱۳۹۰
- ۱۵ اصلاح باغات پسته از طریق جوانسازی
- ۱۶ مدیریت خاک و تغذیه درختان پسته از دی ماه تا اسفند ماه
- ۱۷ بررسی اثر عنصر روی در تولید پسته
- ۱۸ بررسی بیمه باغات پسته
- ۲۴ حسابداری کشاورزی پسته
- ۲۶ خرده مالکی در باغات پسته
- ۲۷ گزارشی از فعالیتهای دفتر توسعه خوشه صنعتی پسته
- ۲۸ مدیریت خرده مالکی در بهره برداری از منابع آب
- ۲۹ سم پاشی هماهنگ باغات خرده مالکی در روستای نمونه
- ۳۰ پیامدهای کوچک شدن اراضی کشاورزی
- ۳۱ بازدید برخی فعالان پسته خراسان از صنعت فرآوری پسته کرمان
- ۳۶ طرح توجیهی فنی و اقتصادی جهت احداث باغ پسته
- ۴۲ پیشگامان صنعت پسته ایران
- ۴۶ مقاومت بازار در برابر تغییر
- ۵۰ گذشته چراغ راه آینده
- ۵۴ نرخ واقعی دلار؟! و تأثیر آن بر صنعت پسته
- ۵۶ ایست بازرسی شماره ۱۵

خبرنامه داخلی انجمن پسته ایران

* دفتر کرمان

تلفن: ۰۳۴۱-۲۵۳۵۲۶۶-۸ شماره: ۰۳۴۱-۲۵۳۵۲۶۹

* دفتر تهران

تلفن: ۰۲۱-۸۸۹۴۷۴۰۰، ۰۲۱-۸۸۹۴۷۳۸۴ شماره: ۰۲۱-۸۸۹۴۷۳۸۴

سایت: www.iranpistachio.org

پست الکترونیکی: info@iranpistachio.org

انجمن پسته ایران در قبال صحت و سقم ادعاهای مطرح شده در آگهی ها، هیچگونه مسئولیتی ندارد. استفاده از مطالب با ذکر مأخذ مجاز است.

سال چهارم - ویژه نامه آذر ۱۳۹۰ - شماره ۶۵

سرمقاله

ابهام ابدی در مالکیت اراضی

سرمایه‌گذاری بلند مدت در این کشور خواهد زد؟ بدبختانه باغداری پسته علیرغم آنکه در بسیاری مناطق کویری ایران مطلوبیت دارد، مستلزم قریب به ده سال سرمایه‌گذاری قبل از اولین برداشت اقتصادی می‌باشد. از این زاویه، سرمایه‌گذاری در باغ پسته نیاز به امنیت مالکیت در یک دوره صد ساله (عمر باروری درخت پسته) دارد. حال می‌بینیم که از یک طرف وزارت نیرو دائمی بودن پروانه بهره‌برداری آبهای زیرزمینی و از طرف دیگر قوه قضائیه اعتبار اسناد ثبتی اراضی را زیر سوال برده‌اند و کسی نیز ضامن سرمایه‌گذاری انجام شده نمی‌باشد. شگفت نیست که برخی سرمایه‌گذاران توسعه کشت پسته در کالیفرنیا را به سرمایه‌گذاری در همین رشته در ایران ترجیح می‌دهند.

انجمن پسته ایران پیشنهاد می‌کند که پس از رسیدگی حقوقی و استماع اعتراضات در دادگاه‌ها طی دوره قانونی، و پس از صدور اسناد رسمی، مالکیت این اسناد الی‌الابد محترم شناخته شده و دولت جمهوری اسلامی از بیت‌المال ضامن خسارت احتمالی ناشی از کشف و ارائه مدارک مثبت جدید باشد. قطعاً نفع تصویب چنین قانونی برای تضمین امنیت سرمایه‌گذاری در کشور، هزاران برابر بیش از ضرر پرداخت غرامت احتمالی در تعداد معدودی موارد خاص است.

محسن جلال پور

رئیس هیأت مدیره انجمن پسته ایران

مجلس شورای اسلامی در نشست مورخ ۱۳۹۰/۰۷/۲۰ «لایحه تعیین تکلیف وضعیت ثبتی اراضی و ساختمان‌های فاقد سند رسمی» را به تصویب رسانید. این لایحه در جهت تسهیل تبدیل اسناد دستی و تصرفات بالفعل به مالکیت مستند به اسناد رسمی در دولت تنظیم شده است.

در جمله پایانی ماده ۳ این لایحه می‌خوانیم: «صدور سند مالکیت مانع مراجعه متضرر به دادگاه نیست.» به زبان دیگر از زمان صدور سند رسمی مالکیت ثبتی و تسلیم دفترچه مالکیت توسط دولت جمهوری اسلامی به صاحب ملک، الی یوم‌القیامه این اسناد ثبتی فاقد اعتبار کلی بوده و هر زمان در معرض اعتراض متضرر و یا جاعل در کسوت متضرر و طرح دعوی از سوی ایشان در محاکم قانونی علیه مالک می‌باشد.

باید پرسید پس چه فرق است بین اسناد ثبتی و تصرف عرفی و اسناد دستی که هر سه به یک میزان اعتبار دارند؟

واضح است که در دنیای امروز هر نوع سرمایه‌گذاری اساسی در صنعت، کشاورزی، باغداری و شهرسازی در نخستین مرحله، مستلزم خرید زمین با اسناد معتبر و دائمی می‌باشد.

حال اگر اسناد رسمی کلیه اراضی ثبتی فاقد اعتبار تام بوده و هر زمان بتوان در انتساب مالکیت زمین به مالکین ثبتی ایجاد شبهه و در دادگاه طرح دعوی نمود، آیا بجز اشخاص صاحب نفوذ و آنهم با دید سودجویانه کوتاه مدت، هیچ فرد عاقلی دست به

هزار و یک شب پسته

بازگویی قصه آب

شاید اگر مسائل و مشکلات صنعت پسته کشور را مروری نماییم نتوان موضوعی بنیادی تر و مهم تر از موضوع افت سطح منابع آب زیرزمینی در مناطق پسته کاری کشور و به ویژه استان کرمان یافت.

امروز در مناطق شمالی استان کرمان کمتر باغ پسته ای را می توان یافت که نشانه‌هایی از تخریب منابع آب و آسیب جدی به سرمایه‌گذاری‌های انجام شده را در خود نداشته باشد. نشانه‌هایی که به تدریج به تصویر غالب تبدیل شده و روز به روز نیز بر ابعاد تخریبی آن افزوده می‌شود.

این فاجعه در شرایطی رخ داده که کارشناسان و مسئولین خدوم وزارت نیرو با تبعیت از قانون و رعایت قاعده «لا ضرر و لا ضرار» از سال ۱۳۵۳، هر نوع بهره‌برداری اضافه از منابع آبی دشت رفسنجان و مدت کوتاهی پس از آن بهره‌برداری جدید در سایر دشتهای پسته خیز شمال استان کرمان را ممنوع اعلام کردند. مع الاسف مسئولین بعدی در مقاطعی از آن زمان تا کنون تعداد چاه‌های فعال و دارای مجوز را در برخی دشتهای ممنوعه به ۳ برابر مجوزهای موجود در زمان ممنوعیت، افزایش دادند.

خوشبختانه خدمتگذاران فعلی نظام یعنی هیئت وزیران در مصوبه‌ای در تاریخ ۱۳۸۷/۵/۲۹ وزارت نیرو را مکلف به بازخرید مجوز چاه‌های پروانه‌دار فعال در دشتهای ممنوعه و بالتجیه کاهش برداشت ۲۵ درصد از منابع آبی زیرزمینی نموده است. انجمن پسته ایران بر این باور است که تنها راه جلوگیری از ورشکستگی و آوارگی کشاورزان شمال استان کرمان اجرای این مصوبه هیئت وزیران و لغو آیین‌نامه‌ها ایست که خرید و فروش حقایقه‌ها را بین کشاورزان قدغن کرده است.

اولویت بازخرید پروانه چاه‌های فعال می‌تواند

با توافق مالکین آندسته از چاه‌ها که باغاتشان بازده اقتصادی نامناسبی دارند، صورت گیرد. دولت می‌تواند با اعطای معوض در مناطق دارای پتانسیل و آزادسازی خرید و فروش پروانه‌های بهره‌برداری موجود در بین باغداران موجبات افزایش بهره‌وری را نیز فراهم آورد.

از زمان صدور تصویب‌نامه هیئت وزیران و بجای فراهم کردن زمینه اجرای آن، نگاهی به واکنش و اظهارات مقامات ملی و استانی وزارت نیرو نشان می‌دهد که این واکنش عموماً در جهت مسکوت گذاشتن آن راهکار و جایگزینی طرح کاهش لیترژا پروانه‌ها می‌باشد. این مسئولین در جهت اجرای برنامه خود انگشت اتهام را متوجه باغداران به عنوان مقصران اصلی این فاجعه خودساخته کرده و پدیده خشکسالی را بهانه‌ای جهت مجازات بالسویه عموم بهره‌برداران می‌کنند!!!

برخی از مقامات این وزارتخانه در جهت پاک کردن صورت مسئله تا بدانجا پیش رفته‌اند که حق مالکیت شرعی و قانونی بهره‌برداران بر حقایقه خود را زیر سوال برده و بهره‌برداران از فتوات و چاه‌های عمیق را صرفاً صاحبان سوراخ‌هایی در زمین دانسته‌اند!

رویکرد دیگر، دامن زدن به رویای انتقال آب و تأمین آب مورد نیاز کشاورزی استان با طرح‌های بلند پروازانه ایست که عدم تحقق آنها پس از قریب سه دهه وعده و وعید و تکرار، خود گویای غیر قابل اجرا بودن آنهاست. طرح‌هایی نظیر انتقال آب به صورت رودخانه دست ساز از تاجیکستان به کرمان! و یا شیرین کردن آب خلیج فارس و پمپاژ آن به بیش از ۲۸۰۰ متر ارتفاع برای سرازیر شدن به جلگه‌های کشاورزی کرمان را باید به کلکسیون وعده‌های رویایی مسئولین اضافه کرد. آیا می‌توان کمبود سالانه یک و نیم میلیارد متر

مکعب آب برای بهره‌برداری کارآمد از باغات موجود را با آبی که به گفته مدیر شرکت آب منطقه‌ای کرمان لیتری ۲ تومان است، تأمین کرد؟ آیا پرداخت سالانه سه میلیارد دلار آب بها، اضافه بر هزینه‌های موجود، برای باغداری استان که فروش فعلی محصول پسته آن کمتر از ۲ میلیارد دلار می‌باشد توجیه اقتصادی دارد؟ یادآور می‌شویم که با معیارهای علمی باغبانی، هر هکتار باغ پسته با شیوه آبیاری قطره‌ای نیاز سالانه به حداقل ۱۰۰۰۰ متر مکعب آب دارد. در جلگه رفسنجان با قریب ۱۰۰۰۰۰ هکتار باغ پسته، بهره‌برداری کارآمد از این باغات نیازمند ۶۰۰ میلیون متر مکعب آب، علاوه بر ورودی فعلی دشت از محل نزولات جوی در کوهستان‌های مشرف بر این دشت است. قیمت سالانه این آب اضافه، یک میلیارد و دویست میلیون دلار است. آیا با این محاسبه، اجرای مصوبه هیئت وزیران کم خرج تر، واقع گرایانه تر و برای بهره‌برداران کم عذاب آورتر است یا تحقیر روزانه ایشان در ادارات دولتی با عملیات ایدائی نظیر الزام به تجدید سالیانه پروانه، و سردوانیدن باغدار، کاهش لیترژا این پروانه‌ها در زمان مراجعه، قطع برق و افزایش نرخ برق از طریق کاهش قدرت پروانه‌ها؟ در این میان می‌خواهند این کشاورز خسته و مستاصل را با رویای ساخت رودخانه‌های دست‌ساز به عالم خلسه فرو برند!

شاید لازم باشد که ما گاه گاه از خود بیرسیم که آنچه امروز داریم، از دسترنج پدرانمان به جای مانده و یا حاصل دست یازیدن به منابع متعلق به نسلهای آینده است؟

حمید فیضی

دبیر انجمن پسته ایران

تخمین نهایی میزان تولید پسته کشور در سال ۱۳۸۹

کمیسیون باغبانی انجمن پسته ایران

خطای پیش بینی تولید پسته آمریکا در همان سال (۲۰۱۰) توسط شرکت Nichols از پیشگامان صنعت پسته آمریکا به میزان ۳۷ درصد، بیانگر دقت بالاتر روش انجمن پسته ایران در تخمین محصول است. لازم به ذکر است که پیش بینی اولیه آن شرکت از تولید محصول پسته سال ۲۰۱۰ آمریکا ۱۵۰ هزار تن بود و مقدار قطعی آن ۲۴۰ هزار تن گزارش شده است.

تلاش نموده که به تدریج نسبت به بازنگری دستورالعمل‌ها، فرم‌ها و روش‌های پیش‌بینی و تخمین محصول اقدام نماید که خوشبختانه مقایسه این پیش‌بینی‌ها با آمار ثبتی صادرات پسته کشور در سال‌های مختلف بیانگر افزایش قابل توجه دقت پیش‌بینی‌ها و بهبود روش‌های پیش‌بینی می‌باشد. مقایسه خطای پیش‌بینی انجمن پسته ایران برای سال محصولی ۸۹ به میزان ۳ درصد با

با تکمیل آمار صادرات پسته کشور در مهرماه ۹۰ برای سال محصولی ۹۰-۸۹ (دوره مهر ۸۹ تا پایان شهریور ۹۰)، انجمن پسته ایران نسبت به بازبینی تخمین قبلی خود از میزان تولید پسته خشک در پوست برای محصول ۸۹ اقدام نمود. بر اساس آخرین گزارش مشترک کمیسیون‌های باغبانی و بازرگانی، میزان تولید پسته خشک در پوست در سال ۸۹ برابر با ۲۱۶ هزار تن بوده است.

این میزان تولید نسبت به پیش‌بینی قبل از برداشت انجمن در تیرماه ۸۹ در مورد محصول سال مزبور، تنها ۳ درصد خطا دارد که بیانگر دقت قابل توجه پیش‌بینی انجمن در خصوص میزان تولید می‌باشد. در اواخر بهار ۸۹ و همچنین مجدداً در پاییز ۸۹ و پس از پایان فصل برداشت، انجمن پسته ایران میزان تولید پسته خشک کشور را ۲۱۰ هزار تن اعلام نمود که با انتشار و تکمیل آمار صادرات ۱۲ ماهانه پسته در مهرماه ۹۰، این پیش‌بینی اصلاح و میزان تولید معادل ۲۱۶ هزار تن تخمین زده شد. گزارش انجمن پسته ایران نشان می‌دهد که از کل تولید پسته کشور در سال محصولی ۹۰-۸۹، میزان ۱۶۲ هزار تن به صادرات و ۳۶ هزار تن به مصرف داخلی اختصاص یافته است. با توجه به ۱۸ هزار تن ضایعات پوست ناشی از صادرات مغز پسته و مغز سبز پسته و مقدار تخمینی ۸ هزار تن موجودی انبار ابتدای دوره، عملاً ۸ هزار تن از محصول سال ۸۹ به عنوان موجودی انبار ابتدای دوره، به سال تجاری پیش رو منتقل گشته است.

تولید پسته خشک با پوست ایران و درصد خطای سال‌های محصولی ۱۳۸۱ تا ۱۳۹۰

سال محصولی	پیش‌بینی تولید - هزار تن	تخمین نهایی تولید پسته - هزار تن	خطای پیش‌بینی (درصد)
۱۳۹۰	۱۸۷	NA	NA
۱۳۸۹	۲۱۰	۲۱۶	-۳
۱۳۸۸	۱۹۰	۱۸۴	۳
۱۳۸۷	۱۰۰	۹۰	۱۱
۱۳۸۶	۲۷۰	۲۶۷	۱
۱۳۸۵	۱۹۵	۲۱۱	-۸
۱۳۸۴	۱۷۰	۱۷۶	-۳
۱۳۸۳	۱۲۰	۱۳۴	-۱۰
۱۳۸۲	۲۰۰	۱۷۳	۱۶
۱۳۸۱	۲۵۰	۲۵۶	-۲

مأخذ: سال‌های ۲۰۰۲ تا ۲۰۰۷ آقای مهدی آگاه و پس از آن انجمن پسته ایران
* تخمین‌های انجمن پسته ایران بر اساس آمار ۱۲ ماهه

تخمین تولید، مصرف، صادرات و مانده محصول پسته ایران به تن

ماه محصولی: ۱۲ (شهریور)	سال محصولی: ۱۳۹۰ - ۱۳۸۹ (۲۰۱۰-۲۰۱۱)
مانده محصول از سال قبل	۸,۰۰۰
کل تولید سال جاری	۲۱۶,۰۰۰
جمع محصول در دسترس	۲۲۴,۰۰۰
مصرف داخلی	۳۶,۰۰۰
صادرات	۱۶۲,۰۰۰
اصلاح ناشی از صادرات مغز و مغز پسته	۱۸,۰۰۰
کل مصرف	۲۱۶,۰۰۰
محصول باقیمانده	۸,۰۰۰

بررسی سابقه پیش‌بینی‌های انجمن پسته از میزان تولید پسته کشور در دوره ۹ ساله ۱۳۸۱ تا ۱۳۸۹ مطابق جدول زیر نشان می‌دهد که به جز سال‌های ۱۳۸۲ و ۱۳۸۷ که خطای پیش‌بینی قبل از برداشت نسبت به تخمین نهایی پایان دوره به ترتیب ۱۶ و ۱۱ درصد بوده، در سایر سال‌ها این خطا کمتر از ۱۰ درصد بوده است. در ۵ سال از این دوره خطای پیش‌بینی، بین ۱ تا ۳ درصد بوده است. خطای ۱۱ درصدی پیش‌بینی محصول ۱۳۸۷ نیز ناشی از حجم بسیار کم محصول به میزان ۹۰ هزار تن بوده که پیش‌بینی انجمن ۱۰ هزار تن بیش از تخمین نهایی بوده است. نظر به اهمیت پیش‌بینی دقیق محصول سالانه در برنامه‌ریزی صنعت پسته کشور، انجمن

گزارش محصول سال ۲۰۱۱ آمریکا

دبیرخانه انجمن پسته ایران

رشد داشته است (از حدود ۵۵۰۰ تن در سال گذشته به حدود ۱۳۴۰۰ تن در سال جاری). سایر بازارهایی که صادرات به آنها افزایش قابل توجهی نشان می دهد عبارت از کره جنوبی (به دلیل توافقنامه تجاری اخیر) و مکزیک (به دلیل حذف تعرفه ۲۰ درصدی برای پسته آمریکا) و کانادا و استرالیا (به دلیل دلار قوی تر آنها نسبت به آمریکا) می باشند. تقاضای داخلی خوب است و به دلیل قیمت های پایین تر نسبت به سال قبل، رشد قابل توجه صنعت و قیمت بالاتر سایر مغزهای رقیب، افزایش تقاضای داخلی پیش بینی می گردد. قیمت فعلی پسته خندان درجه یک USAextra1 در حد ۳/۷ تا ۳/۸ دلار در پوند (۸/۱۴ تا ۸/۳۶ دلار در کیلو) و قیمت مغز پسته بر حسب کیفیت بین ۶/۵ تا ۷ دلار در پوند (۱۴/۳ تا ۱۵/۴ دلار در کیلو) می باشد. منبع: Nichols Farms, Marketreport, Nov. 2011

سؤال اساسی آن است که میزان بارگیری و صادرات محصول در مقایسه با سال قبل چه وضعیتی خواهد داشت؟ برخی واقعیت ها و نشانه ها مؤید افزایش و برخی دیگر حاکی از کاهش صادرات است. موضوع جالب توجه آن است که به دلیل بحران بدهی اروپا، میزان تقاضای معامله با صنعت پسته کم می باشد که این موضوع به میزان ضعف و قوت یورو در برابر دلار مربوط است. در دو ماهه اول سال محصولی جاری میزان صادرات به اروپای غربی ۳۳ درصد کاهش یافته است (از حدود ۸۴۰۰ تن در سال گذشته به حدود ۵۶۷۰ تن در سال جاری). پیش بینی آن است که میزان تقاضای اروپای غربی کمتر از سال قبل باشد. از سوی دیگر صادرات پسته آمریکا به آسیا و به ویژه چین و هنگ کنگ نسبت به سال گذشته ۱۴۵ درصد

برداشت محصول سال ۲۰۱۱ آمریکا کامل شده است. علیرغم آنکه میزان محصول نهایی تا ماه دسامبر منتشر نخواهد شد اما به طور قطع این محصول نزدیک به ۲۰۳ هزار تن می باشد. این محصول به میزان ۱۶ درصد کمتر از محصول سال ۲۰۱۰ است. میزان پسته خندان در سال ۲۰۱۱ در مقایسه با محصول سال ۲۰۱۰، به میزان ۵ درصد بیشتر می باشد (میزان پسته ناخندان ۵ درصد کمتر می باشد). آسیب حشرات کم بوده اما کمی بیش از محصول بسیار سالم سال ۲۰۱۰ است. میزان لکه در پوست شاخی به دلیل نوسانات گرما و بارندگی در فصل برداشت، به میزان قابل توجهی بیش از محصول سال ۲۰۱۰ است. جمع محصول در دسترس، ترکیبی از پسته خندان، پسته ناخندان و پسته روآبی است. پسته های ناخندان جهت تهیه مغز، صادرات به چین یا جهت تهیه پسته مکانیک خندان مصرف می گردد.

دیدگاه

یادداشت ارزشمند آقای مهدی آگاه در ویژه نامه مرداد ماه ۹۰ را چند بار با دقت خواندم. در حد معلومات مختصر بنده این نوشته کوتاه جزء جالب ترین نوشته های کشاورزی ایران در سال ۹۰ است. تلاش نویسنده در نگاه بصیرانه به فضای استراتژیک پیرامون صنعت پسته و گمانه زنی روشمند جهت شناخت روندهای آتی، درست همان چیزی است که کشاورزی ایران محتاج آن است. باید به این نوع تفکر رونق بخشید و تلاش کرد با نقد امثال این نوشته و تکمیل آن، به ترسیم دورنمای استراتژیک صنعت پسته پرداخت، چالش ها را شناخت و برای آن برنامه ریزی کرد. من در حد فهم خود، مایلم ملاحظاتی را بلاخص بر روی پیش فرض های مفروض آقای آگاه مورد اشاره قرار دهم تا با دقت بیشتری مورد بررسی قرار گیرند. در این مسأله ما نیازمند بحث و مطالعه بیشتری هستیم.

۱. فرض ادامه رشد اقتصادی چین، هند، روسیه، خاورمیانه و آسیای میانه، تا چه میزان در ده سال پیش رو قابل اتکاء است؟
۲. اگر دوره ای از رکود اقتصاد جهانی، بازارهای مصرف را کم رونق کند، «دوره دهساله پیشی گرفتن مصرف بر تولید» تا چه حد ممکن است کوتاه شود؟
۳. پارامونت عضوی از یک هولدینگ عظیم خانوادگی است که از پسته، بادام و انار تا آنال هنری و فولاد سرمایه گذاری کرده است. به نظر می رسد موتور محرکه این ساختار عظیم، شخص استوارت رزنیک است. نقطه قوت پارامونت تا امروز در همین جا نهفته بوده و نقطه

۶. آیا پسته ایران موفق خواهد شد رفتار جمعی خود را بهبود ببخشد؟ انجمن پسته ایران به عنوان نقطه امید در این عرصه، رو به صعود خواهد بود یا به افول و رکود خواهد رفت؟ آیا جمع بیشتر و مؤثرتری از فعالان و ذینفعان، درگیر مسایل کلان پسته خواهند شد؟ آیا مسئولیت پذیری اجتماعی بیشتری در میان ما شکل خواهد گرفت؟

۷. شرایط کلان اقتصاد کشور چگونه خواهد بود؟ آیا همچنان تورم دو رقمی در کنار تلاش مصنوعی برای ارزان نگاه داشتن ارز ادامه خواهند داشت؟ می دانیم در سال های گذشته افزایش هزینه تولید پسته ایران سالانه حدود ۱۶ درصد بوده است. واقعیت آن است که اگر این روند ادامه یابد حتی امداد غیبی رزنیک چاره ساز نخواهد بود! اگر احتمال اخلاص جدی تحریم در کشتیرانی و صادرات را بدین بیفزاییم، علامت سؤال بزرگتری روی میز قرار می گیرد. من سعی کردم در تقدیم ملاحظاتی فوق، حداکثر جولان فکری را ظهور دهم. چنین رویکردی به خواننده کمک می کند حس کند پیش بینی روندها در دنیای دینامیک امروز همان قدر که ضروری است، سخت، پیچیده و چندبعدی است. این یک چالش فکری است که ما، شما و همه فعالان اقتصادی را در جهان پر زایش، پرمیرایش، پرتلهاب و پر نوسان امروز، هر روز به مبارزه می طلبد. شما چگونه فکر می کنید؟ فردای پسته ایران آستن چیست؟

محمد حسین کریمی پور
رئیس کمیسیون کشاورزی اتاق ایران

ضعف فردای آن هم در همین جاست. البته باید اعتراف کنم که شناخت من از رزنیک و پارامونت واقعاً محدود است. ثبات سیاست های پارامونت در عرصه پسته تا چه حد از تغییرات احتمالی درونی یا پیرامونی مانند موارد ذیل می تواند تأثیر پذیرد؟

- بودن یا نبودن رزنیک
- تلاطمات اقتصادی آمریکا و تأثیر آن بر بنگاه های گروه بالاخص در بخش فولاد
- چه زمان پارامونت تصمیم می گیرد در حرکت به طرف مونوپولی به جنگ قیمت روی آورد؟ عوامل مؤثر بر این تصمیم کدامند؟
- تأثیر بحران آب بر تولید در ایران و آمریکا باید با دقت بهتری رصد شود. به نظر می رسد کاهش تولید ناشی از این شرایط، بالاخص در رفسنجان دست کم گرفته شده است. آثار جدی بحران آب حتی در عرصه های جدید باغریزی مثل خراسان قابل ملاحظه است. از سوی دیگر عطش شهرها و صنایع در کالیفرنیا برای تصاحب آب کشاورزی و دورنمای کاهش تغذیه آب به هر دو نوع شبکه ایالتی و فدرالی، باید مدنظر قرار گیرد. کالیفرنیا تا چه زمانی آب کافی برای توسعه باغات جدیدتر و حتی برای شرب بهینه باغات موجود در اختیار خواهد داشت؟
- فکر می کنم دلایل بیشتری لازم است تا با اطمینان بگوییم «آمریکایی ها از تجربه ژاپن درس گرفته اند و سراغ تخریب چهره پسته ایران نمی روند». روش پارامونت در چین در مسأله «رنگبری پوست پسته» برخی نشانه ها در خلاف این فرض را در بردارد.

هزینه تمام شده تولید پسته در باغات مثمر کشور در سال ۱۳۹۰

کمیسیون باغبانی انجمن پسته ایران

نزدیک بسیار محتمل به نظر می رسد؛ کما اینکه اثرات شروع این بحران هم اکنون نیز قابل مشاهده است. در گزارش حاضر هزینه تولید پسته برای یک هکتار از یک باغ پسته مثمر در سال ۱۳۹۰ بررسی شده و با هزینه تولید همان باغ در سال ۱۳۸۸ مقایسه می گردد.

ایران هم اکنون بالغ بر ۲۰۰ هزار تن پسته خشک در پوست در سال است که در صورت تداوم وضع موجود و پیشی گرفتن هزینه های تولید از قیمت محصولات جایگزین و رقیب، از دست رفتن حداقل بخش قابل توجهی از سهم ایران در این بازار و به تبع آن درآمد میلیارد دلاری این صنعت در آینده

تسورم مزمن و شدید موجود در اقتصاد کشور و سیاست تثبیت نرخ ارز توسط دولت از یک سو و طرح هدفمند کردن یارانه ها از سوی دیگر، باعث کاهش یا از بین رفتن مزیت نسبی اقتصادی بسیاری از فعالیت های تولیدی در کشور از جمله کشاورزی و تولید پسته شده است. بازار صادراتی بالقوه پسته

جدول شماره ۱. مشخصات عمومی باغی تأثیرگذار بر هزینه های تولید

تاریخ	آذر ۹۰	پیوند	احمدآقایی - اکبری	جنس خاک	مخلوط مناسب
کد باغدار	XXXXXXXXXXXXXX	فاصله رس	۷ متری	روش آبیاری	غرق آبی با کانال سیمانی
محل باغ	XXXXXXXXXXXXXX	سن باغ	۳۰ سال به بالا	کیفیت آب	اسیدی و کمی شور
مساحت	XXXXXXXXXXXXXX	میانگین برداشت	۱۵۰۰ هکتار/ کیلو	دوره آبیاری	۴۵ روزه

جدول شماره ۲. میانگین سالیانه هزینه های جاری باغبانی یک هکتار باغ پسته مثمر (تومان)

عنوان	واحد	هزینه واحد	مقدار	هزینه
باغبانی	بیل زنی	نفر-روز	۷,۰	۱۶۴,۵۰۰
	هرس	نفر-روز	۱۷,۰	۳۹۹,۵۰۰
	علف کنی (وجین)	نفر-روز	۹,۰	۲۱۱,۵۰۰
	آبیاری	نفر-روز	۳۲,۰	۷۵۲,۰۰۰
	توکاری و پیوند	نفر-روز	۳,۰	۷۰,۵۰۰
	جمع	نفر-روز	۶۸,۰	۱,۵۹۸,۰۰۰
کود دهی و اصلاح خاک	شیمیائی خاک	نفر-روز	۱,۵	۳۵,۲۵۰
	محلول پاشی	نفر-روز	۰,۵	۱۱,۷۵۰
	حیوانی	نفر-روز	۵,۵	۱۲۹,۲۵۰
	اصلاح خاک	نفر-روز	۴,۵	۱۰۵,۷۵۰
	جمع	نفر-روز	۱۲,۰	۲۸۲,۰۰۰
سم و روغن	دفع آفات	نفر-روز	۴,۰	۲۲,۵۰۰
	تله گذاری	نفر-روز		۲۲,۵۰۰
	علف کشی	نفر-روز		۲۲,۵۰۰
	قارچ کشی	نفر-روز		۲۲,۵۰۰
	دفع جانور مزاحم	نفر-روز		۲۲,۵۰۰
	روغن پاشی	نفر-روز		۲۲,۵۰۰
جمع	نفر-روز	۴,۰	۹۴,۰۰۰	
سایر				-
جمع	نفر-روز	۸۴,۰		۱,۹۷۴,۰۰۰

ادامه جدول شماره ۲. میانگین سالیانه هزینه های جاری باغبان ۲۰۱۱ ی یک هکتار باغ پسته مثمر (تومان)

هزینه	مقدار	هزینه واحد	واحد	عنوان	
۱۴,۰۰۰	۲۰,۰	۷۰۰	عدد	نهال و پیوند	باغبانی
۳,۰۰۰	۰,۲	۱۵,۰۰۰	عدد	بیل و ...	
۲,۰۰۰	۰,۱	۲۰,۰۰۰	عدد	قیچی و اره و ...	
۲۵,۰۰۰	۵,۰	۵,۰۰۰	متر	تعمیرات سیستم آبرسانی	
۴۴,۰۰۰				جمع	
۴۵۰,۰۰۰	۱,۵۰۰,۰	۳۰۰	کیلو	شیمیائی خاک	کود دهی و اصلاح خاک
۷,۵۰۰	۱,۰	۷,۵۰۰	لیتر	محلول پاشی	
۱,۲۰۰,۰۰۰	۲۰,۰	۶۰,۰۰۰	تن	حیوانی	
۱۰۵,۰۰۰	۳۵,۰	۳,۰۰۰	تن	اصلاح خاک	
۱,۷۶۲,۵۰۰				جمع	
۱۵۰,۰۰۰	۱۰,۰	۱۵,۰۰۰	لیتر	سموم دفع آفات	سم و روغن
۷,۵۰۰	۱,۰	۷,۵۰۰	عدد	تله	
۱۶,۵۰۰	۳,۰	۵,۵۰۰	لیتر	علف کش	
-			لیتر	قارچ کش	
-				دفع جانور مزاحم	
۴۲,۰۰۰	۳۵,۰	۱,۲۰۰	لیتر	روغن	
۲۱۶,۰۰۰				جمع	
-				سایر	
۲,۰۲۲,۵۰۰				جمع	
۱۲۸,۱۰۰	۲۱,۰	۶,۱۰۰	ماشین-ساعت	شخم زنی	باغبانی
		۶,۱۰۰	ماشین-ساعت	تیلر	
		۶,۱۰۰	ماشین-ساعت	ریپر	
		۶,۱۰۰	ماشین-ساعت	جمع	
۳۰,۵۰۰	۵,۰	۶,۱۰۰	ماشین-ساعت	شیمیائی خاک	کود دهی و اصلاح خاک
		۶,۱۰۰	ماشین-ساعت	محلول پاشی	
		۶,۱۰۰	ماشین-ساعت	حیوانی	
		۳۰,۰۰۰	۱,۰	۳۰,۰۰۰	
۶۰,۵۰۰				جمع	
۳۶,۶۰۰	۶,۰	۶,۱۰۰	ماشین-ساعت	دفع آفات	سم و روغن
				تله گذاری	
		۶,۱۰۰	ماشین-ساعت	علف کشی	
		۶,۱۰۰	ماشین-ساعت	قارچ کشی	
				دفع جانور مزاحم	
		۶,۱۰۰	ماشین-ساعت	روغن پاشی	
۳۶,۶۰۰	۶,۰	۶,۱۰۰	ماشین-ساعت	جمع	
۵,۵۰۰	۰,۱	۵۵,۰۰۰	عدد	آب، برگ، خاک و سایر	آزمایش و مشاوره
-				سایر	
۲۳۰,۷۰۰				جمع	
۴,۲۲۷,۲۰۰				جمع	کل جاری

هزینه تمام شده تولید پسته در باغات مثمر کشور در سال ۱۳۹۰

در یک هکتار باغ پسته با عملکرد متوسط ۱۵۰۰ کیلوگرم در هکتار محاسبه گردیده که عملاً جز گروه باغ های خوب و مطلوب قرار می گیرد و متأسفانه با شرایط نامطلوب منابع آب، تعداد این باغات در سطح کشور و به ویژه در استان کرمان محدود بوده و روز به روز نیز کمتر می شود. به عبارتی متوسط هزینه تولید هر کیلو پسته در باغات با شرایط عمومی نامطلوب که معمولاً عملکردهای پایین تر از ۸۰۰ کیلوگرم در هکتار دارند بسیار بیشتر از این رقم می شود. به باور انجمن پسته ایران، افزایش هزینه سالانه تولید هر کیلو پسته ناشی از تورم سالیانه، و بهره‌وری پایین باغات به دلیل وضعیت بفرنج منابع آب، در حال حاضر بزرگترین مشکل باغداری پسته بوده که روز به روز شکاف هزینه و درآمد را بیشتر و بیشتر می نماید به گونه‌ای که عملاً هر ساله تعداد بیشتری از باغات از شرایط تولید اقتصادی خارج شده و این موضوع امکان رقابت قیمتی در بازار جهانی را از صنعت پسته ایران سلب می نماید.

مورد بررسی در سال ۱۳۹۰ برابر ۴,۲۲۷,۲۰۰ تومان و میانگین هزینه سرمایه‌ای باغبانی نیز ۳,۱۴۲,۵۰۰ تومان بوده است. به عبارتی جمع هزینه‌های باغبانی در هر هکتار از باغ نمونه مورد بررسی به ۷۳۶۹۷۰۰ تومان بالغ می گردد که معادل ۴۹۱۰ تومان هزینه به ازای هر کیلو پسته خشک تولیدی می شود. در صورتی که به این هزینه، مبلغ ۱۶۵۰ تومان هزینه سالیانه بیمه، برداشت، حمل، فرآوری و مدیریت برای هر کیلو پسته را نیز اضافه کنیم، متوسط هزینه تمام شده تولید برای هر کیلو پسته خشک در هم به ۶۵۶۰ تومان بالغ خواهد شد. مقایسه هزینه‌های فوق با هزینه تولید هر کیلو پسته خشک در سال ۱۳۸۸ به میزان ۴۷۱۵ تومان، بیانگر رشد ۳۹ درصدی هزینه تولید در طی دو سال می باشد. این افزایش در هزینه‌های جاری ۵۸ درصد، در هزینه‌های سرمایه‌ای ۳۳ درصد و در هزینه‌های بیمه، برداشت، حمل، فرآوری و مدیریت ۴۶ درصد بوده است. بایستی توجه نمود که هزینه‌های فوق

بر این اساس انجمن پسته ایران در آذرماه ۱۳۸۸ و آذرماه ۱۳۹۰ اقدام به برآورد هزینه تمام شده پسته در یک هکتار از این باغ با عملکرد میانگین ۱۵۰۰ کیلوگرم پسته خشک در هکتار نمود که اطلاعات آن به شرح جداول زیر ارائه گردیده است:

- جدول شماره ۱. مشخصات عمومی باغی تأثیرگذار بر هزینه تولید
- جدول شماره ۲. میانگین سالیانه هزینه‌های جاری باغبانی یک هکتار باغ پسته مثمر
- جدول شماره ۳. میانگین سالیانه هزینه‌های سرمایه‌ای باغبانی یک هکتار باغ پسته مثمر
- جدول شماره ۴. میانگین سالیانه هزینه‌های بیمه، برداشت، حمل، فرآوری و مدیریت برای هر کیلو پسته خشک
- در جدول شماره ۵ نیز هزینه تمام شده تولید هر کیلو پسته خشک در سال‌های ۸۸ و ۹۰ مقایسه شده است. همانگونه که در جداول فوق‌الذکر ملاحظه می گردد، کل هزینه‌های جاری نگهداری یک هکتار باغ پسته

جدول شماره ۳. میانگین سالیانه هزینه‌های سرمایه‌ای باغبانی یک هکتار باغ پسته مثمر (تومان)

عنوان	واحد	هزینه واحد	مقدار	هزینه
آب	با فرض خرید کامل	متر مکعب	۱۳,۶۰۰,۰	۲,۰۴۰,۰۰۰
استهلاک	سی ساله مستقیم	هکتار	۰,۰۳۳	۱,۰۰۰,۰۰۰
	بیست ساله مستقیم	هکتار	۰,۰۵۰	۲,۵۰۰
	ده ساله مستقیم	هکتار	۰,۱۰۰	۱۰۰,۰۰۰
	جمع			۱,۱۰۲,۵۰۰
کل سرمایه‌ای	جمع			۳,۱۴۲,۵۰۰

جدول شماره ۵. مقایسه هزینه تمام شده تولید هر کیلو پسته خشک (تومان) در سالهای ۸۸ و ۹۰

جدول شماره ۴. میانگین سالیانه هزینه‌های بیمه، برداشت، حمل، فرآوری و مدیریت برای هر کیلو پسته خشک (تومان)

عنوان	هزینه	شرح	۱۳۸۸	۱۳۹۰	درصد رشد
بیمه کشاورزی	۱۳۰	هزینه باغبانی در هر هکتار	۲,۶۷۲,۲۲۵	۴,۲۲۷,۲۰۰	۵۸
نگهبانی، برداشت و حمل	۴۰۰		۲,۳۵۳,۳۳۳	۳,۱۴۲,۵۰۰	۳۳
فرآوری	۶۰۰		۵,۰۲۵,۶۵۸	۷,۳۶۹,۷۰۰	۴۶
بیمه انبار	۲۰	جمع هزینه‌های باغبانی برای هر کیلو پسته خشک	۳۵۹۰	۴۹۱۰	۳۶
مدیریت و دفتری	۵۰۰	جمع هزینه‌های بیمه، حمل، فرآوری و مدیریت برای هر کیلو پسته خشک	۱۱۲۵	۱۶۵۰	۴۶
سایر	-				
جمع	۱,۶۵۰	هزینه تمام شده تولید برای هر کیلو پسته خشک	۴۷۱۵	۶۵۶۰	۳۹

اصلاح باغات پسته از طریق جوانسازی

در اکثر باغات قدیمی تولید اقتصادی نیست و درختان در اثر نگهداری و تربیت نادرست باردهی قابل توجهی ندارند و عمر اقتصادی آنها به پایان رسیده است. در اینجا سؤالاتی در ذهن متبادر می شود که آیا:

این درختان ارزش نگه داشتن دارند؟ رشد رویشی و زایشی این درختان متوقف شده است؟ تغییر رقم پسته توجه پذیر است؟ جوانسازی درختان نسبت به کاشت درختان جدید توجه زمانی و اقتصادی دارد؟ شرایط عمومی درختان مناسب است، بدین معنی که اثراتی از بیماری و ضعف در آنها نمایان است؟ ریشه درخت پوسیدگی ندارد؟

در بسیاری از باغات قدیمی، درختان با نظم و ترتیب مناسبی کاشته نشده اند و اصطلاحاً کاشت جنگلی دارند و هرس تربیت مناسبی نیز نداشته اند، لذا با جوانسازی این درختان مسن می توان علاوه بر رسیدن به باردهی بهینه، نظم بهتری به این نوع باغات داد.

به طور کلی درختان دارای دو نوع جوانه رویشی (رشد) و جوانه زایشی (گل) هستند. جوانه های رویشی معمولاً در انتهای شاخه ها و جوانب شاخه های فصل جاری در محل اتصال بین برگ با شاخه قرار دارند. نوع دیگری از جوانه های رویشی جوانه های ناهجا هستند که روی چوب قدیمی، جایی که قبلاً جوانه های وجود نداشته و توسط لایه ضخیمی از پوست درخت پوشانده شده است بوجود می آیند. این جوانه ها می توانند از محل ریشه، پایه (ترکها) و یا شاخه های اصلی و یا در قسمت زیرین یک هرس شدید نمایان شده و رشد نمایند. شاخه هایی که از این نوع جوانه ها رشد می کنند می تواند به عنوان یک شاخه بارده، تربیت شده و مورد استفاده قرار گیرند. باید در نظر داشت که این نوع شاخه ها در ابتدا نسبت به شاخه های اصلی درختان، اتصال ضعیف تری به درخت دارند. این امر به علت رشد جوانه از لایه خارجی چوب می باشد که به مرور زمان برطرف می شود.

با این تفصیل می توان از این اصل، جهت جوانسازی درختان پسته استفاده نمود. کما اینکه این موضوع بصورت عملی نیز انجام شده و نتایج دلگرم کننده ای نیز داشته است. بعد از پیوند ظرف ۳ تا ۵ سال درخت به باردهی قابل قبولی خواهد رسید که از نظر زمانی و اقتصادی نسبت به کاشت نهال و دوره انتظار ۱۲ تا ۱۵ ساله به جهت رسیدن به باردهی اقتصادی، توجه پذیر خواهد بود. در حال حاضر در مناطقی از نوق رفسنجان و زرن

بیماری زا و قارچ ها، محل برش نیز با استفاده از قارچ کش و یا چسب باغبانی پوشانده شود. آبیاری درخت بلافاصله پس از برش و همچنین تداوم آن در طول فصل رشد توصیه می شود.

با توجه به اینکه ریشه های این درختان به اندازه کافی بزرگ و قوی هستند و علاوه بر آن به دلیل آنکه قسمت های هوایی درختان هرس شده و مصرف درخت به حداقل رسیده است، لذا درخت به اندازه کافی دارای ذخیره مواد غذایی بوده و در سال های ابتدایی نیازی به مواد غذایی (ازت) ندارد. در فصل رشد، بتدریج جوانه ها از بین شکاف های پوست درختان مسن نمایان می شوند.

در این زمان از بین جوانه ها می توان جوانه هایی را که از نظر رشد و موقعیت در شرایط مناسب تری روی تنه قرار گرفته اند نگه داشت و بقیه جوانه ها را حذف نمود. جوانه های حفظ شده، در صورت آبیاری مناسب، تا اواخر اردیبهشت و اوایل خرداد به رشد مناسبی جهت پیوند زدن می رسند که در این زمان می توان با انتخاب یک پیوندک خوب، درختانی جوان و با یک واریته مناسب در اختیار داشت. کما اینکه فرصت برای انجام یک تربیت صحیح نیز بوجود می آید تا بتوانیم از سرمایه هایی که از گذشتگان به میراث گذاشته شده است به خوبی نگهداری و استفاده نماییم.

حجت حسنی سعدی

عضو پیوسته انجمن پسته ایران

کرمان برخی باغداران از این روش برای جوانسازی باغات مسن خود استفاده می کنند.

در روش معمول، که اغلب کشاورزان برای تغییر پیوند استفاده می کنند، برش شاخه ها معمولاً از شاخه های اصلی و از بالای پیوند صورت می گیرد و حتماً شاخه های نیز به عنوان آبکش در نظر می گیرند. ولی با توضیحاتی که به آن اشاره شد روش دیگری که می توان از آن برای جوانسازی درختان مسن استفاده نمود، برش تنه درخت از زیر پیوند است که علاوه بر جوانسازی می توان به محاسنی همچون قدرت و رشد مناسب تر که ها، تک پایه کردن و کوتاه کردن ارتفاع درختان، هرس تربیت مناسب و انتخاب واریته بر محصول و زمان کوتاه تر رسیدن به باردهی اقتصادی اشاره نمود. بدین منظور می توان درختانی که از نظر سلامتی در وضعیت خوبی قرار دارند را انتخاب و در اواخر بهمن و اوایل اسفند، زمانی که درختان کاملاً در خواب هستند از ارتفاع ۵۰ تا ۷۰ سانتیمتری سطح زمین برش داد باید به جهت جلوگیری از شکستن و یا ترک خوردن تنه درخت سعی شود که برش در سه مرحله انجام گیرد.

بنابراین لازم است ابتدا شاخه های فرعی، سپس شاخه های اصلی و در انتها تنه درخت برش داده شود. بهتر است تنه درخت مقداری مورب بریده شود تا از ماندن آب و رطوبت روی قسمت بریده شده جلوگیری گردد.

لازم است به جهت جلوگیری از نفوذ عوامل

مدیریت خاک و تغذیه درختان پسته از دی ماه تا اسفند ماه

فصل زمستان زمان انجام اغلب عملیات مربوط به خاک و تغذیه درختان پسته می‌باشد. این عملیات شامل اصلاح خاک، کاربرد کودهای حیوانی، کودهای شیمیایی با کاربرد خاکی و یک نوبت محلولپاشی در اواخر اسفندماه است. لازم است توجه داشت که همه این عملیات باید با توجه به نتایج آزمایشات خاک، برگ و در صورت نیاز با مشورت کارشناسان مرتبط صورت گیرد.

عملیات اصلاح خاک: خاک‌های شور و شور و قلیا که اغلب خاک‌های مناطق پسته کاری را تشکیل می‌دهند در فصل زمستان نیاز به عملیات اصلاحی دارند. بر اساس نتایج آزمایش خاک خاک‌هایی که دارای شوری‌های بالاتر از ۸ دسی زیمنس بر متر در عمق‌های مختلف خاک تا عمق حداقل ۱/۵ متری هستند، در زمستان نیاز به آبشویی و آبیاری سنگین دارند. این آبیاری در خاک‌هایی که شوری‌های بالایی تا عمق ۸۰ سانتی متری دارند لازم و ضروری است. خاک‌های دارای شوری پایین‌تر از ۸ دسی زیمنس بر متر که سیستم آبیاری آنها به طور معمول مناسب است، چندان به آبشویی سنگین زمستانه نیاز ندارند. در خاک‌هایی که نسبت جذب سدیم (SAR) در آنها بالاتر از ۱۵ است و همچنین مقدار کلسیم خاک آنها پایین است عملیات اصلاح خاک و آبشویی سنگین می‌تواند توأم با استفاده از گچ صورت گیرد. در این صورت لازم است گچ بر روی سطح خاک و بطور یکنواخت ریخته شود و هرگز داخل کانال کود که کودهای فسفوره هستند به کار برده نشود. بنابراین سعی شود گچ در سطح خاک پاشیده شده و به دنبال آن آبیاری سنگین صورت گیرد. گچ مورد استفاده حتماً باید آزمایش شده و خصوصیات مناسبی داشته باشد. خصوصیات مطلوب برای گچ شامل درصد خلوص بالا، پایین بودن شوری، کم بودن غلظت منیزیم یا به عبارت دیگر بالابودن نسبت کلسیم به منیزیم و پایین بودن درصد سنگریزه می‌باشد. از جمله عملیات اصلاحی دیگر استفاده از زیرشکن برای خاک‌های دارای لایه سخت و غیرقابل نفوذ می‌باشد. بعضی از خاک‌های مناطق پسته کاری در عمق‌های مختلف خاک دارای لایه غیرقابل نفوذ به آب و ریشه درختان هستند که با مشورت با کارشناسان مربوطه باید نسبت به شناسایی و اصلاح آنها اقدام نمود.

عملیات کوددهی زمستانه: استفاده از کودهای حیوانی و کودهای شیمیایی فسفوره و پتاسه و همچنین کودهای ریزمغذی با کاربرد خاکی نیز

باید در زمستان و به صورت کانالکود صورت گیرد. به دلیل تحرک کم کودهای پتاسیمی و فسفوره و همچنین سولفات‌های عناصر کم مصرف، دادن این عناصر در عمقی که حداکثر فعالیت ریشه وجود دارد توصیه می‌گردد. در این روش، کود در کانالی که در سایه انداز یک طرف درختان پسته تعبیه می‌گردد ریخته می‌شود. عمق این کانال با توجه به سن درختان، نحوه مدیریت آبیاری و نوع خاک که باعث می‌شود عمق تراکم ریشه درختان پسته تغییر نماید، تعیین می‌شود بطوریکه عمق کانال باید حد متوسط عمق تراکم ریشه‌های مویین باشد. این عمق در خاک‌های گوناگون از نظر بافت و ساختمان متفاوت است. دورآبیاری و میزان آب مصرفی و نوع مدیریت نیز بر عمق تراکم ریشه اثر می‌گذارد بنابراین عمق کانالکود باید با توجه به نوع خاک و مدیریت خاک و آبیاری و مشورت با کارشناسان تعیین شود. معمولاً در خاک‌های سبک تا متوسط، عمق فعالیت ریشه درختان پسته بارور ۸۰-۴۰ سانتی متری خاک می‌باشد. بنابراین حفر کانال کود به عمق ۶۰-۴۰ سانتیمتر لازم می‌باشد.

روش کانال کود در بیشتر مناطق پسته کاری معمول است و روش مناسبی نیز می‌باشد چراکه منجر به اثر بخشی مواد آلی در ناحیه اطراف ریشه و اصلاح خصوصیات خاک در این ناحیه می‌گردد. همچنین اگر کودهای آلی دارای بذور علف‌های هرز و بعضی میکرو ارگانیسم‌های مضر باشند، روش کانال کود باعث به حداقل رسیدن اثرات سوء آنها

خواهد شد.

پس از حفر کانال با عمق مناسب، یک لایه کود حیوانی پوسیده در کف کانال ریخته شده و سپس مقادیر توصیه شده کودهای شیمیایی روی آن ریخته شود. کود دامی هر چه پوسیده‌تر باشد، بهتر است. کودهای حیوانی تازه علاوه بر آلوده بودن به یکسری باکتری‌های بیماری‌زا و علف هرز، در حین پوسیده شدن ازت خاک را جذب کرده و به عنوان رقیبی برای درخت عمل می‌کنند.

محلولپاشی: اواخر اسفند ماه و در بعضی از مناطق در اوایل فروردین ماه همزمان با مرحله تورم جوانه‌ها، محلول پاشی با عناصری که در گرده افشانی و عمل تلقیح تاثیر مستقیم و تعیین کننده‌ای دارند ضروری است. از بین عناصر غذایی سه عنصر روی، بور و ازت مهمتر هستند. فرمول پیشنهادی شامل سولفات روی (۵ در هزار) + بور (۲ در هزار) + اوره (۳-۵ در هزار) می‌باشد. باید دقت شود محلولپاشی بور در همه مناطق لازم نیست و تنها در مناطقی که دارای غلظت پایین بور در آب، خاک و برگ هستند باید از ترکیبات بور استفاده کرد. که این مسئله با آزمایش آب، خاک و برگ قابل تشخیص است. معمولاً مناطق دارای آب و خاک شور دارای مقادیر کافی بور هستند ولی شور نبودن آب و خاک لزوماً دلیلی بر پایین بودن غلظت بور نیست.

سید جواد حسینی فرد
دکترای خاکشناسی

بررسی اثر عنصر روی در تولید پسته

نقش روی در فعالیت‌های متابولیکی گیاه

روی در بسیاری از سیستم‌های آنزیمی گیاه نقش فعال‌کننده و یا ساختمانی داشته و در ساخته شدن و تجزیه پروتئین‌ها در گیاه نیز دخیل است. روی در ترکیب حدود ۶۰ آنزیم گیاهی نقش دارد و یکی از بارزترین نقش‌های روی در ساخت اسید آمینه تربیتوفان بعنوان پیش نیاز ساخت هورمون اکسین است که در رشد طولی شاخه‌ها مؤثر می‌باشد.

روی در ساختمان تعداد زیادی از آنزیم‌ها شرکت داشته و در نقل و انتقالات زیست شیمیایی سلول نقش مهمی را ایفا می‌کند. در گیاهان مبتلا به کمبود روی، غلظت پروتئین کاهش ولی غلظت آمیدها و آمینواسیدها افزایش می‌یابد. در گیاهان مبتلا به کمبود روی، فعالیت هورمون‌های رشد نظیر اکسین کاهش می‌یابد. بنابراین گیاهان مبتلا به کمبود روی از نظر فاکتورهای تنظیم‌کننده رشد نیز دچار کمبودند.

روی در مرحله گرده افشانی و جوانه‌زدن دانه‌های گرده نقش اصلی را ایفاء نموده و موجب تسریع در رشد لوله گرده شده و در نتیجه امکان لقاح و تشکیل میوه را افزایش می‌دهد. بنابراین روی در تشکیل میوه و نیز جلوگیری از ریزش گل‌ها و جوانه‌ها نقش مهمی دارد. علاوه بر آن، روی باعث بهبود قدرت جوانه‌زنی و ریشه دهی گیاهچه می‌گردد.

محلول پاشی روی در فصل بهار، روی مورد نیاز را در زمان توسعه جوانه‌های گل تامین می‌کند. زمان موثر دیگر برای استفاده از مقدار بالای روی در اواخر اسفند، زمان تورم جوانه‌هاست.

علائم کمبود روی

در بین عناصر غذایی کم مصرف، کمبود روی سومین کمبود رایج در بین درختان خزان دارمانند پسته می‌باشد. علائم کمبود، خصوصاً در حالت شدید آن، در اوایل فصل بروز می‌نماید و اغلب، نشانه‌های کمبود آن در بافت‌ها و برگ‌های جوان به چشم می‌خورد. ممکن است تنها قسمتی از درخت دچار کمبود شده و بقیه درخت سالم باشد. این الگوی کمبود روی، طبیعت غیرمتحرک آن را در داخل درخت اثبات می‌کند.

کمبود روی، لکه‌های قهوه‌ای روشن یا قهوه‌ای مایل به قرمز در سطح برگ‌ها ایجاد می‌کند. دیگر

علائم کمبود روی، تاخیر در باز شدن جوانه‌های رویشی و زایشی، تشکیل دانه‌های کوچکتر و قرمزتر از دانه‌های سالم، کم برگی، ریزش برگ‌ها، کوچک شدن میان گره‌های سرشاخه به صورت مجموعه‌ای از ریزبرگی و جارویی شدن (روزت) می‌باشد. در صورتی که کمبود روی در برگ‌ها ناچیز باشد، اندازه آنها کوچکتر از معمول نبوده، اما سطوح رنگ پریده (کلروزه) بین رگبرگ‌های جانبی دیده می‌شود.

اغلب قسمتی از حاشیه برگ‌ها نیز به سمت بالا می‌پیچد به طوری که حاشیه برگ به صورت موج دیده می‌شود. در موارد کمبود شدید، گاهی سرشاخه‌ها از نوک به طرف پایین خشک می‌شوند.

میزان مورد نیاز روی در خاک و برگ

حد بحرانی روی در برگ پسته ۷ ppm و حد بهینه آن ۱۰-۱۵ ppm است. مقدار روی در محلول خاک بسیار ناچیز بوده و هرچه pH خاک بیشتر شود از مقدار روی قابل جذب گیاه کاسته می‌شود، بنابراین در خاک‌های با pH قلیایی که خاص خاک‌های آهکی است و در شرایط کمبود مواد آلی، کمبود روی شایع و گسترده می‌باشد.

استفاده زیاد از کودهای فسفوره در خاک‌هایی که مقدار روی قابل استفاده کمی دارند، موجب بروز کمبود تحمیلی روی در گیاه می‌شود. در خاک‌های قلیایی و سدیمی و مناطقی مانند اغلب نواحی پسته کاری، که دارای بارندگی کم هستند و در خاک‌های کربناتی، میزان روی قابل جذب بسیار پایین است و در اراضی که خاک سبک و شنی دارند کمبود بیشتر مشاهده می‌شود.

عوامل موثر در جذب روی از خاک

درجه حرارت خاک: هوای سرد در بهار کمبود روی در گیاه را تشدید می‌کند. بدین صورت که تجزیه مواد آلی را به تأخیر انداخته و در نتیجه عنصر روی، در دوران رشد گیاه، قابل دسترس نمی‌باشد.

pH خاک: pH بالای خاک باعث ایجاد کاهش حلالیت روی و در نتیجه ایجاد علائم کمبود روی

می‌گردد.

تأثیر سایر عناصر: افزایش میزان مصرف فسفر ممکن است کمبود روی را افزایش دهد. همچنین افزایش کلسیم، منیزیم، مس و آهن، در جذب روی اختلال ایجاد می‌کند.

نوع و مقدار مصرف

کود سولفات روی از جمله کودهای محتوی روی به شمار می‌رود که نوع آبدار معمولی آن حاوی حدود ۲۴ - ۲۲ درصد روی می‌باشد. سولفات روی بدلیل حلالیت در آب، سهولت مصرف و تولید انبوه تجاری در داخل کشور، بیش از سایر انواع کودهای دارای روی مورد استفاده قرار می‌گیرد. این کود، روی را به فرم قابل جذب در اختیار گیاه قرار داده و برای خاک‌های دارای pH قلیایی مناسب‌تری دارد.

روش مصرف این کود به دو صورت مصرف خاکی و مصرف بصورت محلول‌پاشی می‌باشد. در مصرف خاکی چون حرکت روی در خاک محدود است بایستی نزدیک ریشه گیاه قرارداده شود تا حداکثر امکان جذب آن فراهم گردد.

میزان مصرف خاکی این کود برای باغات و درختان ۱۰۰ کیلوگرم در هکتار یا میزان حداقل ۲۵۰ گرم به ازای هر درخت در چالکود به همراه کود حیوانی می‌باشد.

کود سولفات روی بدلیل حلالیت خوبی که در آب دارد انتخاب مناسبی جهت محلول‌پاشی نیز می‌باشد. محلول پاشی سولفات روی به میزان ۲ در هزار در زمان رشد گیاه و به میزان ۵ در هزار یک نوبت در اواخر اسفند و یا اوایل فروردین و هنگام تورم جوانه‌ها صورت می‌گیرد. محلول پاشی روی اصلاح موقتی بوده و باید جهت جلوگیری از ایجاد کمبود آن در گیاه هر ساله تکرار شود. در صورت مشاهده علائم شدید کمبود این عنصر در گیاه، مصرف روی همراه با آب آبیاری توصیه می‌گردد.

نحوه مصرف: در مدت محلول‌پاشی می‌بایست همزن سمپاش کار کند. بهترین زمان محلول‌پاشی اوایل صبح یا نزدیک غروب می‌باشد.

علی تاج آبادی پور

عضو هیئت علمی موسسه تحقیقات پسته کشور

بررسی بیمه باغات پسته

و فرانشیز مربوطه فراهم باشد. در چنین صورتی باغدار با پرداخت حق بیمه مناسب برای ارزش محصول پیش‌بینی شده خود، در صورت سقوط درجه حرارت به زیر صفر در بازه زمانی فوق که از طرف سازمان هواشناسی جهانی در رأس هر ساعت به وقت گرینویچ در شبکه جهانی اینترنت قرار می‌گیرد، خسارت خود را دریافت می‌دارد. با این شیوه بیمه‌گذاری، دیگر نیازی به بازدید مزرعه توسط کارشناس نخواهد بود. این شکل از بیمه اینترنتی عیناً مشابه با روشی است که در آمریکا اجرا می‌شود و جزئیات آن در آدرس اینترنتی <https://www.weatherbill.com/products/q/springfreeze> موجود می‌باشد.

به اعتقاد انجمن پسته با اعمال این روش، ضمن تسهیل ارائه خدمات بیمه‌ای، تخمین خسارت و پرداخت غرامت نیز واقعی خواهد شد. نظر به اهمیت موضوع، در این بخش مقاله‌ای به قلم سه نفر از کارشناسان بیمه کشور در خصوص سابقه بیمه باغات و مشکلات و محدودیت‌های آن ارائه شده است. اگر چه این مقاله به نوعی دیدگاه‌های صندوق بیمه کشاورزی به عنوان بیمه‌گر اصلی را مطرح می‌نماید و کمتر به مشکلات باغداران در زمینه چگونگی تخمین و پرداخت خسارت و اختلاف دیدگاه آنها با صندوق می‌پردازد اما می‌تواند اطلاعات مفیدی در خصوص وضعیت موجود بیمه باغات پسته و برنامه‌های آینده صندوق بیمه در دسترس خوانندگان قرار دهد.

بیش از ۷۳ درصد از غرامت‌های پرداختی به باغات پسته در سال‌های اخیر مربوط به خسارت سرمازدگی بهاره می‌باشد. در حال حاضر بانک کشاورزی - به نمایندگی از طرف صندوق بیمه کشاورزی - نقش بیمه‌گر را در مقابل این خطر و سایر خطرات جوی از قبیل بادزدگی، گرمزدگی فوق‌العاده در فصل رشد و تگرگ‌زدگی ایفا می‌نماید. مشکلات تخمین میزان خسارت و تفکیک عامل خسارت‌زا موجب گشته که سال به سال کشاورزان بیشتری از بیمه دولتی رویگردان شوند.

برای رهایی از مسائل مربوط به تخمین میزان خسارت و تشخیص عامل خسارت‌زا، انجمن پسته ایران پیشنهاد می‌نماید که شرکت‌های بیمه نوعی جدید از بیمه سرمازدگی را بعنوان یک فرآورده جدید در برنامه خدمات خود قرار دهند. این فرآورده، انحصاراً سرمازدگی بهاره را موضوع کار خود قرار داده و از وارد شدن به حیطه سایر عوامل خسارت‌زا پرهیز می‌کند. نظر به اینکه اولاً در مورد درختان پسته عمده‌تاً سرمای بهاره بین تاریخ‌های دهم فروردین تا دهم اردیبهشت با نزول درجه حرارت شبانه به زیر صفر اتفاق می‌افتد و ثانیاً در مورد ایستگاه‌های سینوپتیک کشور که زیر نظر سازمان هواشناسی جهانی فعال است آمار کامل و ساعت به ساعت عوامل اقلیمی غالباً با سابقه ۶۰ ساله در آرشیوها وجود دارد، لذا به نظر می‌رسد ابزار کافی برای بیمه‌گذار جهت محاسبه ریسک و تعیین حق بیمه

بدون شک یکی از نگرانی‌های دائمی باغداران پسته کشور در فصل بهار، بروز مخاطرات طبیعی و به ویژه سرمازدگی است که باعث نابودی بخشی از محصول می‌گردد.

علیرغم آنکه راه‌های متعددی جهت پیشگیری یا کاهش خسارت سرمازدگی مطرح است اما متأسفانه هر یک از این روش‌ها محدودیت‌ها و نواقصی دارند که منجر به غیراقتصادی شدن آنها می‌گردد. بر این اساس در همه دنیا بهترین و اقتصادی‌ترین ابزار کاهش ریسک عوامل خسارت‌زای طبیعی را بیمه می‌دانند و در حال حاضر روش‌های متنوع و کارآمدی در کشورهای مختلف دنیا ابداع شده که ضمن پوشش ریسک خطر، نه تنها مکانیزم تعریف شده و عادلانه‌ای برای تخمین خسارت وارده و غرامت قابل پرداخت به باغدار ارائه می‌دهند، بلکه این فعالیت را تبدیل به فعالیتی اقتصادی و سودآور برای شرکت‌ها یا سازمان‌های بیمه‌گر می‌نمایند، موضوعی که متأسفانه در ایران مورد غفلت واقع شده و همواره باغداران از نحوه تعیین و تخمین میزان خسارت پرداختی ناراضی بوده و سازمان بیمه‌گر نیز، بیمه باغات پسته را فعالیتی غیراقتصادی می‌داند.

به اعتقاد انجمن پسته ایران از میان خطراتی که کشاورز در تولید پسته با آن مواجه است، سرمازدگی بهاره با تواتر کم اما با میزان خسارت هنگفت، بزرگترین دغدغه کشاورز است. به گزارش صندوق بیمه کشاورزی،

مقدمه

بی‌شک کشور ایران به عنوان قطب تولید محصولات باغی از جمله پسته از پتانسیل ویژه‌ای در جهان برخوردار است. پسته یکی از محصولات عمده صادراتی بخش کشاورزی ایران بوده و ایران بزرگترین صادرکننده این محصول در سطح جهان است.

وجود مخاطرات فراوان اقلیمی در کشور باعث شده تا ایران جزو ۱۰ کشور بلاخیز دنیا قرار گیرد. بنابراین تولید در این بخش با ریسک فراوان همراه می‌باشد. فراوانی خطر و تاثیرگذاری آن در بخش باغبانی به مراتب بیشتر از سایر فعالیت‌های کشاورزی (به دلیل عدم گریز از خطر، عدم امکان جایگزینی و ...) است. بنابراین به دلیل اهمیت بسیار بالای بخش باغبانی در کشور و وجود مخاطرات

فراوان در این بخش، وجود یک سیستم حمایتی اصولی الزامی است.

عوامل خطر تحت پوشش بیمه پسته

با توجه به سطح زیر کشت و همچنین تقاضای بیمه باغات پسته، بیمه این محصول از سال زراعی ۸۰-۷۹ برای باغاتی که به سن باردهی (۱۲-۱۰ سال) رسیده بودند در استان‌های خراسان بزرگ، سمنان، کرمان، مرکزی و یزد شروع گردید. عوامل خطر تحت پوشش عمومی شامل سیل، تگرگ و سرمای بهاره، طوفان، گرمزدگی در زمان تلقیح و بارندگی بی‌موقع در زمان تلقیح می‌باشد. همچنین در سال ۱۳۸۳ بر اساس تجربیات گذشته و بررسی‌های صورت گرفته، عوامل خطر تکمیلی شامل نوسانات

دمايي، عدم تامین نیاز سرمایي و گرمزدگی میوه پسته نیز در غالب بیمه نامه تکمیلی به عوامل خطر تحت پوشش اضافه شد.

وضعیت عملکرد بیمه باغات پسته

اجرای بیمه باغات پسته ابتدا در سال زراعی ۸۰-۷۹ در پنج استان شروع گردید و با گذشت زمان در سایر نقاط پسته خیز کشور گسترش یافت. روند توسعه بیمه باغات پسته از ابتدای شروع بیمه پسته تا سال ۹۰-۸۹ در جدول شماره (۱) و نمودار شماره (۱) نشان داده شده است.

بر اساس جدول شماره (۱) درسال شروع عملیات بیمه باغات پسته، ۹۰۱ هکتار از باغات پسته کشور زیر پوشش بیمه قرار گرفت که این رقم با نرخ رشد متوسط سالیانه ۶۰ درصد، درسال زراعی ۹۰-۸۹ به

جدول شماره ۱. روند توسعه سطح بیمه شده باغات و سطح بیمه باغات پسته در کشور

سال زراعی	سطح بیمه شده باغات پسته (هکتار)	سطح کل باغات بیمه شده (هکتار)	درصد سطح بیمه شده باغات پسته نسبت به کل سطح بیمه شده باغات
۷۹-۸۰	۹۰۱	۲۸,۱۸۰	۳
۸۰-۸۱	۳۰,۱۱۷	۱۰۷,۲۳۰	۲۸
۸۱-۸۲	۱۶,۷۹۸	۱۲۹,۹۸۹	۱۳
۸۲-۸۳	۴۵,۳۰۸	۲۱۰,۳۱۲	۲۲
۸۳-۸۴	۷۶,۳۸۲	۳۷۱,۷۹۱	۲۱
۸۴-۸۵	۱۰۵,۲۰۰	۴۰۸,۵۸۸	۲۶
۸۵-۸۶	۷۷,۰۵۵	۳۷۰,۸۵۳	۲۱
۸۶-۸۷	۵۳,۷۰۱	۳۱۳,۶۰۴	۱۷
۸۷-۸۸	۷۲,۹۸۴	۳۹۳,۶۹۳	۱۹
۸۸-۸۹	۹۰,۳۱۵	۴۲۶,۶۱۸	۲۱
۸۹-۹۰	۹۲,۰۴۷	۳۸۰,۳۲۰	۲۴
جمع	۶۶۰,۸۰۸	۳,۱۴۱,۱۷۸	۲۱

حدود ۹۲ هزار هکتار بالغ گردید. همچنین در این جدول نسبت سطح باغات پسته بیمه شده نسبت به کل سطح باغات بیمه شده ارائه شده است. همانطور که مشخص می‌باشد بطور میانگین ۲۱ درصد سطح باغات بیمه شده کشور مربوط به باغات پسته بوده و این نشان از اهمیت این محصول در بیمه کشور دارد. لیکن در جهت تحقق برنامه‌ها و رسیدن به پوشش بیمه‌ای ۵۰ درصدی سطوح زیر کشت هنوز راه زیادی در پیش است و موانع و مشکلات متعددی در این مسیر وجود دارد.

مهمترین عوامل خسارت‌زا در بیمه باغات پسته

در طول سال‌های اجرای بیمه، همواره محصولات مختلف باغی از عوامل خطر مختلف خسارت دیده‌اند. اما به دلیل شرایط خاص اقلیمی و توپوگرافی ایران و همچنین شرایط باغبانی در ایران و نوع محصولات، همواره برخی از عوامل خطر باعث بیشترین خسارت در باغات شده است که جدول شماره ۲ و نمودار شماره ۲ درصد خسارت‌های پرداختی را به تفکیک عوامل خطر در باغات پسته در طول اجرای بیمه نشان می‌دهد.

همانطور که در نمودار شماره (۲) و جدول شماره (۲) مشاهده می‌گردد بیشترین خسارت‌های وارده به باغات پسته کشور ناشی از عامل خسارت سرما و یخبندان بوده که بیش از ۷۳ درصد غرامت‌های پرداختی را به خود اختصاص داده است و سپس عامل خطر طوفان و پس از آن باران‌های مداوم و بی‌موقع در زمان تلقیح بوده که بیشترین خسارت‌ها را در باغات پسته به خود اختصاص داده است.

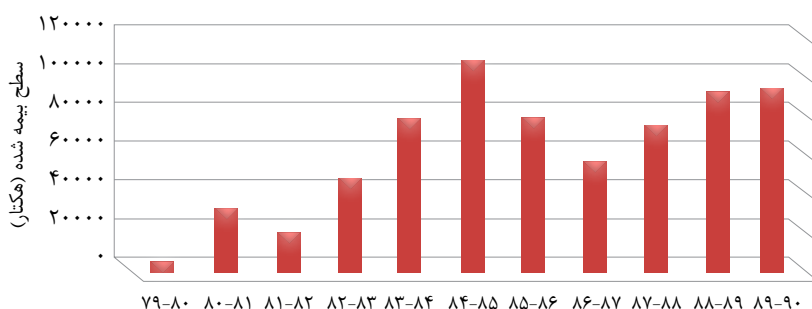
بیمه عوامل تولید

یکی از نگرانی‌هایی که همواره تولیدکنندگان بخش باغبانی با آن روبرو بوده‌اند، نگرانی از خسارت به اصل سرمایه آنها که اختصاصاً با سرمایه‌گذاری و گذشت زمان ایجاد شده است می‌باشد. بدین معنی که یک باغ صرفاً با سرمایه‌گذاری مالی به بهره‌برداری نمی‌رسد بلکه عامل زمان بسیار مهم بوده و این موضوع باعث اهمیت یک باغ به عنوان سرمایه شده است.

اما این سرمایه همواره به دلیل ارتباط تنگاتنگی که با طبیعت داشته و بدون هیچ حمایتی (مخصوصاً در ایران) در برابر عوامل خطر طبیعی قرار دارد، در اثر عوامل طبیعی مانند سرما و یخبندان، تگرگ، خشکسالی‌های پی در پی و خشک شدن منابع آب، بارش برف سنگین، طوفان و غیره دچار خسارت‌های کلی و جزئی شده‌اند. برای مثال می‌توان به موارد

بر این اساس بیمه تنه درختان یکی از درخواست‌ها و تقاضاهای اساسی و به حق مسولین بخش و بهره‌برداران، از صندوق بیمه بوده است. لیکن به دلیل وجود موانع قانونی در اساسنامه صندوق بیمه که فقط اجازه بیمه محصولات باغی را می‌داد، صندوق بیمه وارد عرصه بیمه عوامل تولید نشده بود. با تصویب قانون جدید بیمه کشاورزی در مجلس شورای اسلامی در دی ماه ۱۳۸۸ و تغییر نام صندوق بیمه محصولات کشاورزی به صندوق بیمه کشاورزی، امکان ورود صندوق بیمه به عرصه بیمه عوامل تولید فراهم گردید و بیمه تنه درختان در اولویت مطالعات قرار گرفت.

زیر اشاره نمود:
 ❁ خشک شدن باغات انار در استان‌های مرکزی، قم و خراسان جنوبی در اثر سرما و یخبندان در زمستان سال ۱۳۸۶
 ❁ تگرگ شدید در باغات هلو و سیب در بهار ۱۳۹۰ در استان‌های شمال غرب کشور.
 ❁ خشکسالی و افت شدید منابع آب زیرزمینی در استان‌های شرق و جنوب شرق کشور و تخریب باغات خرما و پسته.
 ❁ سرمای شدید و خسارت باغات گردو و بادام در استان‌های آذر بایجان شرقی و غربی در سال‌های ۱۳۸۳ و ۱۳۸۶.

نمودار شماره ۱. روند توسعه سطح بیمه شده باغات پسته

بررسی بیمه باغات پسته

بدین ترتیب مطالعات بیمه‌پذیری درختان میوه در سال ۱۳۸۹ در صندوق بیمه شروع گردید و در حال حاضر ۱۴ درخت مثمر از جمله پسته تحت پوشش بیمه می‌باشند و در سال زراعی ۹۰-۹۱ تعرفه‌ها و آئین نامه‌ها و دستورالعمل‌های آن به استان‌های تحت پوشش ابلاغ شده است.

موانع و چالش‌های توسعه بیمه باغات پسته و پیشنهادات

الف. موانع و چالش‌ها

توسعه بیمه باغات مخصوصاً بیمه باغات پسته در کشور نظر به حجم بالای خسارات وارده به باغات ناشی از عوامل قهری و طبیعی بویژه عامل سرما و

یخبندان که هر ساله خسارات هنگفتی را موجب می‌گردد، با موانع و چالش‌های فراوانی روبرو است که از جمله می‌توان به موارد زیر اشاره نمود:

- محدودیت منابع مالی دولت از یک طرف و وجود انواع مخاطرات طبیعی تهدیدکننده به دلیل شرایط جغرافیایی ویژه و تنوع اقلیمی کشور.
- محدودیت مشارکت و همکاری کلیه سازمان‌های ذیربط.
- خرده مالکی شدید و افزایش عملیات و هزینه‌های اجرایی.
- عدم استفاده از ارقام مناسب بویژه پایه‌های مقاوم به سرما و مشکلات فرهنگی جوامع روستایی

از نظر پذیرش بیمه و توسعه سطوح بیمه‌ای. ب. پیشنهادات

برای مقابله با چالش‌های آینده و توسعه کمی و کیفی بیمه باغات، استراتژی‌ها و راهکارهای اجرایی ذیل در برنامه‌های کاری صندوق بیمه قرار گرفته است:

- توسعه تحقیقات و مطالعات بیمه‌ای در زمینه‌هایی نظیر روش‌های جدید بیمه باغات، روش‌های پیشگیری از خسارت‌های وارده در اثر عوامل طبیعی نظیر سرما که بیشترین حجم خسارت‌های وارده را شامل می‌گردد.
- واقعی کردن تعرفه‌های بیمه‌ای بر اساس اصول و ضوابط بیمه‌ای و ضرایب خطر واقعی مناطق مختلف کشور و تجربه‌های حاصله.
- تهیه شناسنامه باغات و تکمیل آن در هنگام عقد قراردادهای بیمه‌ای برای کنترل و اخذ اطلاعات صحیح از سوابق مدیریتی باغات مورد بیمه.

- تاکید بیشتر بر کسر عوامل سوء مدیریت از میزان غرامت‌های متعلقه به باغات خسارت دیده در هنگام ارزیابی خسارت‌ها توسط کارشناسان بیمه و ارائه توصیه‌های کارشناسی لازم به باغداران برای رفع نواقص مربوطه.
- گروه بندی محصولات مختلف در جهت هدفمند کردن یارانه دولت به حق بیمه‌ها
- مکانیزه نمودن فعالیت‌ها و بهره‌گیری از فن‌آوری‌ها و تکنولوژی‌های روز مانند GIS (سیستم اطلاعات جغرافیایی) و RS (سیستم سنجش از دور) و GPS (سیستم مکانیابی جغرافیایی) در ارزیابی صحیح درصد خسارت‌های وارده.

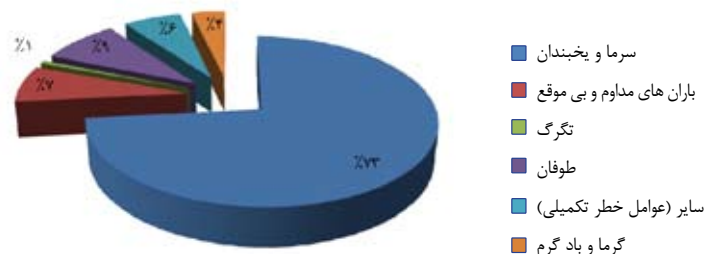
- توسعه طرح‌های تحقیقاتی در زمینه استانداردسازی ارزیابی تولید و خسارت
- تدوین و اجرای روش‌های جدید بیمه‌ای مانند تضمین تولید و بیمه درآمد در باغات.
- استمرار و تداوم آموزش و اطلاع رسانی به منظور فراهم نمودن بستر فرهنگی مناسب.
- بهره‌گیری از توانایی‌ها و تخصص بخش خصوصی، تعاونی‌ها و سازماندهی آنها.
- پیگیری و اجرای طرح‌های بیمه‌ای فراگیر و همگانی.

حسین حدادنژاد، مدیر گروه بیمه باغات و منابع طبیعی
محمد حسن نخستین آصف، کارشناس مسئول گروه بیمه باغات و منابع طبیعی
علی اکبر موسوی، کارشناس گروه بیمه باغات و منابع طبیعی

جدول شماره ۲. مقدار و درصد غرامت پرداختی به باغات پسته به تفکیک عوامل خطر در طول سال‌های اجرای بیمه

عامل خطر	غرامت پرداختی (میلیارد ریال)	درصد غرامت
سرما و یخبندان	۱۱۵۵	۷۳
بارانهای مداوم و بی موقع	۱۱۴	۷
تگرگ	۱۰	۱
طوفان	۱۳۷	۹
سایر (عوامل خطر تکمیلی)	۱۰۱	۶
گرما و باد گرم	۵۸	۴
جمع	۱۵۷۴	۱۰۰

نمودار شماره ۲: توزیع درصد غرامت بین عوامل خطر تحت پوشش در بیمه باغات پسته

کود کمپلکس

کودی گرانوله مرکب از کودهای ماکرو، میکرو، گوگرد و کلسیم

درصد عناصر:

ازت: ۵ فسفر: ۳ پتاسیم: ۱۲
آهن: ۱ روی: ۰/۵ منگنز: ۰/۵ مس: ۰/۱
گوگرد: ۲۰ کلسیم: ۵

مناسب درختان پسته

هر هکتار ۴۰۰ تا ۸۰۰ کیلو

پسته به سب و تاج درخت در زمستان بصورت چالکود و
ترچیتاً به همراه کود حیوانی

قابل توجه: امکان تولید کود کمپلکس اختصاصی بر اساس تجزیه آب و خاک و نیاز مزارع
برای سفارشات ۱۰ تن به بالا مقدور میباشد

دفتر مرکزی: کرمان، میدان مجسمه خواجه، کوچه جنب پمپ بنزین فابریک (شماره ۲)

www.kermanzamin.com

تلفن: ۰۳۴۱ - ۲۲۶۱۷۳۳

برنامه کودی و تغذیه اصولی باغات پسته

در خصوص تغذیه باغات پسته با توجه به شرایط عمومی باغ **شرکت فن آوری رگبرگ مهر پاسارگاد** توصیه کودی زیر را ارائه می نماید.

۱. استفاده از کود کلات کمپلکس زینکولایز حاوی ازت و روی و بر به ترتیب به میزان ۸٪ - ۲۰٪ و ۱۵۰۰ پی پی ام در اسفند ماه با دز ۱ در هزار به صورت محلول پاشی (لازم بذکر است در مناطقی که بیشبود عنصر بر وجود دارد **شرکت رگبرگ مهر پاسارگاد** کود ترکیبی ازت و روی یا روی خالص را جهت محلول پاشی در اختیار باغداران محترم قرار می دهد)
۲. استفاده از کود کلات آهن ۱۵٪ سوپر فروریلیز با دز ۱ در هزار بصورت محلول پاشی در ابتدای فصل رشدی (فروردین ماه) در صورت تمایل به مصرف حاکی کود آهن میزان ۵۰-۳۰ گرم از این کود به ازاء هر درخت جهت تغذیه با آب آبیاری توصیه می شود.
۳. استفاده از کود کلات میکروولایز حاوی ۱۰ عنصر کلاته با آنالیز ذیل به میزان ۵/۰ در هزار به صورت محلول پاشی یا مصرف ۶۰-۴۰ گرم از این کود به ازاء هر درخت جهت تغذیه همراه با آب آبیاری در ابتدای فصل رشد توصیه می شود. در صورت استفاده از کود میکروولایز به صورت محلول پاشی تکرار مصرف آن با دز ۱/۵ الی ۲ در هزار با فاصله بیست روز از محلول پاشی نخست توصیه می گردد.

آنالیز کود کلات میکروکامل میکرو لایز

عناصر	N	Fe	Zn	Mn	K	Mg	Cu	B	Mo	Co
درصد	5.43	5.58	6.44	1.63	2.92	2.55	1.98	50ppm	50ppm	40ppm

۴. استفاده از کود کلات پتاسیم پتاسیم لایز ۲۵٪ درصد کلاته با دز ۲ در هزار هنگام مغز بستن پسته (تیرماه) باعث کاهش درصد پوکی در باغات می گردد.
 ۵. استفاده از کود کلات کمپلکس زینکولایز با دز ۱ در هزار پس از برداشت محصول ضروری است. لازم بذکر است در صورت مشاهده کمبود سایر عناصر ریز مغذی باغداران محترم میتوانند با توجه به نیاز گیاه از محصولات دیگر **شرکت فن آوری رگبرگ مهر پاسارگاد** به منظور تغذیه اصولی باغات پسته استفاده نمایند.
- از مزایای دیگر کودهای تولیدی این شرکت می توان به کاهش سال آوری - ایجاد مقاومت به برخی از آفات و بیماریهای شایع و ممکن نمودن مصرف بهینه آب اشاره نمود .
- با توجه به در نظر گرفتن برنامه کودی ارائه شده افزایش عملکرد ۳۰-۱۵ درصدی در باغات پسته ممکن می گردد.
- لازم بذکر است این شرکت بعنوان بزرگترین شرکت تولید کننده کودهای کلاته امکان تولید این کودها را با ترکیب مورد نظر باغداران محترم دارا می باشد. لذا کارشناسان **شرکت فن آوری رگبرگ مهر پاسارگاد** با ارائه برنامه کودی مناسب با توجه به اقلیم ها و شرایط متفاوت این افتخار را دارند که در خدمت جامعه کشاورزی باشند.

کودهای تولیدی **شرکت فن آوری رگبرگ مهر پاسارگاد** مورد تایید بسیاری از مراکز دولتی و خصوصی و کلیه مصرف کنندگان قرار گرفته و کلیه خواص مربوط به کودهای کلاته را دارا بوده و با تضمین افزایش عملکرد در باغات پسته و سایر محصولات کشاورزی جهت جایگزینی با کودهای شیمیایی توصیه می شود.

پسته بعنوان یک محصول استراتژیک جایگاه خاصی در بین تولیدات کشاورزی دارا می باشد. این محصول بخش عمده ای از صادرات غیر نفتی را تشکیل می دهد به همین علت توجه به تغذیه باغات پسته حائز اهمیت می باشد .

بهترین خاک برای کشت و پرورش پسته از نظر عمق خاک های عمیق همراه با بافت یکنواخت می باشد وجود خاک کم عمق و یا سخت لایه باعث می شود قسمت هوایی و زیر زمینی درخت کوتاه مانده در نتیجه عملکرد به طور محسوسی کاهش می یابد. در صورتی که EC آب کمتر از ۰/۷ دسی زیمنس بر متر باشد استفاده از آب محدودیتی ندارد.

علاوه بر مساعد بودن شرایط آب و خاک در نظر گرفتن شرایط تغذیه ای مناسب و مدیریت صحیح منابع در باغات پسته دارای اهمیت ویژه ای است. لذا بدین منظور **شرکت فن آوری رگبرگ مهر پاسارگاد** به عنوان اولین و بزرگترین تولیدکننده انواع کودهای تخصصی میکروالمنت در خاورمیانه با تجارب ارزنده در تغذیه باغات پسته بر آن شده است تولیدات خود را به جامعه کشاورزی و بویژه باغداران پسته عرضه دارد این شرکت افتخار دارد با استفاده از پیشرفته ترین تکنولوژی در سطح جهان و تولید محصولات استثنایی جز، معدود کشورهای تولید کننده کودهای کلاته با درصد و خلوص بسیار بالا محسوب گردد. کودهای کلاته که نوعی از کودهای معدنی هستند که با ساختار خاص خود قابلیت جذب فوق العاده ای دارند که با در اختیار قرار دادن یک یا چند عنصر در زمان مورد نیاز گیاه موادغذایی را در حد بالا و ایده آلی تامین می نمایند. میزان مصرف کودهای کلاته در مقایسه با کودهای شیمیایی بسیار کمتر بوده و به این علت استفاده از آنها در سطوح وسیع کشاورزی مقرون به صرفه تر از کودهای شیمیایی است. از مزایای کودهای کلاته تولیدی شرکت **فن آوری رگبرگ مهر پاسارگاد** می توان به خلوص بسیار بالا (۹۹.۸ درصد)، جذب سریع آنها توسط گیاه، مجاز بودن حد عناصر مضر از قبیل سرب و کادمیم در این کودها در حد استانداردهای جهانی، دارا بودن قابلیت استفاده بطریق محلول پاشی و مصرف حاکی، کاهش مصرف سموم و سایر کودها، افزایش مقاومت به آفات و بیماریها، افزایش مرغوبیت و بازار پسندی در محصولات تولیدی، افزایش دوام انبارداری، انحلال سریع در آب به هنگام محلول پاشی، عدم گرفتگی نازل ها در آبیاری تحت فشار، عدم شستشو و هدر رفت و تثبیت آنها در هنگام آبیاری، عدم ایجاد آلودگی در آب های زیرزمینی، کاهش هزینه حمل و نقل، کاهش هزینه های تولید و... اشاره نمود.

کودهای تولیدی این شرکت با تاثیر مثبت در ساختار خاک باعث غنی سازی آن شده و به مرور زمان تعادل PH را در خاک های قلیایی سبب می شود لذا بدین منظور **شرکت فن آوری رگبرگ مهر پاسارگاد** به عنوان اولین تولیدکننده کودهای کلاته در ایران با تولید بیش از بیست نوع کود در قالب کودهای جامد و مایع از قبیل کلات فسفر ۲۲٪، کلات آهن ۱۵٪، کلات روی ۲۰٪، کلات منگنز ۱۷٪، کلات منیزیم ۷٪، کلات پتاسیم ۲۵٪، کلات مس ۱۷٪، کلات کلسیم ۱۳٪، کلات روی بر و ازت، کلات میکرو کامل میکروولایز شامل ۱۰ عنصر کلاته، کلات میکروکامل طلایی شامل ۱۲ عنصر کلاته این افتخار را دارد که در خدمت جامعه کشاورزی باشد. کودهای تولیدی **شرکت فن آوری رگبرگ مهر پاسارگاد** شامل کودهای تک عنصر و ترکیبی بوده که در مراحل مختلف رشدی گیاه از کاشت تا برداشت مورد استفاده قرار می گیرد. این تولیدات طبیعی، فاقد هورمون می باشد و در زمین های زراعی، باغات و گلخانه ها قابل استفاده بوده و با بهبودکیفیت محصولات کشاورزی و کاهش هزینه های تولید، افزایش عملکرد در کوتاهترین زمان مشاهده شده و در پی آن میتوان ناظر بهبود سلامت و امنیت غذایی در کشور باشیم .

اولین تولید کننده تخصصی انواع کودهای میکرو المنت

تهران، خیابان شریعتی، بالاتر از پل صدر، کوچه سمیاری، برج صدر، طبقه دوم، واحد ۲۸
تلفن: ۷-۲۲۶۹۷۴۲۵ همراه: ۳-۰۹۱۹۷۵۲۳۲۹۱

WWW.RB.MEHRPASARGAD.COM

حسابداری کشاورزی پسته

فرهاد آگاه

عضو پیوسته انجمن پسته ایران

و ساختاری تصمیمات مفیدی در جهت سودآوری شدن فعالیت خود از طریق جابجایی و یا افزایش برخی هزینه‌ها به منظور افزایش مقدار محصول و عایدی، کنترل هزینه‌هایی که توجیه اقتصادی ندارند و یا حتی خرید و فروش دارایی‌های ملکی اتخاذ نماید.

در زیر یک نمونه از تفکیک عناوین سرفصل حساب‌ها برای یک باغ پسته بارور جهت نمایش چنین ساختاری به تصویر کشیده شده است. لازم به ذکر است علیرغم آنکه این ساختار توسط برخی واحدهای کشاورزی با موفقیت در حال استفاده می‌باشد، هر باغدار باید به فراخور نیاز و شرایط خاص فعالیت‌های خود دفاتر حسابداری را تنظیم نماید. به علاوه، باید گفت که باغریزی‌های جدید پسته و هنوز ناباور با توجه به در حال احداث بودن باغ، روش حسابداری خاص خود را می‌طلبد که از مجال این نوشته خارج است.

محل درآمد باغات پسته نبوده، جهت‌گذران امور مجبور به فروش دارایی‌های خود شده‌اند. تنها راه فرار از این وضعیت برای باغدارانی که باغاتشان حداقل در آینده کوتاه و میان مدت چشم‌انداز آبی روشنی دارد، تغییر سبک کشاورزی از سنتی و معیشتی به شیوه‌های مدرن و علمی است.

فهرست اقداماتی که در این راه می‌توان انجام داد بلند و بالاست: تغییر شیوه آبیاری، کوددهی براساس کمبودهای غذایی درخت، تغییر پیوند، ... اما هدف از نوشته حاضر پرداختن به یکی از قدرتمندترین ابزار نرم‌افزاری مدیریتی موجود در مسیر این مدرنیزاسیون یعنی ایجاد یک سیستم حسابداری کارآمد برای واحدهای کشاورزی پسته می‌باشد.

یک باغدار نوعی، در صورت دسترسی به اطلاعات صحیح و کارآمد در دفاتر حسابداری باغات خود (چه به صورت دستی و چه کامپیوتری) و مقایسه آن با سایر باغات، قادر خواهد بود به طور منظم

افزایش فشار رقابتی تولید پسته در کالیفرنیا بر کشاورزی سنتی پسته در ایران در کنار سیاست اقتصادی پایین نگه داشتن نرخ تبادل ارز به پشتوانه درآمدهای بادآورده نفتی از سوی دولت که سبب تشویق واردات و تنبیه کلیه صنایع تولیدی کشور منجمله کشاورزی می‌باشد، به نحو روزافزونی موجب کاهش حاشیه سود تولید پسته در کشور شده است. از سوی دیگر کاهش و خشکیدگی تدریجی منابع آب زیرزمینی در مناطق سنتی کشت پسته ایران که عمدتاً ناشی از سوء مدیریت نهادهای حاکمیتی مسئول در این رابطه بوده و می‌باشد، از طریق کاهش شدید میانگین برداشت از واحد سطح زیرکشت باغات پسته، سبب افزایش شدید هزینه‌های تولید این محصول شده است. در چنین شرایطی، با از بین رفتن تدریجی مزیت‌های نسبی کشور در تولید پسته، بسیاری از باغداران، دیگر قادر به ادامه فعالیت و تأمین معیشت خود و خانواده‌شان از

عناوین سرفصل حساب‌ها

الف- هزینه‌ها

۱- کارگری

حساب هزینه‌های کارگری می‌تواند شامل کلیه هزینه‌های کارگری اعم از کارگران بیمه‌ای، اجاره‌ای، قرار دادی، موقت، روزمزد و حتی هزینه‌هایی از قبیل بیمه، عیدی، پاداش، سنوات، بازخرید و یا آموزش گردد. در صورت نیاز می‌توان هر قسم از هزینه‌های مذکور را از سایر بخش‌ها تفکیک نمود؛ اما باید توجه داشت در این صورت به تعدد عناوین سرفصل‌ها افزوده خواهد شد.

ارجح است که هزینه‌های کارگری برداشت به دلیل اهمیت آن، از سایر هزینه‌های کارگری منفک باشد. لیکن می‌توان هزینه نگهبانی از محصول را با هزینه‌های کارگری برداشت و یا بصورت مجزا ثبت کرد.

۲- تأمین نهاده‌های کشاورزی

این سرفصل شامل هزینه تأمین کلیه نهاده‌های کشاورزی از قبیل: انواع کود حیوانی و آلی، کودهای شیمیایی و محلول، سم و روغن و صابون، مواد و وسائل مبارزه بیولوژیک با حشرات و جانوران، افزودنی‌ها و... می‌شود. در صورت نیاز می‌توان هر قسم از هزینه‌های مذکور را از سایر بخش‌ها تفکیک نمود؛ اما باید توجه داشت در این صورت به تعدد عناوین سرفصل‌ها افزوده خواهد شد.

۳- ماشین آلات

ثبت گردد.

۴- تعمیرات باغی

هر نوع هزینه اصلاح، تعمیرات و بازسازی باغ و تأسیسات مربوطه از قبیل توکاری، پیوند زنی مجدد، اصلاح خاک با استفاده از ریگ، گچ و... یا تعمیرات سیستم ذخیره و انتقال آب (مانند استخر، لوله و کانال)، دیوارها، انبارها و... در این قسمت ثبت می‌گردد.

۵- چاه‌ها

هزینه‌های بهره‌برداری و تعمیرات و جابجایی چاه‌ها و قنوات منجمله تأمین سوخت و یا قبوض برق، تعمیر خرابی‌ها و جابجایی چاه‌ها به علت کم آبی

برای هر فروش می‌تواند بصورت خالص و جداگانه منظور شود. هزینه‌های فروش مانند حق عملکردی و غیره را می‌توان در ذیل همین سرفصل و یا تحت سرفصلی جداگانه با عنوان "هزینه‌های فروش" ثبت نمود.

۲- متفرقه

این سرفصل می‌تواند شامل کلیه درآمدها بجز درآمد ناشی از فروش محصول از قبیل سود بانکی، فروش ماشین‌الات و ادوات مستعمل، بیجه و آب مازاد بر مصرف شود.

ج- سود و زیان:

۱- سهامداران

جهت ثبت دریافتی‌ها و پرداختی‌های به سهامداران و همچنین انتقال خالص عملکرد مالی واحد کشاورزی در پایان سال مالی به حساب ایشان و ثبت سود و زیان انباشته سال‌های متوالی، غالباً لازم است که یک سرفصل مشترک جهت همه سهامداران و یا به نام تک تک آنها به نسبت سهم الشراکه ایجاد شود. جدول زیر فهرست عناوین سرفصل‌های حسابداری پیشنهادی برای یک واحد کشاورزی تولید پسته را بصورت خلاصه نشان می‌دهد:

انتخاب سال مالی

از دیدگاه هزینه‌ای، آخرین فعالیتی که در یک سال محصولی برای محصول آن سال انجام می‌شود، برداشت و فرآوری است. لذا بستن یک سال مالی از این نقطه نظر، باید در زمانی باشد که هزینه‌های برداشت و فرآوری مشخص و ثبت شده باشند. بدین منظور، بعنوان مثال می‌توان سال مالی را از اول آبان تا پایان مهر و یا از اول آذر تا پایان آبان انتخاب نمود.

لازم به ذکر است که سنتاً بسیاری از واحدهای تولید پسته، سال مالی خود را در انتهای مرداد ماه و یا انتهای شهریور می‌بندند. تحت این گزینه، با فرض فروش کامل محصول هر سال در سال محصولی متعاقب آن، سال مالی با سال درآمدی انطباق خواهد داشت.

هزینه‌های پسته چینی، حمل، فرآوری تر و خشک محصول در یک سرفصل و یا سرفصل‌های جداگانه ثبت می‌گردد. در صورت تمایل می‌توان هزینه نگهداری از محصول را نیز با هزینه‌های برداشت در یک حساب ثبت نمود. باید توجه داشت که هزینه برداشت و فرآوری ماهیتاً متناسب با مقدار محصول (کیلویی) بوده؛ حال آن که هزینه‌های موضوع ردیف‌های ۱ تا ۷ فوق متناسب با سطح زیرکشت (قصب یا هکتار) می‌باشند.

۹- آزمایش، مشاوره و مدیریت

هزینه‌های مربوط به آزمایشات سالانه برگ، خاک و یا آب، همچنین هزینه استفاده از مشاورین تغذیه و یا دفع آفات و هزینه‌های مدیریتی برای واحد کشاورزی مورد نظر را می‌توان زیر این سرفصل جمع کرد.

۱۰- متفرقه

همه هزینه‌های معمولاً ریز و موردی که ارزش ایجاد سرفصل‌های جداگانه ندارند را می‌توان زیر یک سرفصل با نام هزینه‌های متفرقه درج نمود.

ب- درآمدها:

۱- فروش محصول

درآمد ناشی از فروش انواع محصول پسته باغ مورد نظر، در یک حساب ثبت می‌گردد. مبلغ درج شده

و یا نقص فنی، در این بخش ثبت می‌گردد. توجه شود که هزینه‌های احداث، بهره‌برداری، و تعمیرات استخرهای ذخیره و خطوط انتقال آب در سایر سرفصل‌ها درج می‌شوند.

۶- خرید آب شرب

در صورت خرید آب شرب برای باغ مورد نظر، باید سرفصل جداگانه‌ای جهت خرید منظم یا موردی آب ایجاد کرد.

۷- سرمایه‌ای

سرمایه‌گذاری‌های جدید از قبیل خرید ماشین‌الات و ادوات، احداث دیوار، حصار، کانال، لوله‌گذاری، ساخت استخر، پیاده‌سازی سیستم آبیاری تحت فشار و یا حتی هزینه‌های خرید حق بهره‌برداری جدید از منابع آبی و یا باغریزی جدید در کنار باغات بارور قبلی، می‌تواند زیر این عنوان قرار گیرد. باید توجه نمود که برخلاف کلیه سرفصل‌های حسابداری دیگر که ماهیت سالانه دارند، تأثیر هزینه‌های سرمایه‌ای فراتر از یک سال می‌باشد. منتهی به دلیل پیچیدگی‌های ناشی از محاسبه هزینه استهلاک و وجود تورم بالا در کشور، ایجاد سیستم حسابداری هزینه استهلاک برای هزینه‌های سرمایه‌ای، بجز در مورد باغات بسیار وسیع توصیه نمی‌شود.

۸- برداشت و فرآوری

حساب‌های هزینه‌ای

کارگری	تأمین نهاده‌ها	ماشین‌الات	تعمیرات باغی	سرمایه‌ای
چاه‌ها	خرید آب شرب	سرمایه‌ای	آزمایش، مشاوره و مدیریت	متفرقه
حساب‌های درآمدی			حساب سود و زیان	
فروش محصول		متفرقه	سهامداران	

خرده مالکی در باغات پسته

مروری کوتاه بر برخی تجربیات موجود

با این همه و علیرغم محدودیتها و موانع حقوقی، فرهنگی و فنی موجود، هم اکنون نیز می توان تجربیات موثر و ثمر بخشی را مشاهده نمود که توانسته اند با ارائه ابتکارات و تلاشهای در خور، برخی از موانع موجود و ساختارهای پیش گفته را مدیریت نمایند. از آن جمله می توان به تجربیات خوشه صنعتی پسته در مدیریت بهره برداری مشترک از منابع آب از طریق طراحی سیستم آبیاری تحت فشار و مبارزه یکپارچه آفات در باغات خرده مالکی اشاره نمود.

در این بخش تلاش شده تا ضمن تشریح فلسفه فنی و مدیریتی حاکم بر خوشه های صنعتی، بخشی از اقدامات انجام یافته را در معرض نقد و قضاوت اعضای انجمن پسته ایران قرار دهیم.

تداوم شیوه کشاورزی معیشتی و فرآوری سنتی با راندمان پائین بواسطه نبود ثروت انباشته کافی نزد خرده مالکین جهت سرمایه گذاری اولیه لازم برای مدرنیزاسیون شیوه های مورد استفاده و بهبود شیوه های مدیریتی باغات؛

عدم رسیدگی مناسب مورد نیاز سالیانه به باغات پسته به واسطه نبود دانش فنی کافی نزد خرده مالکین؛

عدم وجود امکان مبارزه مؤثر با آفات

راندمان پایین انتقال و مصرف آب به واسطه مرز های مشترک متعدد با باغات سایر خرده مالکین و مالکیت مشترک منابع آب؛

و بالا رفتن هزینه های تولید به واسطه از دست دادن فرصت های صرفه جوئی ناشی از چانه زنی در خریدهای حجم زیاد و تأمین ماشین آلات مورد نیاز.

براساس بررسی های به عمل آمده، یکی از مشکلات زیربنائی پسته کشور، خرد بودن مالکیت غالب باغات زیر کشت این محصول می باشد. مطابق آمار ارائه شده توسط مرکز آمار ایران متوسط مساحت باغات پسته تحت تملک هر بهره بردار در ایران در سال ۱۳۸۶ کمتر از ۲ هکتار بوده است که معمولاً همین مقدار نیز در یک جا متمرکز نمی باشد. این در حالی است که مطابق سرشماری وزارت کشاورزی آمریکا در سال ۲۰۰۷ میلادی، متوسط مساحت باغ پسته در کالیفرنیا نزدیک ۴۸ هکتار (حدود ۲۵ برابر ایران) بوده است.

خرد بودن مالکیت باغات پسته کشور که عمدتاً ریشه در ساختارهای مالکیتی کشاورزی ایران، اصلاحات ارضی و تفسیر رایج از قانون ارث دارد، سبب بروز مشکلات زیر می شود:

گزارشی از فعالیتهای دفتر توسعه خوشه صنعتی پسته

محمدعلی انجم شعاع

عامل توسعه خوشه صنعتی پسته

عبارتی نقطه فشار تمرکز میشود. در مدل توسعه خوشه صنعتی پسته، یکی از مشکلاتی که مورد توجه ویژه قرار گرفت مشکل خرده مالکی در باغات و واحدهای بهره برداری بود. که به منظور مدیریت آن، خوشه صنعتی رفسنجان طرح مدیریت یکپارچه در اراضی خرده مالکی (روستای نمونه) را ارائه نمود.

هدف از پیشنهاد و اجرای این طرح، فراهم ساختن بستری مناسب برای پیاده سازی یک نمونه نمایشی از امکان موفقیت همکاری بین خرده مالکین جهت کاستن از برخی عواقب نامطلوب بر شمرده می باشد.

به همین منظور دفتر خوشه پسته با همکاری کمیسیون باغبانی انجمن پسته برای حل این مسئله، اقدام به تهیه طرح اولیه نمود. که این طرح در شورای راهبری خوشه مصوب گردید. در نهایت دفتر توسعه خوشه صنعتی پسته با همکاری شرکت شهرکهای صنعتی و جهاد کشاورزی یک پایلوت از مدیریت یکپارچه در اراضی خرده مالکی را ایجاد نمود.

وضعیت روستای انتخاب شده

- تعداد مالکان ۸۰ نفر
- سطح زیر کشت ۱۴۰ هکتار
- ۸ دانگ
- تنوع سطح زیر کشت ۷۰ درصد زیر ۱ هکتار و ۳۰ درصد بالای یک هکتار
- حداق و حد اکثر مالکیت ۳۰ سنگ تا ۸ حبه
- وضعیت خاک متوسط
- EC آب ۵۰۰

دو پروژه اصلی روستای نمونه پروژه طراحی سیستم آبیاری تحت فشار مشترک و اجرای سم پاشی مشترک و هماهنگ در باغات خرده مالکی است که هر یک در مسیر اجرا موفقیت ها و محدودیت هایی داشته اند که می تواند مورد توجه علاقه مندان قرار گیرد.

از سال ۱۳۸۰ در قالب ۳ محور اساسی فرهنگ سازی، الگوسازی و ظرفیت سازی نهادی و قانونی آغاز نموده است که از این تاریخ این سازمان علاوه بر رسالتهای قبلی به نهادی توسعه ای در زمینه توسعه کسب و کارهای خرد، کوچک و متوسط تبدیل شد. نتایج حاصل از پروژه مطالعه فراگیر و تهیه نقشه کشوری خوشه های صنعتی در کشور تا کنون منجر به شناسایی ۱۹۲ خوشه صنعتی در سطح استان های کشور گشته است. در کرمان نیز ۵ خوشه شناسایی شده که دو خوشه آن در مرحله اجرایی می باشد که یکی از آنها خوشه کسب و کار پسته رفسنجان است.

با توجه به تعریف ارائه شده، در حقیقت شمال استان کرمان شامل شهرستان های رفسنجان، سیرجان، زرنند و کرمان، مشخصات یک خوشه را دارا میباشد اما بدلیل تعداد زیاد بنگاههای کسب و کار، پروژه پایلوت در محدوده شهرستان رفسنجان انجام میگردد. بدیهی است بدلیل چالشها و فرصتهای مشترک، در صورت موفقیت آمیز بودن پروژه ها، نتایج حاصله قابل تسری به تمام مناطق یاد شده می باشد.

در مدل توسعه خوشه ای بعد از تحلیل زنجیره ارزش هر دسته محصول، بر بزرگترین مشکل موجود یا به

خوشه کسب و کار به واحدهای کسب و کار متمرکز در یک منطقه جغرافیایی که با همکاری و تکمیل فعالیتهای یکدیگر خدمات و یا محصولات مشترکی را تولید کرده و از فرصت ها و چالش های مشترکی برخوردار هستند، اطلاق می گردد.

عموما خوشه ها تعداد زیادی بنگاه های خرد و کوچک و متوسط و بزرگ را در بر می گیرند که ممکن است در یک شهر، منطقه و یا چند روستا تمرکز داشته باشند. توسعه صنایع کوچک و متوسط با بهره گیری از مزایای خوشه های صنعتی یکی از راهبردهای مطرح در کشورهای توسعه یافته و در حال توسعه در سه دهه گذشته میباشد و سازمانهای بین المللی مانند یونیدو و بانک جهانی در حال گسترش آن در کشورهای مختلف هستند. یک پروژه توسعه خوشه صنعتی کوشش برنامه ریزی شده ای است که توسط یک موسسه یا عامل توسعه خوشه ای (از درون یا بیرون خوشه) با همکاری نهادهای محلی جهت ارتقاء سطح پویایی خوشه و بهبود مزیت رقابتی آن به اجرا در می آید.

یک پروژه توسعه خوشه از یک سو بر ارتباطات درونی بخش های مختلف خوشه تمرکز کرده و از سوی دیگر به زنجیره ارزش اقتصادی که خوشه قسمتی از آن است توجه دارد. بنابراین سعی می شود از مواد اولیه تا خروجی یعنی ارائه محصول به مسیری صحیح و رقابت پذیر هدایت شود. در این فرآیند توسعه، ضمن توجه به روندهای ملی و بین المللی صنعت، بر مشکلات موجود بر سر راه توسعه خوشه نیز تاکید می شود. مشکلاتی که به عنوان گلوگاه ها می توانند سطح تکنولوژی، بازار، سرمایه، مواد اولیه، کیفیت و یا سطح اعتماد باشند. پیش نیاز توسعه خوشه صنعتی شناسایی همین مسائل و مشکلات خوشه و ارائه راهکارهایی مبتنی بر مشارکت می باشد. سازمان صنایع کوچک و شرکت شهرک های صنعتی ایران فعالیتهای توسعه خوشه ای خود را

مدیریت خرده مالکی در بهره برداری از منابع آب

تجربه طراحی سیستم آبیاری قطره ای در روستای نمونه توکل آباد

قطره‌ای باغات پسته در حدود ۱۳۰ هکتار شامل ۱۹۴ قطعه و تعداد ۸۶ مالک واقع در منطقه ی کشکوئیه رفسنجان در چارچوب طرح روستای نمونه خوشه رفسنجان طراحی شده است که بدلیل اهمیت موضوع و با توجه به تأثیر آن در مدیریت سهم بران خرده مالک منابع آب مصاحبه ای با مجریان این طرح و آقای انجم شعاع عامل توسعه خوشه صنعتی پسته رفسنجان انجام داده ایم که در ادامه ملاحظه می فرمائید.

حمید فیضی

دبیر انجمن پسته ایران

در باغات خرده مالکی منبع مشترک آب این باغات با دیگر مالکین است که عملاً اجرای انفرادی طرح را غیر اقتصادی و غیرممکن می کند و اختلاف نظر سهم بران آب در خصوص نحوه توزیع و تخصیص آب در این سیستمها مانع از اجرای موفق این روشها در باغهای پسته شده است و این موضوع با توجه به اینکه بیش از ۷۰ درصد باغهای پسته در گروه باغهای خرده مالک قرار می گیرند، یکی از موانع بهبود راندمان آبیاری در پسته کشور محسوب می گردد. در همین راستا برای اولین بار در سطح استان کرمان و بلکه در سطح کشور، سیستم آبیاری

امروزه مسئله صرفه جویی در مصرف آب در بخش کشاورزی به عنوان یک ضرورت انکارناپذیر مطرح می باشد. صاحب نظران بخش کشاورزی یکی از اقدامات مهم در این راستا را اجرای سیستم های آبیاری تحت فشار در اراضی کشاورزی از جمله باغات پسته می دانند. بررسی عملکرد و پیشرفت این سیستم ها در باغات پسته نشان می دهد که اکثر طرح های اجرا شده دارای شرایط عمده مالکی (تک مالکی) بوده است و لازم است برای گسترش هر چه بیشتر، شرایط اجرای این طرح ها در باغات خرده مالکی فراهم شود. اما مشکل اصلی در اجرای آبیاری تحت فشار

طوری که چاه هایی موجود است که میزان دبی آن از ۶۰ لیتر به ۱۵ لیتر رسیده است. بحث دیگر تشویق های سیستم دولتی است که نصف هزینه را دولت پرداخت می کند.

سیاه چرا در سال گذشته که طراحی این پروژه ها کامل شد آنرا اجرا نکردید؟

از لحاظ فنی به ما می گفتند امکان اجرا وجود ندارد. این صحبت ها را شرکت های مجری و حتی آب و خاک هم می گفت. ما موفق شدیم سیستمی را طراحی کنیم که به تأیید آب و خاک شهرستان و استان رسیده است اما متأسفانه به دلیل مشکلات بانکی و بدهکاری خرده مالکان به بانک هنوز نتوانسته ایم آن را اجرا کنیم.

دلیل متوقف شدن اجرای طرح یکی بدهکاری مالکان به سیستم بانکی است و دیگری نحوه ضمانت است.

مسئله ضامن بامساعدت بانک کشاورزی حل شد ولی مسئله اصلی، یعنی بدهکاری این افراد به بانک را نتوانستیم حل کنیم. به عنوان مثال در موردی در انار که متقاضی بودند ۲۵ درصد مالکان بدهکار بانک هستند و اقساط آنها عقب افتاده و هنوز تمام نشده است.

سیاه پس در واقع شما طرحی نوشته اید که عملاً به اجرا نرسیده است پس چطور می توان گفت که آیا باغدار به شما اعتماد کرده است یا خیر؟

۱۰ میلیون تومان پولی که باغداران به شرکت مجری پرداخت نموده اند بیانگر ایجاد اعتماد است.

در بحث اعتماد ما به چاه موتورهای مختلف مراجعه کردیم. با مدیرعامل و تعاونی های تولید محل

برای تمامی قطعات زمین به طور یکسان در نظر گرفته و طراحی انجام شد. در مرحله ی بعد به طور دقیق تعداد قطره چکان ها به ازای هر جبهه آب را تعیین نمودیم و با توجه به مجموع طول ردیف های درختان برای هر قطعه و نیز محاسبه ی سهم آب هر قطعه، اقدام به محاسبه ی تعداد قطره چکان ها و نیز فاصله ی بین قطره چکان ها در هر قطعه نمودیم. در نتیجه برای زمین های مختلف فاصله قطره چکان ها تغییر پیدا کرد. در واقع یکی از مشکلات عمده ای که باعث شده تا کنون چنین طرحی در باغات پسته اجرا نشود همین بود. در مرحله اجرا نیز کار سختی در پیش خواهد بود. در مجموع مراحل طراحی این پروژه حدود شش ماه به طول انجامید. در طرح مذکور فاصله قطره چکان ها برای مالکان مختلف بین نیم متر تا یک متر و سی سانتی متر متغیر می باشد.

سیاه باغداران در خصوص اجرای سیستم آبیاری تحت فشار چگونه به شما اعتماد کردند؟

آقای انجم شعاع: ۲ مورد را من بایستی توضیح دهم که سبب شد باغداران خرده مالک به طرف اجرای سیستم آبیاری تحت فشار بیایند. یکی بحث اضطراب باغدار است. بدین معنی که در برخی مناطق به شدت دچار مشکل کم آبی هستیم و معمولاً در مناطقی مثل کشکوئیه بیش از حد هم باغریزی شده است. در منطقه نوق برای هر سهم آب نیم هکتار و نهایت یک هکتار زمین وجود دارد ولی در منطقه کشکوئیه به ازاء هر سهم آب تا یک و نیم هکتار سطح زیرکشت وجود دارد. مسئله کم آبی در تمام نقاط وجود دارد به

سیاه ابتدا از جناب آقای محمد عبدالله پور یکی از مجریان طرح آبیاری تحت فشار خواستیم توضیحاتی در مورد اجرای پروژه ی آبیاری روستای نمونه بیان بفرمائید؟

اینجانب از سال ۱۳۷۶ در زمینه آبیاری تحت فشار فعالیت می کنم. در این سالها هر وقت با کشاورزان خرده مالک روبرو می شدم این سوال از من می شد که "ما خرده مالکین چگونه می توانیم از این تکنولوژی جهت آبیاری باغات خود استفاده نماییم؟" از آنجا که خود جزء خرده مالکین بودم لذا علاقمند بودم که راهکاری برای این موضوع ارائه کنم طوری که حق هیچ یک از خرده مالکین ضایع نگردد. تا اینکه پیشنهاد اجرای پروژه ی آبیاری قطره ای روستای نمونه (توکل آباد) از طرف دفتر توسعه خوشه کسب و کار به اینجانب داده شد و ما توانستیم این ایده را به مرحله ی عمل رسانده و طراحی و مقدمات اجرای پروژه را فراهم آوریم.

سیاه مشکلات اصلی و بنیادی اجرای طرح چه بود؟

آقای نخعی: دو مشکل اصلی برای ما بعنوان مجری وجود داشت یکی از آنها تردید ما نسبت به همکاری خرده مالکان در اجرای طرح و دیگری محدودیت های فنی پیاده کردن این سیستم بود.

به طور قطع می توان گفت در تمام املاک خرده مالکی تناسبی بین سهمیه آب و سطح زیرکشت مالکان وجود ندارد. به طور مثال دو مالک که هر کدام یک سهم آب دارند ممکن است سطح زیرکشتی بین نیم تا یک و نیم هکتار داشته باشند و این یعنی ایجاد مشکل برای تقسیم درست سهمیه آب. لذا در طراحی این پروژه ابتدا فاصله ی بین قطره چکان ها

سم پاشی هماهنگ باغات خرده مالکی در روستای نمونه توکل آباد رفسنجان

در این رابطه لازم به ذکر است که چون فاصله بین ردیف های مالکین مختلف متفاوت می باشد و به عنوان مثال در برخی قطعات فاصله ردیفها ۴ متر و در برخی دیگر ۵ متر می باشد، لذا تمام ردیف های هر مالک اندازه گیری شده و سهم هر مالک نسبت به کل متر از ردیف های چاه موتور محاسبه گردیده و در مرحله بعد سهم هر مالک از کل هزینه سمپاشی بر اساس طول ردیفهای درختان هر مالک محاسبه گردید.

مزایای سیستم سمپاشی مشترک

- خرید اشتراکی سم و اخذ ۲۰ درصد تخفیف
- صرفه جویی در تعداد دفعات سمپاشی نسبت به متوسط منطقه و کنترل موفق آفات با توجه به وضعیت نامطلوب مبارزه با آفات در سال جاری
- کنترل بالای ۹۰ درصد آفت چوبخوار
- کنترل بهتر آفت پسیل نسبت به املاک مجاور
- امکان استفاده از کارشناسان جهت ارائه مشاوره های فنی با هزینه پایین
- پایین آوردن هزینه های ماشین آلات و ادوات مورد استفاده و مدیریت مطلوب استفاده از ماشین آلات

محدودیت ها و موانع اجرای پروژه

- تفاوت های موجود بین ادوات سم پاشی مانند لانس ها و پمپ ها
- مشکلات تقسیم و تعیین سهم و هزینه های متعلقه بین مالکان به دلیل اشکال غیر هندسی باغات و اختلاف فاصله در ردیف های آن ها
- بی اعتماد شدن بعضی از مالکان با برخورد به اولین مشکل در اجرای طرح که عموماً ناشی از پیش فرض های فرهنگی در فعالیت مشترک می باشد.

محمدعلی انجم شعاع

عامل توسعه خوشه صنعتی پسته

یکی از عوامل کاهش راندمان و افزایش تولید در باغات خرده مالکی، موضوع سمپاشی می باشد. بدین معنی که در باغات خرده مالکی متعلق به افراد مختلف، عملاً امکان کنترل فنی و موثر آفات مهیا نیست چرا که مالکین متفاوت، دیدگاهها و دانش فنی متفاوت و توان مالی متفاوتی برای مبارزه موثر با آفات دارند و از همه مهمتر آنکه عدم مبارزه با آفات در یک یا چند قطعه از مجموع باغات یک روستا، می تواند این قطعات را به کانونی برای انتقال آلودگی ثانویه به دیگر باغات تبدیل نموده و منجر به بی ثمر شدن مبارزه انجام شده در دیگر قطعات گردد. بر این اساس یکی از فعالیت هایی که در روستای نمونه توکل آباد توسط خوشه صنعتی پسته رفسنجان در دست پیگیری قرار گرفته است اجرای سمپاشی هماهنگ و یکپارچه باغات خرده مالکی است که در سال جاری سه نوبت سم پاشی مشترک در ۱۳۰ هکتار از باغات روستا مشتمل بر ۱۹۴ قطعه انجام گردید.

فعالیت های انجام شده در روستای نمونه برای اجرای طرح سمپاشی مشترک

- برای اجرای طرح سم پاشی مشترک، فعالیت هایی به شرح زیر انجام گرفت:
- عقد قرارداد با یکی از کلینیک های گیاه پزشکی منطقه برای ارائه مشاوره های فنی.
- عقد قرارداد با تعاونی تولید روستایی بهجت آباد به عنوان مجری.
- هماهنگی و عقد قرارداد با مالکین تراکتورها و ماشین آلات سم پاشی توسط مجری طرح که عموماً این تجهیزات متعلق به خود مالکان باغات بودند.
- نصب تله های فرمونی برای بدست آوردن پیک فعالیت چوبخوار با نظارت مشاور فنی.
- سم پاشی بهره برای کنترل چوبخوار.
- لکه گیری از قطعاتی که به دلیل داشتن وارپته اکبری یا همجواری با باغات آلوده زودتر آلوده شده بودند.
- انجام بازدیدهای فنی توسط مشاور دفع آفات.
- سم پاشی نوبت دوم برای کنترل سن و پسیل.
- سم پاشی نوبت سوم برای کنترل پسیل.
- تهیه نقشه و تعیین مساحت دقیق قطعات و متر کردن تمام ردیفهای درختان به منظور تعیین سهم هر مالک از هزینه سمپاشی

پیرامون بحث مدیریت یکپارچه صحبت نمودیم. بعد از آنکه تا حدودی مدیرعامل و تعاونی تولید اظهار تمایل نمودند، جلسات متعددی در خصوص بحث آب و سهم هر یک از مالکین در مسجد محل و یا حتی در منازل افراد داشتیم.

در مرحله اول تعداد کمی از مالکان موافق بودند و بقیه مالکان موافق نبودند و نظرشان این بود که سیستم آبیاری تحت فشار برای پسته جوابگو نخواهد بود. لذا برای هر کدام از مشکلات، تور آموزشی برگزار کردیم و به اتفاق مالکین از باغ دارای سیستم موفق در منطقه نوق بازدید کردیم و در نهایت مالکین قانع شدند که آبیاری تحت فشار برای پسته جوابگوست. سپس وارد مرحله طراحی شدیم.

باغداران پول طراحی را به مدیرعامل چاه موتور پرداخت نمودند و ایشان نیز قراردادی با شرکت مجری آبیاری تحت فشار جهت طراحی سیستم منعقد نمود. این طراحی برخلاف طراحی های دیگر که ۲-۱ ماه طول می کشد حدود ۶ ماه به طول انجامید و ۳ مرتبه طرح عوض شد. مشکل فنی عمده ما این بود که تناسبی بین مالکیت و آب نداشتیم به طور مثال ما ۱۰ نفر داشتیم که هر یک معادل یک چارک آب دارند. یعنی یک شانزدهم یک سهم که در طول ماه ۲۰ دقیقه یا نیم ساعت آب می شود. همین افراد در دو قطعه زمین مالکیت دارند و این مسائل، طراحی را بسیار سخت می کرد.

روحیه افراد در مناطقی که من کار کردم به این صورت بود که زود به افرادی که از بیرون وارد مجموعه می شدند اعتماد نمی کردند. ما برای حل این مسئله ابتدا افراد پیشرو از جمله مدیرعامل و بزرگترهای چاه موتور را دیدیم. سپس جلسات عمومی برگزار کردیم.

آقای عبدالله پور، آیا تقاضای دیگری برای طراحی در چاه موتورهای خرده مالکی داشته اید؟

تعداد مراجعات زیاد است. ولی چون معمولاً تعداد از خرده مالکان به سیستم بانکی بدهکارند بسیاری از طرح ها اصلاً شروع نمی شوند. در حال حاضر عقد قرارداد و طراحی دو چاه موتور در منطقه کشکوئیه و یک چاه موتور در انار شروع شده است.

برای یک پایلوت در منطقه انار پایگیری جدی مدیریت جهاد کشاورزی و قول مساعد مدیریت آب و خاک استان بعد از بازدید از منطقه قرار شد تسهیلات بانکی را دریافت نکنیم و مالکان ۱۵ درصد سهم خودشان را پرداخت کنند و دولت هم سهم ۸۵ درصد را پرداخت نماید و مسئله در این منطقه بدین صورت حل شود.

پیامد های کوچک شدن اراضی کشاورزی

یکی از چالش های بزرگ کشاورزی در ایران که مانع تغییر روش کشاورزی و مدیریت صحیح آن برای رسیدن به استاندارد های کمی و کیفی جهانی می باشد، پراکندگی و کوچک شدن اراضی کشاورزی است.

۸۶ درصد تولیدکنندگان بخش کشاورزی رادر ایران خرده مالکان تشکیل می دهند و در مدت چهل سال گذشته تعداد واحدهای تولیدی کشاورزی به بیش از دو برابر و اندازه زمین های آنها به یک سوم کاهش یافته است.

کوچک شدن اراضی کشاورزی پیامد منفی اقتصادی و سیاسی زیادی به دنبال دارد که از جمله آنها نبود امکان مدیریت و برنامه ریزی درست برای کاهش مصرف آب و انرژی و استفاده بهینه از خاک، نیروی انسانی و ماشین آلات است که نهایتاً منجر به افزایش هزینه تولید و جلوگیری از تولید محصول با کیفیت مطلوب و استاندارد می گردد.

در این نوشته سعی بر این است تا ضمن بررسی دلایل و قوانین موجود، مشکلات و چالشهای به وجود آمده در تجمیع اراضی که توسط اینجانب انجام شده بیان گردد.

اجرای قانون اصلاحات اراضی در قبل از انقلاب و قوانین مشابه آن در بعد از انقلاب یکی از عوامل مهم خرد شدن اراضی کشاورزی می باشد، ولی مهمترین عامل کوچک شدن زمین های کشاورزی در ایران، قوانین مربوط به ارث است و بهمین دلیل سالانه ۲۰۰ هزار هکتار از اراضی کشاورزی کوچک و کوچک تر می شود.

امروزه در بسیاری از کشور ها، با وضع قوانین شفاف برای جلوگیری از تغییر کاربری و اجرای سختگیرانه این قوانین، از زمین های کشاورزی، باغ ها، مراتع، اراضی باتلاقی و سایر منابع طبیعی محافظت و مراقبت شده و همچنین با اتخاذ شیوه های تشویقی و بازدارنده مالکین را به استفاده از این قوانین تشویق می نمایند. به عنوان مثال در کشورهایی مانند فرانسه، آلمان و سوئد قوانین مربوط به ارث به گونه ای تدوین شده است که بعد از فوت والدین، زمین در اختیار فرزند ارشد قرار گرفته و با سپردن کشت به او، سود و عواید آن بین کلیه ورثه تقسیم می شود یا اینکه با در نظر گرفتن دیگر داراییهای فرد در گذشته، بگونه ای تصمیم گرفته می شود که بارضایت وراثت، زمین به یک نفر و بقیه داراییها به افراد دیگر برسد و با اندیشیدن این تمهیدات زمین نیز همانند کارخانه، اتومبیل و دیگر داراییها یکپارچه باقی بماند.

گرچه معضل خرد شدن اراضی کشاورزی در طی چهل سال گذشته دغدغه مسئولین بخش کشاورزی کشور ما نیز بوده و طی این مدت قوانین زیادی تنظیم و تصویب گردیده، ولی تاکنون به نتیجه مطلوب نرسیده است.

از جمله مهمترین قوانین تصویب شده در این زمینه موارد زیر می باشد:

۱- قانون گسترش قطب های کشاورزی (مصوب

۱۳۵۴/۰۱/۱۶)

۲- قانون حفظ کاربری اراضی زراعی و باغها (مصوب ۱۳۷۴/۰۳/۳۱)

۳- و آخرین اقدام مثبت در این راستا تدوین و تصویب قانون جلوگیری از خرد شدن اراضی کشاورزی و ایجاد قطعات مناسب فنی اقتصادی می باشد که در پایان سال ۱۳۸۵ به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده و آیین نامه اجرایی آن در تاریخ ۱۳۸۸/۰۲/۲۰ مصوب گردیده است.

در ماده ۳ قانون یاد شده آمده است "دولت و سایر دستگاه های ذی ربط موظفند به منظور تشویق مالکین اراضی کشاورزی (که میزان مالکیت آنان کمتر از حد نصاب فنی و اقتصادی می باشد) به تجمیع و یکپارچه سازی آن اراضی به مساحت های در حد نصاب های تعیین شده و بالاتر، نسبت به اعطاء امتیازات و تسهیلات ویژه از قبیل مالی، اعتباری، حقوقی، بازرگانی، فنی و ساخت زیر بناهای تولیدی و پرداخت یارانه های حمایتی مورد نیاز اقدام نماید".

همچنین در مواد ۴ و ۵ قانون فوق، سازمان ثبت اسناد مکلف گردیده از بهره برداران کشاورزی که اراضی آنها در اثر تجمیع به صورت واحد در آمده یا پس از معاوضه و یا خرید و فروش تجمیع گردیده، به درخواست مالک یا مالکین با رعایت مقررات ثبتی، بدون اخذ هرگونه وجهی (مالیات، عوارض و حقوق دولتی) سند مالکیت صادر نماید

نظر به موارد فوق و با توجه به مشکلات ناشی از خرد شدن اراضی کشاورزی و با اهداف و ضرورت های زیر:

۱- جلوگیری از خرد شدن اراضی کشاورزی و یکپارچه سازی آن.

۲- امکان مدیریت یکپارچه در جهت افزایش توان برنامه ریزی و پایش کاهش مصرف منابع طبیعی بویژه آب و انرژی.

۳- حفظ حقوق شرکاء و جلوگیری از بروز اختلافات محتمل

۴- شفافیت امور مالی و امکان حسابرسی دقیق.

اینجانب اقدام به تأسیس "شرکت سهامی تولیدی کشاورزی و دامداری ایزدیاران سیرجان" نموده و با استفاده از این روش باغها و زمین های زراعی متعلق به خود و سایر اعضاء خانواده را با تعداد مالکین هفت نفر تجمیع و یکپارچه نموده که هم اکنون مالکین زمین های زراعی و باغها، سهام داران شرکت می باشند.

از سویی دیگر به دلیل عدم انطباق آیین نامه اجرایی قانون جلوگیری از خرد شدن اراضی کشاورزی با واقعیت های موجود در استان کرمان (به ویژه تعریف حد فنی و اقتصادی سطح زیر کشت در شرکت های سهامی

زراعی) و همچنین عدم توجه کافی به بعضی از مواد قانون ذکر شده، نه تنها امکان استفاده از بسته های تشویقی و تسهیلات دولتی پیش بینی شده در قانون میسر نگردید بلکه بعضاً موانع و مشکلاتی نیز به وجود آمد که مهمترین آنها به شرح خلاصه زیر است:

۱- در مرحله انتقال اسناد باغها و زمین ها از مالکین حقیقی به سهامداران حقوقی، اداره دارایی شهرستان مدعی دریافت مالیات نقل و انتقال بود، گرچه عدم پرداخت هرگونه وجهی جهت انجام این مهم در مواد چهارم و پنجم قانون جلوگیری از خرد شدن اراضی بیان گردیده ولی از نظر دستگاه های اجرایی ذی ربط در آیین نامه اجرایی مصوب تاریخ ۱۳۸۸/۲/۲۰ این مهم بطور موکد و شفاف بیان نشده است.

۲- سازمان تامین اجتماعی تسهیلاتی برای پرداخت بیمه کارگاه های زیر پنج نفر قائل است که این تسهیلات شامل قطعات بزرگ تجمیع شده نمی باشد.

۳- به دلیل اینکه دریافت تسهیلات اشخاص حقوقی از بانکها فرایند پیچیده تری نسبت به اشخاص حقیقی دارد پس از تجمیع، انجام این امر با شرایط و ضوابط مشکل تری امکان پذیر است.

۴- ولی با همه مشکلات ذکر شده، نتایج تشکیل شرکت های سهامی کشاورزی بسیار مثبت و موثر است که مهم ترین دست آوردهای آن به شرح زیر است:

۱- صرفه جویی در هزینه های کاشت، داشت و برداشت.

۲- امکان اجرای طرح های زیر بنایی لازم مانند آبیاری تحت فشار، بهینه سازی خطوط انتقال آب، ساخت ترمینال ضبط و فرآوری پسته و ایستگاه هواشناسی و...

۳- صرفه اقتصادی خرید و نگهداری ماشین آلات و تجهیزات مکانیزاسیون

۴- کاهش قابل توجه هزینه تولید در واحد سطح.

نتیجه اینکه تشکیل شرکتهای سهامی کشاورزی یکی از بهترین روش های پیشگیری از خسارت ناشی از کوچک شدن اراضی کشاورزی است. در جهت رفع اشکالات آیین نامه اجرایی "قانون جلوگیری از خرد شدن اراضی کشاورزی" و اجرایی شدن بسته های تشویقی و حمایتی، انجام موارد زیر پیشنهاد می گردد:

۱- تمرکز بیشتر و پایش اجرای این قانون در نظام های بهره برداری وزارت جهاد کشاورزی در جهت رفع ایرادات اجرایی

۲- صدور بخش نامه های اجرایی به ادارات زیربط مانند جهاد کشاورزی، دارایی، ثبت اسناد و املاک و... در جهت تاکید و شفاف نمودن قانون فوق

۳- بررسی عملکرد واحد های مسئول اجرای آیین نامه اجرایی در ادارات زیربط

۴- سهیل شریف، عضو پیوسته انجمن پسته ایران

بازدید برخی فعالان پسته خراسان از صنعت فرآوری پسته کرمان

به دنبال هماهنگی های انجام شده فیما بین سازمان جهاد کشاورزی استانهای خراسان رضوی و کرمان و انجمن پسته ایران، گروهی ۲۳ نفره از فعالان پسته خراسان به منظور بازدید از واحدهای صنعتی تولید ماشین آلات فرآوری و واحدهای فرآوری پسته، از تاریخ ۲۹ آبان تا ۱ آذر ۱۳۹۰ به مدت سه روز به استان کرمان عزیمت نمودند.

در این سفر که به سرپرستی آقای مهندس میرزایی کارشناس مدیریت صنایع کشاورزی استان خراسان رضوی و با حضور تعدادی از باغداران و فرآوری کنندگان خراسان انجام پذیرفت، از دوشرکت سازنده ماشین آلات فرآوری شامل ممتازان و کارا بازدید گردید.

علاوه بر آن و علیرغم پایان فرآوری پسته تر در کرمان، تیم اعزامی از واحدهای فرآوری و به ویژه فرآوری خشک در واحد فرآوری آقای رضانی کریم و شرکت گسترش بازرگانی در شهرستان

کرمان، و همچنین در شهرستان رفسنجان از شرکت امین پدیدار و واحد فرآوری بهناب کویر بازدید به عمل آوردند. تأسیسات، انبارها و امکانات شرکت تعاونی پسته رفسنجان از دیگر مکان های بازدید بود که مورد استقبال اعضاء قرار گرفت.

انجمن پسته ایران منتشر می نماید

بانک اطلاعات جامع صنعت پسته ایران

بصورت کتاب، CD و پورتال اینترنتی

مشمول بر اطلاعات:

- واحدهای فرآوری
 - شرکت های صادراتی پسته
 - شرکت های تهیه، توزیع و عرضه پسته در داخل کشور
 - واردکنندگان و تولیدکنندگان سموم شیمیایی و کود
 - شرکتهای مشاور
 - شرکت های تولیدکننده لوازم و تجهیزات آبیاری تحت فشار
 - مؤسسات و شرکت های آموزشی مرتبط
 - آزمایشگاههای آب و خاک
 - شرکتهای بازرسی و نمونه برداری
 - آزمایشگاههای سنجش آفلاتوکسین
 - واردکنندگان و تولیدکنندگان ادوات و ماشین آلات کشاورزی
 - و اطلاعات دیگر فعالیتهای مرتبط با صنعت پسته کشور
- جهت ثبت اطلاعات خود در این کتاب با دفتر انجمن پسته در تهران با شماره های ۰۲۱-۸۸۹۴۷۳۰۰-۴۰۰ تماس حاصل فرمایید .

گود تخصصی

پس

Special Product!
محصول
اختصاصی

Powerful!
Best Quality!

Halogen Free!
5 Kg
±%1

کاهش مصرف فکود
بازدهی فوق العاده

No.4, 6th St, Niloofar St, Apadana Ave, Tehran-IRAN
Tel: (+9821) 88730596 - 88730686 • www.okisfertilizer.com
Technical Support: 0912 727 86 00 • 0912 596 29 59

 Under license of Green Action LTD. UK

Powerful!
Best Quality!

No.4, 6th St, Niloofar St, Apadana Ave, Tehran-IRAN
Tel: (+9821) 88730596 - 88730686 • www.okisfertilizer.com
Technical Support: 0912 727 86 00 • 0912 596 29 59

OKIS

Pistachio

Fertilizer

12-8-35+TE

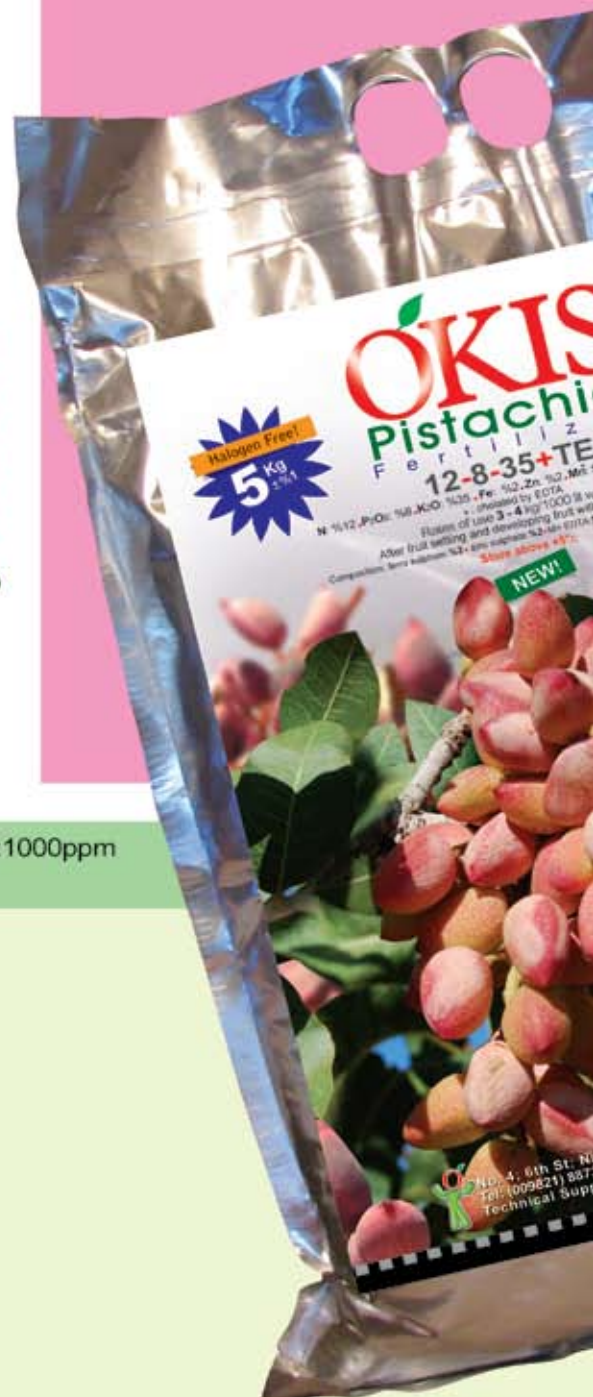
NEW!

کود پسته OKIS دارای فرمولی اختصاصی است و دارای تمام مواد غذایی لازم جهت رشد رویشی و زایشی باغات پسته می باشد. این کود پودری بوده و دارای عناصر غذایی ماکرو و میکرو به نسبت مناسب جهت تغذیه پسته می باشد. این میزان عناصر نیاز غذایی گیاه را در طول دوره رشد برآورده می سازد و در تمام مراحل رشد قابل استفاده می باشد.

- دارای عناصر ریز مغذی با درصد بالا
- ایجاد وضعیت تعادل در تغذیه گیاه
- افزایش کیفیت و عملکرد در پسته
- تولید محصول درشت با درجه پروتئین بالا
- افزایش درصد خندانی پسته
- افزایش خاصیت انبارداری

پسته

N:%12 P₂O₅:%8 K₂O:%35 Fe:%2 Zn:%2 Mn*:500ppm Cu*:1000ppm
* : chelated by EDTA

No. 4, 6th St. N
Tel: (099821) 887
Technical Supp

شرکت ناجیان آب کرمان

کرمان خیابان خواجه طبه فوقانی صندوق امین واحد ۲

تلفن ۰۳۴۱ ۲۲۶۹۹۳۳

یوسف ضیاء ابراهیمی

فاکس ۰۳۴۱ ۲۲۲۰۵۳۲

شانزده سال سابقه

در

آبیاری قطره ای باغهای پسته

شرکت پمپ کار کرمان

نشانی: کرمان - جاده تهران، بعد از پل راه آهن،
روبروی ایران گاز، نبش کوچه مسجد نظریان

تلفن دفتر آزادی: ۰۳۴۱۲۴۴۷۶۹۲

دفتر انبار: ۰۳۴۱۲۶۱۲۶۰۸-۱۰

کارگاه: ۰۳۴۱۲۶۱۳۶۵۸-۹

نمابر: ۰۳۴۱۲۶۱۴۰۹۶-۲۴۵۱۸۱۲

سلطانزاده واسلامی

نماینده گی انحصاری فروش الکتروپمپهای شناور رایان
در استان کرمان

نماینده گی پمپهای (سایر - آبروان - اسپیکو - اپارا -
موتوژن تبریز و داب ایتالیا)

تجهیز چاههای عمیق - پمپهای تحت فشار خانگی -
کشاورزی و صنعتی

نماینده رسمی موتوژن در استان کرمان

طرح توجیهی فنی و اقتصادی جهت احداث باغ پسته

بر اساس آخرین دستاوردهای علمی و تجربی جهانی

بنیادی نظیر آب، خاک و سایر نهاده ها فرموده باشند.

لازم به ذکر است در فلات مرکزی ایران که خاستگاه تولید پسته بوده و گرانترین و شکنندهترین منابع آبی در آنجا واقع شده است بحث اصلی در باب کشاورزی منطقه ارزش اکتسابی به ازاء واحد آب مصرفی و نه میزان درآمد از واحد سطح کشت می باشد. توجه به

نکات زیر کمک می کند تا دولت‌مردان از جذبه عرفانی توجه صرف به تولید محصولات کشاورزی مصرفی که در غالب نقاط جلگه مرکزی کشور فاقد مزیت نسبی می باشند فارغ شده و به واقعیت های عملی اقتصاد کشاورزی گردن نهند.

الف- مصرف آب کشاورزی در کشور حدود ۸۸ میلیارد متر مکعب در سال برآورد می شود. با مصرف تنها ۱٫۵ درصد از این آب هم اکنون ایران ضمن کسب رتبه اول جهانی در تولید پسته، از درآمد ۱٫۵ میلیارد دلاری حاصل از صادرات این محصول سود می برد. با توجه به مقایسه سودآوری چشمگیر پسته نسبت به سایر محصولات کشاورزی به ازاء واحد آب مصرفی، با اختصاص درصد ناچیز دیگری از آب کشاورزی به این محصول در مناطق مستعد کشور، می توان به درآمد سالانه سرشاری از این محل دست یافت که با درآمدهای تجدیدناپذیر هیدروکربنی قابل قیاس نیست.

ب- کیفیت غالب آب های مصرفی برای تولید پسته در کشور در حدی است که کشت سایر محصولات کشاورزی با آن غیر ممکن یا غیر اقتصادی است.

ج- عمده نیاز آبی درخت پسته در فصل تابستان می باشد. عدم همزمانی بین نیاز آبی درخت پسته با محصولات کشاورزی پایه ای همچون گندم و جو می تواند، ضمن ایجاد توازن فصلی در برداشت از منابع آبی در اختیار و دسترس کشاورزان فلات مرکزی کشور، برای طی دوره گذار (یعنی تبدیل زراعت به باغ مثمر پسته) پیوستگی درآمد ایجاد نماید.

مطالب فوق به روشنی نشان می دهد که، با توجه به مزیت های رقابتی نسبی ایران در تولید پسته، رفع موانع توسط دولت‌مردان و اهتمام ایشان به توسعه کشت این محصول یک نیاز ملی و راهبردی کشور می باشد. طرح حاضر کوششی است جهت گشودن بابی نو در این مسیر.

کمیسیون باغبانی انجمن پسته ایران

حال توسعه در هیچ محصول کشاورزی و یا حتی صنعتی دیگری چنین سوددهی و انباشت سرمایه مولدی سراغ می توان گرفت؟ این امر به تنهایی دلالت بر مزیت های رقابتی غیر قابل انکار کشور در تولید محصولی دارد که بازاریابی و مصرف آن در جهان هنوز به دوران بلوغ خود نرسیده است.

در مقابل مباحث روشن فوق، اغلب به تقابل میان تولید کشاورزی به قصد صادرات و خودکفایی در محصولات غذایی پایه سخن می رود. این تقابل به دلایل زیر مردود است:

۱- کرارا در طول ۳۰ سال اخیر بطور عینی نشان داده شده که کشور قابلیت تولید گندم، شکر، ... را در حد خودکفایی دارد.

۲- آنچنانکه اندک محاسبه ای نشان می دهد، مطابق استانداردهای بهینه بین المللی، در قبال مصرف هر متر مکعب آب حدود ۷۷۰ گرم جو یا گندم قابل تولید است که ارزش آن به قیمت های جاری به ترتیب حدود ۱۳۰۰ و ۲۰۰۰ ریال می باشد. این در حالی است که با همان میزان آب و بسته به کیفیت بین ۲۰۰ تا ۳۰۰ گرم پسته خشک در پوست به ارزش تقریبی ۱۳۰۰۰ تا ۲۰۰۰۰ ریال به قیمت های جاری تولید می گردد که بطور متوسط بالغ بر ۱۰ برابر عایدی حاصل از فروش گندم یا جو می باشد.

۳- اصرار بر اتلاف مستمر منابع آبی کشاورزان جلگه مرکزی ایران و محروم ساختن آنها از کسب درآمد شایسته از آب کشاورزی ذی قیمت، تحمیل ریاضت کشتی سال پس از سال بر محروم ترین و مولدترین طبقه زحمتکش این مرز و بوم است.

۴- هدف اولیبه بنیانگذار جمهوری اسلامی ایران از طرح مسئله، ایجاد قابلیت (پتانسیل) در امر خودکفایی محصولات اصلی کشاورزی در صورت مواجهه با تحریم های بین المللی بوده است و اینطور نیست که آن رهبر فرزانه امر بر ریاضت کشتی مستمر بخش محروم کشاورزی و امر بر اتلاف روزمره منابع

اقتصاد ایران در یکصد سال اخیر با چالش مهم کشف ذخائر عمده ولی پایان پذیر هیدروکربنی، در مرحله نخست نفت خام سنگین و در مرحله بعد گاز طبیعی، مواجه بوده است. همگی اقتصاددانان و سیاستمداران ذخائر نفتی را ثروت موروثی فرانسولی دانسته و حداقل در گفتار همواره بر مصرف این ذخائر در جهت ایجاد دارایی های ثابت و مولد در بخشهای زیربنایی، صنایع بنیادی و کشاورزی صنعتی تأکید ورزیده اند.

متأسفانه، در عمل و بخاطر کاهلی و تبعیت از ضروریات لحظه ای، هیچ زمان اهداف فوق الذکر در بازه زمانی مؤثر پیگیری نشده است. بعنوان مثال، اگر در زمان ملی شدن صنعت نفت بطور کوتاه مدت در رابطه با این ذخائر سیاست استخراج محدود و عدم خرج از درآمد حاصل از فروش آن در مصارف جاری مملکتی اتخاذ شده، یک اجبار برون مرزی انگیزه این الگوی اقتصادی بوده و نه اراده حاکمان. به مجرد رفع موانع بین المللی، سیاستگذاران اقتصادی و دولت‌مردان به روش کاهلانه قبلی مبتنی بر صرف درآمدهای نفت و گاز به منظور پر نمودن چاله کسر موازنه بودجه و فروش وسیع ارز نفتی جهت واردات کالاهای مصرفی و لوکس رجعت کرده اند.

طرحی که در پی می آید، در دراز مدت و به دلایلی که در ذیل مندرج است، به نظر نگارندگان الگوی مناسبی برای تبدیل ثروت زیرزمینی به ثروت مولد و اشتغالزا در عرصه کشاورزی می باشد. در اغلب محصولات کشاورزی رقابت در تولید آنچنان شدید است که حفظ مزیت های نسبی رقابتی در کشور برای دوره های طولانی میسر نیست. حال آنکه سوابق تولید و مصرف پسته در ۵۰ سال اخیر نشان می دهد که بخش خصوصی بدون یاری شبکه بانکی و بدون حمایت مؤثر دولتی و علیرغم بی مهری دولتی به صادرات این کالای لوکس، راه درازی پیموده و با ایجاد درآمد و اشتغال یکی از محروم ترین استان های ایران را به یکی از ثروتمندترین آنها در بخش کشاورزی تبدیل کرده است. سرمایه گذاری در استان کرمان در بخش پسته که امروزه به قیمت های جاری قریب ۱۵ میلیارد دلار برآورد می شود، تجمیع سود خالصی است که کشاورزان سختکوش به سرمایه مولد تبدیل نموده اند (خانه های مرفه روستایی را ندیده می انگاریم). آیا در هیچ کجای کشورهای در

مقدمه طرح

باغریزی تجاری پسته به قصد صادرات، قریب یکصد سال است که در ایران و به طور ویژه رفسنجان سابقه دارد. در این منطقه به تدریج باغات پسته جانشین زراعت پنبه، که آن هم یک کالای صادراتی بوده، شده است. زارعین سابق و باغداران فعلی، با بضاعت ناچیز علمی، موفق شدند در کمتر از نیم قرن تولید و صادرات پسته را بیش از ۵۰ برابر افزایش داده و پسته را به عنوان اولین محصول صادراتی کشاورزی (با نیمی از ارزش کل صادرات کشاورزی کشور) در صدر اقلام صادراتی ایران قرار دهند. در سال های اخیر، تولید پسته با استفاده از دستاوردهای علمی روز و منابع سرشار آبی و خاکی در دره مرکزی ایالت کالیفرنیا عرصه رقابت را بر باغداران سخت کوش کرمانی تنگ نموده است. عمر طولانی درخت پسته، عدم امکان تبدیل باغات موجود به باغات مدرن و تخریب آب های تحت الارضی در مناطق سنتی کشت پسته، تحول در امر باغداری پسته ایران را بیش از پیش ضروری می نماید. این در حالی است که کشتش بازار جهانی مصرف پسته به مراتب بیشتر از امکانات فعلی تولید در کرمان و کالیفرنیا بوده و هم اکنون قیمت فروش فله پسته کالیفرنیا در بازارهای جهانی در حدود سه برابر هزینه تولید آن می باشد. خوشبختانه، دلیل دوره طولانی سرمایه گذاری قبل از بهره برداری در ایجاد باغ پسته، رغبت گسترده ای به این سرمایه گذاری سودمند نزد کشورهای ثالث که طعم سود آن را نچشیده اند مشاهده نمی شود. البته سرمایه گذاری و افزایش تولید در کشورهای چون ترکیه را باید به طور مداوم زیر نظر داشت.

هدف طرح

ایجاد باغ پسته علمی و به روز در ایران با آنکه سودآوری بسیار بالایی دارد، از یک سو مستلزم رعایت اصول علمی و تجربی مدرن باغریزی بوده و از سوی دیگر نیاز به سرمایه گذاری اولیه بیشتری نسبت به سرمایه گذاری در باغات سنتی موجود دارد. از این رو نوشته حاضر سه هدف اساسی را دنبال می کند:

- ۱- تشریح مشخصات لازم مکان مناسب جهت باغریزی پسته در کشور؛
- ۲- ارائه طرح فنی باغریزی پسته بر پایه آخرین دستاوردهای علمی و تجربی ایران و جهان و
- ۳- عرضه اطلاعات اولیه مالی و ارائه چکیده طرح اقتصادی به منظور ایجاد زمینه سرمایه گذاری مناسب توسط نهادها یا سرمایه گذاران روشن ضمیر جهت ایجاد باغات مدرن پسته در کشور. البته توجه به این نکته ضروری است که حرکت بطرف تولید صنعتی پسته مستلزم ایجاد مراکز و بنگاههای پشتیبانی است که مسائلی چون تأمین نهال شناسنامه دار، برداشت مکانیزه و فرآوری پسته را بعهده گیرند.

انتخاب مکان مناسب

از آنجا که درخت پسته درختی مقاوم می باشد، در

بسیاری شرایط قابل کشت است. منتها هر چه شرایط و امکانات محلی که باغ در آن ایجاد می شود مناسب تر باشد هزینه های احداث و نگهداری باغ پسته کمتر و تولید محصول اقتصادی تر خواهد بود. شرایط مندرج در زیر بیانگر شرایط ایده آل کشت پسته میباشند. احتمالاً در بسیاری موارد که فاصله اندکی با شرایط ایده آل دارند نیز امکان کشت اقتصادی پسته در مقایسه با کشت سایر محصولات کشاورزی وجود دارد که مطالعه اقتصادی آن بسته به شرایط خاص محل باید جداگانه صورت پذیرد. بطور کلی انتخاب مکان مناسب برای احداث باغ پسته بر سه پایه اقلیم، آب و زمین صورت می پذیرد:

۱- اقلیم

○ اقلیم صحرائی

مناطق مستعد کشت پسته دارای اقلیم صحرائی هستند. بارندگی در چنین اقلیمی عمدتاً در طول فصل زمستان رخ می دهد و تابستان ها خشک هستند. همچنین در طول فصل تابستان آفتاب کامل به زمین تابیده می شود و تعداد روزهای ابری بسیار کم است.

○ گرمای تابستان

گرمای هوای تابستان برای رشد درخت و تولید محصول پسته مناسب است. منطقه مناسب جهت کشت پسته باید دارای تابستان های خشک، گرم و طولانی باشد. دمای هوای بالای ۳۷ درجه سانتی گراد در تابستان برای کامل شدن رشد مغز و کاهش درصد پوکی پسته ایده آل است. لیکن، سابقه متداول گرمای بیشتر از ۴۲ درجه سانتیگراد در تابستان می تواند بر درخت اثر سوء بگذارد.

○ رطوبت پائین در فصل رشد

رطوبت نسبی کم و نبود بارندگی در فصل رشد که مانع از رشد قارچ های آسیب رسان به درخت و میوه پسته می شود جهت حفظ سلامت درخت پسته ایده آل است.

○ سرمای زمستان

رشد درخت و تولید میوه مناسب درخت پسته در طول فصل رشد نیاز به وجود زمستان های سرد و نسبتاً طولانی دارد. منطقه مناسب جهت کاشت درخت پسته نیاز به حدود ۹۰۰ ساعت سرمای زیر ۷ درجه سانتی گراد در طول دوره خواب زمستانه درخت (نیمه آبان تا نیمه اسفند) بطور متداول دارد. این نیاز بسته به نوع پیوند از ۷۰۰ تا ۱۲۰۰ ساعت متغیر است.

○ عرض جغرافیایی / ارتفاع از سطح دریا

شرایط اقلیمی مذکور عمدتاً در فاصله عرض جغرافیایی ۲۷ تا ۴۰ درجه شمالی یا جنوبی وجود دارد. در این محدوده جغرافیایی برای رسیدن به گرمای مطلوب تابستانی و سرمای مطلوب زمستانی ارتفاع از سطح دریا می تواند از ۰ تا ۱۸۰۰ متر متغیر باشد. طبیعی است چنانچه به طرف عرض های جغرافیایی بالاتر حرکت کنیم مناطق مستعد برای کشت پسته در ارتفاعات پایین تر قرار خواهند گرفت و بالعکس.

○ باد ملایم بهاره

باد غالب ملایم بهاره موجب اطمینان از امکان انجام گرده افشانی و تلقیح مناسب درختان پسته می گردد. جهت باد غالب بهاره در تعیین محل درختان با پیوند نر نقش اساسی بازی می کند.

○ بارندگی در زمان تلقیح یا برداشت / تگرگ /

طوفان / سرمازدگی

عوامل خسارت زای اقلیمی برای درخت و محصول پسته

به شرح زیر هستند. لذا مناطقی که در آنها احتمال بروز هر یک از پدیده های زیر بطور آماری وجود دارد برای کشت اقتصادی پسته مناسب نمی باشند.

❖ **بارندگی** در فصل تلقیح (اوائل بهار) مانع گرده افشانی و تلقیح مناسب درختان توسط باد می شود. همچنین، بروز بارندگی در فصل برداشت (شهریور) جدا از صدمه زدن به کیفیت و بهداشت محصول باعث دشواری عملیات برداشت می شود.

❖ **بارش تگرگ** در هر زمان مخرب بوده و در فصل رشد می تواند باعث صدمه دیدن محصول همان سال و از بین رفتن محصول سال بعد گردد.

❖ **بروز طوفان** یا بادهای شدید در زمان گرده افشانی، تلقیح درخت را با مشکل مواجه می کند. همچنین، وجود طوفان های فصلی رشد و تربیت درختان جوان را دشوار می سازد. طوفان های شنی در فصل رشد می تواند باعث آسیب درخت و محصول آن گردد.

❖ **بروز سرمای** زیر صفر در طول فصل جوانه زنی یا رشد که منجر به یخ زدگی آب درون بافت های درخت شود، اعضاء رویشی و زایشی پدیدار شده بر روی درخت را از بین می برد؛ در صورتیکه سرما فرا تر از ۴ درجه سانتی گراد زیر صفر رود محصول سال بعد نیز صدمه می بیند. سرمای زمستانه بسیار شدید در بعضی پایه های درخت پسته می تواند باعث مرگ کامل درخت شود. حد دمای پایینی که عبور دمای هوا از آن باعث خشکیدگی و مرگ کامل درخت می شود بسته به نوع پایه درخت متفاوت است.

۲- آب

❖ **نیاز به منبع ذخیره آب جهت فصل تابستان خشک** (سد یا تحت الارضی)

با توجه به تفاوت فاحش نیاز آبی درخت در فصول مختلف سال، به منظور در دسترس قرار گرفتن مقدار متفاوت آب در فصول مختلف نیاز به روشی جهت ذخیره آب در زمستان و استفاده از آن در تابستان وجود دارد. از همین رو مناطق مناسب جهت ایجاد باغات پسته یا در پایین دست سدهای روی رودخانه های دائمی قرار دارند و یا در دشت هایی با منابع آب زیرزمینی وسیع که از کوه های مرتفع برفگیر تغذیه می شوند.

❖ پایداری منابع آب

بدلیل عمر و دوره بازگشت سرمایه طولانی باغات پسته، منابع آب مورد استفاده باید پایداری طولانی (حداقل ۵۰ ساله) داشته باشند. بررسی وضعیت ثبات طبیعی و حقوقی با در نظر گرفتن معارضین فعلی و آتی و سناریوی برداشت های آتی بخصوص در مورد منابع آب زیرزمینی ضروری است.

❖ رژیم آبی مورد نیاز

مقدار، تناوب و شیوه آبیاری بر تولید پسته تأثیر زیادی می گذارد. تربیت درختان جوان، شیوع آفات و بیماری هایی که از طریق هوا و یا خاک به درخت حمله ور می شوند، مقدار و کیفیت محصول دو سالانه و رشد

درخت همگی تحت تأثیر آبیاری درخت پسته قرار دارند. نیاز آبی درخت پسته بسته به شرایط اقلیمی، بافت خاک و پایه و پیوند درخت پسته از جمله عوامل مهمی هستند که بر میزان آب مورد نیاز آن جهت تولید اقتصادی محصول تأثیر گذارند.

بعنوان یک قاعده کلی، درخت پسته جهت رشد و تولید مناسب نیاز به حدود ۱۰۰ سانتی متر ارتفاع آب آبیاری مفید در دسترس ریشه در طول فصل رشد (به مدت ۸ ماه از اسفند تا مهر) دارد (حال آنکه برداشت اقتصادی پسته از درختانی که حتی با ۸۰ سانتی متر ارتفاع آب مفید سالانه در دسترس ریشه آبیاری می شوند ممکن است). با فرض کمترین هدرروی در شیوه آبرسانی و آبیاری باغ که حدود ۲۰ درصد برای آبیاری قطره ای می باشد، هر هکتار باغ پسته بالغ نیاز به ۱۲۰۰۰ متر مکعب آب در طول سال خواهد داشت. نیاز آبی فوق بدون احتساب آب مورد نیاز جهت آیشویی زمستانه در فصل یخبندان برای زمین های شور و نمکی می باشد. در صورت وجود یا بروز شوری در خاک سطحی یا منطقه ریشه، یک تا دو نوبت آیشویی زمستانه باید به رژیم آبی طبیعی مورد نیاز افزود.

نیاز آبی درخت پسته در فصول مختلف سال و مراحل مختلف سیکل سالانه زندگی آن متفاوت است. این نیاز در زمستان که زمان خواب درخت است کمترین و در تابستان که موقع رشد مغز پسته است بیشترین می باشد. بیش از نیمی از آب مورد نیاز سالانه، در فصل تابستان (۳ ماه تیر، مرداد و شهریور) به مصرف درخت می رسد. بعنوان مثال، مقدار آب مورد نیاز هر هکتار باغ پسته در فصل اوج مصرف (نیمه تیر تا نیمه مرداد) که ۳۰ روز از ۳۶۵ روز سال را دربرمی گیرد (نزدیک ۸ درصد زمان) حدود ۲۵ سانتی متر ارتفاع آب (معادل ۲۵ درصد مقدار) است. با محاسبه ای ساده می توان دریافت که در دوره اوج مصرف، دبی لحظه ای آب مورد نیاز باغ پسته که به روش قطره ای آبیاری شود معادل قریب ۱/۲ لیتر در ثانیه برای هر هکتار یعنی سه برابر میانگین دبی آب مورد نیاز سالانه می باشد.

❖ مقاومت نسبت به کم آبی

بدلیل وجود شبکه ریشه وسیع و ساختار برگ مقاوم، درخت پسته قادر به بقا در دوره های خشکسالی و شرایط کم آبی است؛ لیکن برداشت محصول اقتصادی از درخت پسته نیاز به آبیاری مناسب دارد.

❖ شوری

شوری آب (EC) کمتر از ۲ dS/m ایده آل است. در شرایط خاص اعداد بالاتر شاید تا ۴ dS/m برای باغریزی جدید قابل بررسی است. در آب مناسب برای کشت پسته، نسبت جذب سدیم (SAR) باید کمتر از ۵ برابر شوری آب بر حسب dS/m باشد.

❖ سختی

سختی آب مکان انتخابی برای احداث باغ پسته باید

در محدوده مجاز توصیه شده برای قابل اجرا و استفاده نمودن سیستم آبیاری قطره ای باشد. مهمترین پارامتر کیفی تأثیر گذار بر سختی، میزان یون بیکربنات موجود در آب می باشد. در صورت وجود یون بیکربنات بیش از یک حد معین، خطر گرفتگی لوله ها و قطره چکان ها در صورت استفاده از سیستم آبیاری قطره ای آنقدر زیاد است که در عمل ممکن است استفاده از این سیستم را غیر اقتصادی نماید.

❖ عمق زه آب

درخت پسته، اشباع محیط اطراف ریشه توسط آب را بر نمی تابد. سطح ایستایی آب زیرزمینی ترجیحاً نباید بالاتر از ۱۰ متر باشد. لذا خروج آب اشباع از خاک اطراف ریشه بطور طبیعی یا از طریق زهکشی برای باغات پسته ضروری است. در طول فصول بهار، تابستان و پاییز مناسب است که خاک اطراف ریشه درخت همواره حاوی مقدار لازم رطوبت باشد. عمق نفوذ رطوبت باید به اندازه عمق نفوذ ریشه در خاک که حداکثر به حدود ۲/۵ متر می رسد باشد.

❖ ماند آب اطراف کنده

درخت پسته تحمل ماند آب اطراف کنده درخت را ندارد. چنین شرایطی باعث بروز بیماری های قارچی و متعاقباً خشکیدگی کامل درخت می شود.

۳- زمین

❖ همواری زمین

از آنجا که آبیاری و انجام عملیات مکانیزه در زمین های هموار به مراتب راحت تر از زمین های ناصاف است، منطقه مورد انتخاب برای احداث باغ جدید پسته بهتر است در دشت های هموار و صاف واقع شده باشد.

❖ بافت فیزیکی خاک

درخت پسته در خاک های با بافت مختلف می تواند رشد کند؛ لیکن خاک های لوم شنی عمیق (حداقل ۳ متر و ترجیحاً بیشتر از ۵ متر) با ترکیب غالباً رس (۶۰ تا ۷۰ درصد) به همراه شن (۳۰ تا ۴۰ درصد) و عاری از سنگ بهترین میزبان برای رشد و برداشت از درخت پسته می باشند. بدلیل بی تحملی درخت پسته نسبت به اشباع محیط اطراف ریشه توسط آب یا نمک، لایه های خاک سخت غیر قابل نفوذ زیر سطحی با عمق کمتر از ۲ متر در باغ پسته مزاحمند. عملیات اصلاح خاک می تواند به صورت بنیادی به طرق مکانیکی و یا به صورت جزئی با روش های شیمیایی انجام پذیرد. اصلاح خاک بنیادی به روش مکانیکی شامل شکستن خاک با دستگاه های گوناگون و یا تغییر بافت فیزیکی خاک می باشد. اصلاح جزئی خاک به کمک مواد آهکی، اسیدی، آلی و یا صابونی صورت می گیرد. منتها ممکن است هزینه اصلاح خاک به حدی زیاد باشد که بجای اصلاح خاک انتخاب زمین دیگری با بافت فیزیکی مطلوب گزینه بهتری باشد.

ترکیب شیمیایی خاک

درخت پسته از هر کشت درختی اقتصادی دیگری، برای خاک های شور و گچی مناسب تر است. درخت پسته تحمل خاک های شور و قلیایی را دارد. شوری خاک (EC) حتی تا حد 6 ds/m در میزان محصول برداشت شده از درخت کاهش محسوسی ایجاد نکرده است. در خاک مناسب برای کشت پسته، نسبت جذب سدیم (SAR) باید کمتر از ۵ برابر شوری خاک بر حسب ds/m باشد. pH خاک و وجود مواد آلی در آن عوامل دیگری هستند که در نفوذپذیری خاک و قدرت جذب عناصر غذایی آن توسط ریشه تأثیر بسزایی می گذارند. pH مناسب خاک برای کشت و پرورش درخت پسته بین ۵٫۵ تا ۷٫۵ می باشد.

سابقه وجود قارچ های بیماری زای خاکزی

بدلیل آسیب پذیر بودن غالب پایه های پسته نسبت به قارچ های بیماری زای خاکزی، زمین هایی که امکان وجود چنین قارچ هایی در آنها کمتر است برای باغریزی جدید پسته ارجحیت دارند. اگر زمین مورد انتخاب سابقه صیفی کاری دارد پیش از کشت پسته باید زمین را با استفاده از قارچ کش ها ضد عفونی کرد.

مصادیق مکان مناسب

دشت های هموار واقع در غرب رشته کوه زاگرس، گرگان و ورامین از مناطق مستعد قابل مطالعه برای باغریزی پسته هستند. لازم است بررسی دقیقتری برای قطعی سازی لیست مناطق مستعد در داخل سرزمین پهناور ایران بعمل آید.

طرح فنی احداث باغ

مساحت باغ

حداقل ۲۰۰ هکتار شامل ۱۹۰ هکتار سطح زیر کشت پسته و ۱۰ هکتار خیابان، میدان، ساختمان و تأسیسات. حداقل سطح زیر کشت بمنظور با صرفه شدن باغبانی و برداشت مکانیزه در نظر گرفته شده است. در صورت اشتراک در استفاده از ماشین آلات، در آینده ممکن است حداقل مساحت الگو تا ۱۰۰ هکتار کاهش یابد. از آنجا که عمده آب مورد نیاز پسته در فصل بهار و تابستان به مصرف درخت می رسد، در صورت وجود آب مازاد در پاییز و زمستان شاید بتوان با تخصیص سطح بیشتری زمین به کشت جو و یا گندم در کنار باغ پسته پرداخت. همچنین در سال های آغازین احداث باغ پسته نیاز آبی درختان جوان از درختان بالغ کمتر است و در صورت وجود آب مازاد در این دوران، می توان جهت پوشش بخشی از هزینه های باغریزی اقدام به کشت محصولات زراعی متناسب با میزان آب مازاد نمود.

روش آبیاری

قطره ای یک خط آینده از ابتدا اجرا می شود. اجرای خط دوم در سوی دیگر درختان در سال هفتم صورت

می پذیرد.

پایه و نهال

برای کاشت نهال از بذر پسته بادامی (از گونه های با رشد زیاد و شاخه های قوی از قبیل سبز پسته نوق معروف به باقرآبادی، کریم آبادی و سفید پسته مه ولات) استفاده شود. پرورش نهال در گلخانه نزدیک محل باغ و سپس حمل بیجه یک تا دو ساله به تناسب رشد نهال به باغ صورت می گیرد.

پیوند ماده

پیوندهای قابل توصیه، اکبری برای مناطق دارای سرمای زمستانه زیاد (بالغ بر ۱۲۰۰ ساعت) و احمدآقایی (حداقل نیاز سرمایی ۸۰۰ ساعت در زمستان) برای سایر مناطق می باشد. تأمین پیوندک با پیش بینی قبلی و عقد قرارداد در زمستان سال قبل از پیوندزنی ممکن می باشد. پیوندزنی روی بیجه سه یا چهارساله انجام می شود.

پیوند نر

باید متناسب با پیوند ماده انتخابی از نظر زمان گلدهی مورد ارزیابی و انتخاب قرار گیرد.

فواصل و تعداد درختان

ستونی ۶ متر، روی ردیف ۴٫۵ متر معادل ۳۷۰ اصله در هکتار.

نحوه برداشت

قابلیت برداشت مکانیزه باید هدفگیری شود. ممکن است در شروع، برداشت غیر مکانیزه سامان داده شود.

مقدار برداشت

برای باغ بالغ، متوسط ۲٫۴۰۰ کیلوگرم پسته خشک در هکتار بدون در نظر گرفتن کاهش برداشت ناشی از سرمازدگی بهاره فرض می شود. در صورت وجود خطر سرمازدگی، این ریسک با بیمه سرمازدگی باید پوشش داده شود. فرض می شود برداشت از پنج سال پس از اولین نوبت پیوندزنی آغاز شده و ظرف ۸ سال پس از اولین برداشت به مقدار برداشت نامی می رسد.

نحوه فروش محصول

بصورت تر بارگیری شده داخل کمپرسی در محل باغ.

عمر باغ

حداقل ۵۰ سال. البته با هرس شدید و جوانسازی در رفسنجان از باغات ۸۰ ساله برداشت بسیار مطلوب صورت می گیرد.

فرضیات اقتصادی

واحد پول

دلار آمریکا. بعلاوه آنکه قیمت فروش پسته در بازار بین المللی به دلار تعیین شده و نرخ ریالی آن متأثر از سلیقه و سیاست دولتمردان در تعیین نرخ برابری ریال در برابر دلار آمریکا است. محاسبات اقتصادی این طرح بر پایه دلار آمریکا انجام شده است. نرخ هزینه فرصت سرمایه ۵ درصد دلاری سالانه.

اقدام سرمایه گذاری

شامل زمین، حق امتیاز استفاده از آب، ساختمان، مخازن و پمپ سوخت، ماشین آلات باغی، ابزار و آلات باغی و تعمیراتی و باغریزی می باشد. توجه به این نکته لازم است که علیرغم در نظر گرفته شدن هزینه سرمایه گذاری روی زمین و حق امتیاز استفاده از آب در مطالعه اقتصادی حاضر، این اقدام در مناطق جدید هدف این طرح (بر خلاف مناطق سنتی پسته کاری چون رفسنجان) مشمول استهلاک نمی شوند. همچنین در مطالعه حاضر، سرمایه گذاری جهت خرید ماشین آلات برداشت بدلیل آنکه برای تنها یک باغ ۲۰۰ هکتاری به صرفه نمی باشد مد نظر قرار نگرفته. اما در صورت سرمایه گذاری مشترک چند واحد مشابه در خرید ماشین آلات برداشت مناسب، هزینه پسته چینی کاهش قابل توجهی خواهد یافت.

قیمت زمین

۵۰۰ دلار برای هر هکتار در محاسبات پیوست لحاظ شده است.

قیمت آب

فرض شده از آب پشت سد استفاده می شود. حق امتیاز استفاده به ازاء هر متر مکعب در سال، ۱۰ سنت و هزینه مصرف هر متر مکعب ۲٫۵ سنت تحویل به تلمبه خانه شبکه قطره ای در نظر گرفته شده است.

تأسیسات آبیاری قطره ای

۴٫۰۰۰ دلار برای هر هکتار است که در مطالعه حاضر مطابق روال موجود فرض شده ۸۵ درصد آن از محل وام های بلاعوض دولتی تأمین شود. بنابراین، هزینه تأسیسات آبیاری قطره ای مبلغ ۶۰۰ دلار برای هر هکتار در نظر گرفته شده است. ۸۵ درصد هزینه در سال اول و ۱۵ درصد باقیمانده با نصب لوله های آبدبه در سمت دیگر هر ردیف درخت در سال هفتم انجام می شود.

هزینه تأمین هر اصله نهال

۱ دلار با احتساب هزینه تحویل در محل باغ.

هزینه برداشت

با فرض عدم امکان تأمین ماشین آلات مخصوص پسته چینی، هزینه برداشت کارگری ۳۰ سنت به ازاء هر کیلو پسته خشک (معادل ۱۰ سنت به ازاء هر کیلو پسته تر) در نظر گرفته شده است. اما اساساً یکی از انگیزه های اصلی طرح حاضر ایجاد امکان برداشت مکانیزه است که باید نحوه تأمین ماشین آلات مورد نیاز بررسی شود.

هزینه آزمایش، مشاوره و مدیریت

۲۵۰ دلار به ازاء هر هکتار در هر سال.

فروش محصول

در مطالعه اقتصادی حاضر از امکان کشت و فروش محصولات زراعی در کنار پسته صرف نظر شده است. نرخ فروش محصول ۶٫۵ دلار به ازاء هر کیلو پسته خشک در هر به نرخ ثابت سال ۱۳۹۰ فرض شده است.

تجزیه و تحلیل اقتصادی

جدول دلاری هزینه، درآمد و سود سالانه احداث و بهره برداری باغ پسته برای هر هکتار که مبنای محاسبات مربوط به سرمایه گذاری و بازگشت سرمایه می باشد را می توانید در وب سایت انجمن به آدرس www.iranpistachio.org/fa در بخش مقالات ملاحظه فرمایید. جدول شماره ۱ برنامه سالانه سرمایه گذاری را برای احداث یک باغ ۲۰۰ هکتاری پسته با فرضیات مورد اشاره در بخش قبل با فرض نرخ هزینه فرصت ۵ درصد در سال نشان می دهد. مبلغ سرمایه گذاری سالانه در

جدول مورد اشاره در سایت در سطح زیر کشت ۱۹۰ هکتار بدست آمده است. مطابق جدول فوق سرمایه نقدی مورد استفاده در احداث باغ پسته بعلاوه هزینه فرصت آن در سال چهاردهم به طور کامل باز خواهد گشت. از سال پانزدهم به بعد نیز تا پایان عمر باغ که حداقل ۵۰ سال پیش بینی می شود بطور ثابت سالانه بالغ بر ۲,۱۸۵,۰۰۰ دلار به نرخ ثابت سال ۱۳۹۰ سود عاید سرمایه گذار خواهد شد.

انجمن پسته ایران منتظر دریافت نظرات اصلاحی خوانندگان محترم جهت رفع نقائص طرح می باشد.

ردیف "احداث باغ" در این جدول، از حاصلضرب ردیف "خالص درآمد/هزینه نقدی سالانه" همان سال برای هر هکتار، از جدول مورد اشاره در سایت در سطح کشت ۱۹۰ هکتار بدست آمده است. جریان برگشت سرمایه سالانه بر اساس مبالغ سود سالانه پس از رسیدن به نقطه سر به سر در سال نهم و بدون احتساب هزینه فرصت سرمایه و یا انعکاس تورم در هزینه یا فروش محصول در طول دوران تولید مطابق جدول شماره ۲ خواهد بود: مبلغ "سود سالانه" از حاصلضرب مبلغ "خالص درآمد/هزینه نقدی سالانه" برای هر هکتار باغ مثمر، از

جدول شماره ۱. مقادیر دلاری سرمایه نقدی مورد نیاز سالانه در دوره احداث به نرخ ثابت سال ۱۳۹۰

سال	اول	دوم	سوم	چهارم	پنجم	ششم	هفتم	هشتم
موضوع سرمایه گذاری								
زمین	۱۰۰,۰۰۰							
حقآبه	۲۲۸,۰۰۰							
ساختمان ۱۰۰۰ متر مربع	۴۰۰,۰۰۰							
مخازن سوخت ۵۰۰۰ لیتر و پمپ	۷,۰۰۰							
ماشین آلات و وسائل	۲۰۰,۰۰۰							
ابزار و آلات کارگاهی	۶۰,۰۰۰							
آبیاری قطره ای	۹۶,۹۰۰						۱۷,۱۰۰	
احداث باغ	۵۶۹,۹۴۵	۳۱۷,۲۴۵	۳۶۴,۷۴۵	۳۵۹,۹۹۵	۳۷۸,۰۴۵	۳۹۸,۹۴۵	۵۴۱,۵۰۰	۲۱۴,۷۰۰
جمع نقدی سرمایه گذاری سالانه	۱,۶۶۱,۸۴۵	۳۱۷,۲۴۵	۳۶۴,۷۴۵	۳۵۹,۹۹۵	۳۷۸,۰۴۵	۳۹۸,۹۴۵	۵۵۸,۶۰۰	۲۱۴,۷۰۰
سرمایه گذاری تجمعی	۱,۶۶۱,۸۴۵	۱,۹۷۹,۰۹۰	۲,۳۴۳,۸۳۵	۲,۷۰۳,۸۲۹	۳,۰۸۱,۸۷۴	۳,۴۸۰,۸۱۹	۴,۰۳۹,۴۱۹	۴,۲۵۴,۱۱۹
سرمایه گذاری با احتساب هزینه فرصت سرمایه تجمعی	۱,۷۴۴,۹۳۷	۲,۱۶۵,۲۹۱	۲,۶۵۶,۵۳۸	۳,۱۶۷,۳۵۹	۳,۷۲۲,۶۷۴	۴,۳۲۷,۷۰۰	۵,۱۳۰,۶۱۵	۵,۶۱۲,۵۸۱

جدول شماره ۲. روال بازگشت سرمایه دلاری سالانه در دوران تولید به نرخ ثابت سال ۱۳۹۰

سال	نهم	دهم	یازدهم	دوازدهم	سیزدهم	چهاردهم	پانزدهم	شانزدهم
سرمایه / سود تجمعی در شروع سال	۵,۶۱۲,۵۸۱	۵,۵۰۷,۱۳۱	۵,۰۸۶,۲۸۱	۴,۳۳۱,۰۳۱	۳,۲۲۲,۳۸۱	۱,۷۶۰,۳۳۱	(۵۵,۱۱۹)	(۲,۲۴۱,۰۶۹)
سود سالانه	۱۰۵,۴۵۰	۴۲۰,۸۵۰	۷۵۵,۲۵۰	۱,۱۰۸,۶۵۰	۱,۴۶۲,۰۵۰	۱,۸۱۵,۴۵۰	۲,۱۸۵,۹۵۰	۲,۱۸۵,۹۵۰
سرمایه / سود تجمعی در پایان دوره	۵,۵۰۷,۱۳۱	۵,۰۸۶,۲۸۱	۴,۳۳۱,۰۳۱	۳,۲۲۲,۳۸۱	۱,۷۶۰,۳۳۱	(۵۵,۱۱۹)	(۲,۲۴۱,۰۶۹)	(۴,۴۲۷,۰۱۹)

شرکت آتی سزان پسته رفسنجان
از واحدهای مستقر در پارک علم و فن آوری استان کرمان
مرکز رشد فن آوری تخصصی پسته

تولید کننده کودهای آلی-شیمیایی و شیمیایی ترکیبی
ویژه درختان پسته

BIO بیوپیستاسول کودهای آلی شیمیایی بیوپیستاسول

حاوی ازت و عناصر ریزمغذی

بیوپیستاسول ۳

• ویژه فاکهای با کمبود
فسفر

بیوپیستاسول ۲

• ویژه فاکهای با کمبود
پتاسیم

بیوپیستاسول ۱

• ویژه فاکهای با کمبود
فسفر و پتاسیم

SHIMIO شیمیوپیستاسول کودهای شیمیایی ترکیبی شیمیوپیستاسول

شیمیوپیستاسول ۱

• ویژه دوره پرشدن مغز
پسته

شیمیوپیستاسول ۲

• ویژه فاکهای با کمبود
فسفر و پتاسیم

شیمیوپیستاسول ۳

• ویژه فاکهای با کمبود
پتاسیم

شیمیوپیستاسول ۴

• ویژه فاکهای با کمبود
فسفر

حاوی ازت و عناصر ریزمغذی

رفسنجان - میدان امام (۲۲ بهمن) - مرکز رشد فن آوری تخصصی پسته
تلفن ۰۳۹۱-۳۲۳۴۹۰۱ دورنگار ۰۳۹۱-۳۲۳۴۹۰۲ همراه: ۰۹۳۹۱۹۱۱۵۱۸

www.pistasol.com

مهندس خلیل صامت

پیشگامان صنعت پسته ایران

کشاورزی، در اداره ی کل کشاورزی استان کرمان کار خود را آغاز نمود. مهندس صامت در تمام دوره ی کار خود در رفسنجان و دیگر نقاط پسته کاری کشور به بررسی، تحقیق و تفحص درباره ی مهم ترین و مناسب ترین راه برای حل مشکلات این محصول همت گماشت. ایشان در آذرماه ۱۳۶۷ به مقام بازنشستگی نایل شدند ولی همچنان مطالعات خود را برای بهبود محصول پسته کشور ادامه دادند و هنوز هم مورد مشورت برخی باغداران و کارشناسان و اساتید استان قرار می گیرند.

وضعیت خاص مبارزه با آفت پسپیل در باغات پسته کشور و به ویژه در استان کرمان و شکایت از کیفیت پایین و بی تأثیر بودن سموم شیمیایی موجود در بازار، بهانه ای شد تا پای صحبت آقای مهندس صامت بنشینیم. برای ایشان از پروردگانه بکتا تندرستی و طول عمر آرزومندیم.

سید محمود ابطحی
حمید فیضی

هر گاه از باغداران با سابقه پسته در رفسنجان در مورد تاریخچه مبارزه با آفات و سوابق آن سؤال شود بدون تردید یکی از نامهایی که بیش از سایرین تکرار می شود نام آقای مهندس صامت میباشد. فرد سخت کوشی که از ابتدای تشکیل آزمایشگاه بررسی آفات و بیماریهای گیاهی در رفسنجان عضو ثابت و تأثیرگذار آن بود و به گواهی بسیاری از باغداران قدیمی رفسنجان دوره حضور ایشان در این مسئولیت و خدمات بی شائبه ایشان به باغداران یکی از بهترین و موفق ترین دوره های مدیریت آفات در پسته رفسنجان محسوب می گردد.

مهندس خلیل صامت در روز سوم تیرماه ۱۳۱۳ خورشیدی در محله ی زردشتی های یزد متولد شد. تحصیلات ابتدایی و متوسطه ی خود را در دبستان خسروی و دبیرستان کیخسروی یزد به اتمام رسانید و در سال ۱۳۳۴ در اولین دوره ی چهارساله رشته ی حشره شناسی کشاورزی دانشگاه تهران پذیرفته شد. او در خرداد ۱۳۳۸ موفق به اخذ درجه فوق لیسانس گردید و در بهمن ماه همان سال با استخدام در وزارت

انجام شود.

پسته در سال ۱۳۳۸ که شما به مرکز آمدید چند نفر دیگر به جز شما مشغول کار بودند؟

هیچکس. سپس آقای مهندس فریور و آقای برخورداری به من ملحق شدند. در واقع قبل از من، مهندس حمزه ای از کرمان آمد ۳ ماه ماند و سپس تقاضای انتقال داد و به اصفهان منتقل شد.

در سال ۱۳۳۴ این محل قبرستان بود. بعد شورای شهر تصویب کرد این محل را به اداره کشاورزی جهت تاسیس آزمایشگاه در خصوص پسته و کار پسته واگذار کنند و مبلغی هم پول داده بود تا این مرکز ساخته شود. از سال ۱۳۳۴ تا سال ۱۳۳۸ که من آمدم ۳-۴ اتاق ساخته بودند و حصارکشی شده بود.

پسته وضعیت تجهیزات چگونه بود؟

هیچ، ۲-۳ میکروسکوپ و بینوکلر که در آزمایشگاه تهران یا اصفهان کهنه شده بود را برای ما فرستاده بودند.

پسته آقای مهندس صامت در ابتدای بحث

بفرمایید شما که اصالتا یزدی هستید چه شد که پس از فارغ التحصیلی به رفسنجان آمدید و کارتان را در مورد پسته شروع کردید؟

من سال ۱۳۳۸ از دانشگاه کرج فارغ التحصیل شدم. ما اولین دوره فوق لیسانس در آن زمان بودیم. قرار شد به تنکابن بروم و به من حکم تنکابن را دادند ولی خانواده ام موافقت نکرد و با وساطت مرحوم امان... خان عامری که نماینده مجلس بود حکم من برای استان کرمان گرفته شد. در کرمان مدیرکل به من اعلام کرد که بایستی به آزمایشگاه بررسی آفات و بیماری های گیاهی در منطقه مومن آباد رفسنجان بروم. افرادی که به رفسنجان آمده بودند در این آزمایشگاه بیش از ۳ ماه نمی ماندند و تقاضای انتقال می دادند. حتی خود کرمانی ها نمی ماندند. در واقع جایی که بتوان یک صبحانه خورد در شهر نبود و برای واکسن زدن می بایست به کرمان رفت. کرمانی ها چندین مرتبه طی سال ها می خواستند این آزمایشگاه را به کرمان ببرند ما مقاومت کردیم و خدا رحمت کند آقای هجری که نگذاشت این کار

پسته با این تجهیزات چگونه به مردم می توانستید خدمات بدهید؟

کار ما بیشتر بیابانی بود. در واقع اعتماد مردم به مهندسی کشاورزی در اینجا صفر بود به طوری که برخی مهندسی درخت سنجد را با درخت پسته اشتباه می گرفتند. سپس ما آمدم و وضعیت را اصلاح کردیم و مردم اعتماد پیدا کردند چون من چیز بی ربطی نمی گفتم. به عنوان مثال من سمی که ۳ مرتبه آزمایش شده بود را می گفتم استفاده شود و پای آن نیز ایستاده بودم.

پسته آیا این سموم قبل از اینکه شما تأیید کنید وارد بازار نمی شد؟

چرا وارد بازار می شد ولی کسی نمی خرید چون به ما اعتماد کرده بودند. صبر می کردند تا ما آزمایش کنیم و جواب را اعلام کنیم. حتی سمی بنام فورادان بود که روی آن نوشته بود فرشته نجات. ما آزمایش کردیم، دیدیم اثر ندارد و فروش هم نرفت.

پسته روش های سنتی که در گذشته کاربرد داشت از جمله استفاده از آب برخی گیاهان چگونه بود؟

هیچکدام از این موارد نبود. در واقع از سال ۳۵-۳۴ وارد فاز سمپاشی درختان شدیم. اولین سمی که استفاده کردند نیکوتین بود. تنباکو را می جوشاندند و از آبش برای شسته استفاده می کردند. در یک مقطعی برای مبارزه با شته از ددت استفاده شد. اکنون در اروپا نیز سولفات و نیکوتین دوباره به بازار آمده است. در آن زمان اولین سمی که در خصوص پسته وارد بازار شد پاراتیون ۵۰٪ بود که خیلی خوب هم عمل می کرد. در آن زمان سمپاش ها را جهت ترغیب، رایگان در اختیار مردم قرار می دادند. وقتی که این روشها رایج شد باغریزی افزایش یافت.

مهمترین آفت آن زمان چه آفتی بود؟

زنجره پسته بود. در سال ۱۳۳۲ یک دانشمند روسی آمده بود و دید که با آفت زنجره مبارزه می کنیم، ایشان گفت شما بعداً به پسیل مبتلا خواهید شد.

آفت پسیل از چه سالی مشکل ایجاد کرد؟

از سال ۱۳۳۸ شروع شد و هر ساله اضافه شد و آفت زنجره کنار رفت.

بعد از پاراتیون، سم رکسیون دومین سم آن زمان بود. سپس آندوسولفان (تیودان) و بعد هم زولون. دکتر سپاسگزاری استاد دانشکده کرج به محض اینکه ما گفتیم سم تیودان دارد مقاوم می شود در مقابل ما جبهه گرفت که شما می خواهید تیودان را از رده خارج کنید و می خواهید زولون را جایگزین کنید. ما جلوتر از مردم بودیم و نگذاشتیم یک سمپاشی بدون نتیجه انجام شود و خوشحالم که ما در این کار جدی بودیم.

تعداد دفعات سمپاشی در آن دوره چقدر بود؟

در آن زمان تعداد سمپاشی یک تا دو مرتبه بود. مثلاً با زولون یک بار بود و این سم دوام داشت و زمانی که سم مقاوم می شد ۲ مرتبه سمپاشی انجام می شد. مسئله دیگری هم وجود دارد که بایست ترویج این کار را انجام دهد. بعنوان مثال من در باغ سمپاشی انجام می دهم و در باغات اطراف این کار انجام نمی شود. این آفت دوباره به باغ من می آید و باغ من را آلوده می کند اگر همه این کار را انجام دهند دفعات سمپاشی به حداقل می رسد.

شما در آن زمان چه می کردید که تمامی باغداران با هم کار سمپاشی را انجام دهند؟

نمی توانستم و حریف مردم نمی شدم و فقط کار ترویجی توسط مهندسين کشاورزی انجام می شد. در حال حاضر دید مردم مجدداً به مهندسين کشاورزی بد شده است به طوری که برخی از این مهندسين رفته اند مدرکی از دانشگاه گرفته و سم فروشی زده اند.

امسال صحبت های زیادی مطرح بود در خصوص افزایش تعداد دفعات سمپاشی و اینکه سموم موجود در بازار فاقد کیفیت لازم هستند. نظر شما در این مورد چیست؟

امسال که مسئله سمپاشی مطرح شد اولاً باید بگویم متأسفانه نظارت چندانی بر سموم وجود ندارد و هر کس مراجعه کند پروانه را صادر می کنند که فرموله کن. در واقع کارخانه به آن معنی نیست زیرا یک پاتیل است. یعنی چند ماده را مخلوط می کنند

و به هم می زنند.

از طرفی چون اروپا ماده اولیه را در اختیار ما قرار نمی دهد از چین وارد می کنیم. در ایران نیز اگر بایستی ۱۰ یا ۲۰ درصد از ماده موثره مورد استفاده قرار گیرد خلاف انجام می شود و سپس داخل قوطی نموده و به فروش می رسانند. از طرف حفظ نباتات نظارت قوی نیست و اینجا نیز نظارتی انجام نمی شود که در نهایت این آشفتگی را سبب شده است. در واقع سم خراب، سازنده خراب و باغدار که استفاده می کند نتیجه نمی گیرد که هیچ، بلکه نتیجه عکس نیز در مورد پارازیت ها دارد.

به نظر شما دلیل فقط سم است و آیا دلیل دیگری وجود ندارد؟

بله دلیل سم است. بعلاوه راهنمایی نامناسب. افرادی گفته اند ۱۱ مرتبه سم پاشی کرده اند، من سؤال کردم از چه سمی استفاده کردی؟ در جواب گفت از تیودان، بعد سومیتیون و... من گفتم نیاز نبود از هیچ کدام از این سم ها استفاده کنی در واقع هیچکدام جزء برنامه نیست. قبلاً آزمایش شده که سومیتیون اثر ندارد و تیودان نیز تا مدتی خوب بود و پس از آن مقاومت ایجاد شد. در واقع حشراتی که چند نسل در سال دارند زود مقاوم می شوند و برعکس، حشراتی که یک نسل در سال دارند دیرتر نسبت به سم مقاوم می شوند و متأسفانه پسیل چند نسل در سال دارد و هر سمی که آزمایش شود و خوب جواب دهد تا ۵-۴ سال موثر است.

علامت مقاوم شدن آن است که مدت زمان و دوره اثرگذاری سم کوتاه می شود. زمانی که من مسئول بودم دوست نداشتم باغدار بی دلیل هزینه کند. به محض اینکه می دیدم این آفت به سمت مقاوم شدن می رود به کمپانی ها اعلام می کردیم سمی دیگر که روی پسیل اثر دارد به ما معرفی کنند و قبل از اینکه مردم متوجه شوند که این آفت مقاوم شده و ضرر کنند، سمی دیگر را جایگزین می کردیم. متأسفانه امروزه آزمایش کنندگان دقت نظر من و همکاران من را ندارند. ما ۲۴ ساعت قبل از سمپاشی می رفتیم آفت روی برگ را شمارش می کردیم و بعد از گذشت ۲۴، ۴۸ و ۷۲ ساعت از سمپاشی نیز در باغ تعداد آفت روی برگ را شمارش می کردیم. اکنون می روند برگ را چیده و در آزمایشگاه کار شمارش را انجام می دهند. در این بین چقدر ریزش و تلف می شود، حساب نمی شود. ضمناً در خصوص سمومی که آزمایش می کردیم زمان را نیز در نظر می گرفتیم مثلاً سمومی که در مرداد یا تیر استفاده می کنیم در حرارت های مختلف

بر حشرات تأثیر متفاوت دارد که در حال حاضر این دقت را ندارند.

در واقع نظر شما این است که در خصوص سموم جدید که بایستی جایگزین سموم قدیم شوند دقت کافی اتفاق نمی افتد؟ بحث دیگری که مطرح است این است که می گویند بدلیل اینکه در سال های گذشته سموم غیر مرتبط با پسیل بصورت خودسرانه استفاده شده آفت مقاوم شده و اکنون طغیان کرده است.

بحث طغیان نیست. بلکه سم، آفت را از بین نبرده و اثر نکرده ولی پارازیت را از بین برده است. موسسیلان را آزمایش کردند گفتند خوب است. در حال حاضر نوع ایرانی، ژاپنی، هندی، پاکستانی و... آن وجود دارد و معلوم نیست که کدام یک خوب است. همه مردم به فروشگاه مراجعه می کنند و سم موسسیلان خریداری می کنند.

آیا در دوره شما سموم به شکل فعلی تولید و مخلوط نمی شد و پاتیلی وجود نداشت؟

در آن زمان نه، در واقع سموم مستقیماً وارد می شد و بعد از انقلاب بود که قاطی شدن و پاتیل به وجود آمد.

آیا شما در خصوص معرفی آفات جدید نیز سوابقی داشته اید؟

بله، تعدادی از آفات را در آن زمان من کار کردم و معرفی کردم. اگر درست به یاد آورم یکی از آنها کراش بود. در خصوص کراش روی پسته کسی چیزی ننوشته بود. یک آلمانی ۲۰ سال قبل مسافرتی به اینجا داشته و کراش را دیده و وقتی ما به موزه تهران رفتیم دیدیم که اشاره شده چنین موردی وجود دارد و دیده شده است. من در مورد بیولوژی آن کار کردم و در مجله گارت انگلستان هم چاپ شده است. دیگری آفت جوانه خوار پسته است که برای اولین بار من فرستادم لندن و تشخیص داده شد. در واقع جوانه خوار را برای اولین بار من در پسته در رفسنجان مشاهده کردم و بیولوژی و مرفولوژی آن نیز در مجله گارت انگلستان به چاپ رسید.

در گذشته آفت کراش محدود به رفسنجان بود ولی در حال حاضر تبدیل به آفت درجه یک شده و حتی گفته می شود جزء عوامل اصلی آلودگی پسته به افلاتوکسین هم می باشد. چه اتفاقی افتاده که این آفت به آفت درجه یک تبدیل شده است؟

چون پارازیت های آن طی سمپاشی از بین رفته

پیشگامان صنعت پسته ایران

می کرد و هواپیماهای روسی سم پاشی هوایی را انجام می دادند. بعدها آزمایش کردیم دیدیم جواب نمی دهد. روی هیچ آفت درخت پسته سمپاشی هوایی سراغ ندارم.

سینا از سال ۶۷ که بازنشست شده اید چه کار انجام می دهید؟

دفتر داشتیم و به راهنمایی باغداران و مردم ادامه می دادم.

سینا هنوز هم مردم به شما مراجعه می کنند و می روید باغ ببینید؟

دوستان مراجعه می کنند و اگر مشکلی باشد که نشناسم و تلفنی نتوانم جواب دهم می روم. چون برای خودم نیز جالب است. شاید چیز جالبی باشد.

با آن مبارزه می کردیم. اثرات سن را در همان سال شناختیم و از سال بعد شروع به مبارزه با آندوسولفان کردیم. سن ها در بیابان زیر یکسری علف ها از جمله اسپند، خارستر، اشنو و... به سر می برند، وقتی بارندگی نشود این علف ها خشک شده و سن جایی ندارد و مجبور است پرواز کند و خودش را به جایی برساند که غذا و سایه باشد که این مسئله باعث طغیان آن آفت می شود.

سینا نظر شما در خصوص سمپاشی هوایی چیست؟ آیا در گذشته این روش استفاده می شد؟ مخالف سمپاشی هوایی هستم زیرا درختان یکنواخت نیستند و خانه و آغول بین باغات وجود دارد. در سال های ۱۳۳۲ تا ۱۳۳۵ ملخ حمله

است، بایستی سمی به کار برده شود که کمترین پارازیت را از بین ببرد.

سینا در آن زمان اسامی این آفات چگونه انتخاب می شد؟

از مردم الهام می گرفتیم. مثلاً می گفتند پسته ماسو شده پسته را باز می کردیم و می دیدیم حالت خامه ای ماست را دارد. مردم می آمدند دفتر من و می گفتند کراش زده و...

دکتر صفوی نامه ای نوشت که در آن آمده بود افرادی که اسم گذاری آفات را انجام می دهند چرا هرکسی هرچی می رسد بعنوان اسم انتخاب می کند؟ که ما جواب دادیم شما کسی یا گروهی و هیأتی دارید که من به آن اعلام کنم چنین آفتی وجود دارد، حالا اسم آن را چه می گذارید؟

سینا تا سال ۱۳۶۷ شما همان ۲ آفت را معرفی کردید؟

موارد دیگری هم بود مثلاً میوه خوار و سن که بیولوژی آن را من انجام دادم ولی به خارج منعکس نشده است. تحقیقات من در خصوص میوه خوار چند سال طول کشید. چون در عراق نیز این مسئله وجود داشت. من در رفسنجان در مورد این آفت به ۲ نسل برخورد کرده بودم ولی در عراق در مقالات فقط به یک نسل اشاره شده بود. شک داشتیم و مرتب کار می کردم تا اینکه سرانجام تحقیقات من در این زمینه کامل شد.

سینا در دوره ای که کار می کردید یعنی از ۱۳۳۸ تا ۱۳۶۷ چه اتفاقاتی افتاد که در ذهن شما مانده باشد، مثل امسال که طغیان پسیل را داشتیم؟

طغیان دیگری که داشتیم در خصوص سن بود که سبب ماسو شد. متأسفانه بایستی اینجا اعتراف کنم در آنجا کارشناسان قارچ ما اشتباه کردند وقتی ماسو را دیدند گذاشتند زیر میکروسکوپ و در آوردند که قارچ ناماتوسپورا است و تمام وقت را روی قارچ گذاشتند، در صورتی که خسارت اصلی از سن بود و ما یک ضرر هنگفتی را به مردم زدیم که اداره کشاورزی عدد خسارت را اعلام کرد و وزارت کشاورزی گفت مبلغ خسارت را اعلام نکنید که دربار به ما ایراد می گیرد که خسارت به این بزرگی بوده و هیچ کاری نشده است.

ما می بایست اول سن را در نظر بگیریم که عامل انتقال بود ولی قارچ ناماتوسپورا نیز در ماسو شدن دخالت داشت. اگر متوجه شده بودیم که سن است

اشاره

نمونه ها را بررسی و توصیه و راهنمایی لازم را به باغداران ارائه می داد. خدماتی که به باغداران ارائه می گردید کاملاً رایگان بود. از صفات بسیار بارز دیگر این پژوهشگر، دقت زیاد و پیگیری مداوم در بررسی موضوع یا سؤزه مورد مطالعه بود. دقت و صداقتی که در وجود این پژوهشگر ملاحظه می شد، انصافاً کم نظیر می باشد.

بعد از بازنشستگی نیز همواره مسایل آفات و بیماری های پسته و سایر موضوعات این محصول را دنبال نمود. در دو دهه اخیر همواره ملاحظه می شود که ایشان به محققین مراجعه و از یافته های جدید پژوهشی و دستیابی به راه حل های مناسب برای رفع مسایل سؤال می نمایند. مکرراً ملاحظه می شود که این شخصیت علمی با آنها همچون دانشجویی کنجکاو، بسیار متواضعانه به بحث می نشیند.

مهربانی، حسن خلق، رفتار عالمانه و پیگیری دلسوزانه این محقق و پیشکسوت پسته ایران بسیار آموزنده، قابل تأمل و تقدیر است. از درگاه احدیت طول عمر، همراه با عزت و سربلندی برای این استاد فرزانه آرزو دارم.

دکتر محمدرضا مهرنژاد
دانشیار پژوهش
موسسه تحقیقات پسته کشور

گرامیداشت پیشکسوتان و پیشگامان، سنت پسندیده ای است. سلیقه و همت فصلنامه انجمن پسته ایران در این زمینه نیز بسیار ارزشمند محسوب می شود.

مهندس خلیل صامت، بنیانگذار تحقیقات پسته ایران، دارای دو صفت بارز یک محقق، یعنی علاقه و عمق می باشد. چهره ای مصمم، جدی و دلسوز که پژوهش در زمینه آفات و بیماری های پسته را از نیمه دوم دهه ۱۳۳۰ در کشور شروع نمود. آزمایشگاهی که آن زمان در رفسنجان تاسیس شد اولین واحد پژوهشی کشور در زمینه مسایل پسته بود. مهندس صامت مسایل و تنگناهای پسته را کاملاً لمس می کرد و در مسیر ارائه راه حل مناسب برای آنها همت نمود.

خدمت صادقانه وی در عرصه پژوهش بر اساس امکانات آن دوره و پاسخگویی حضوری به سئوالات باغداران، سبب شد تا قشر وسیعی از تولید کنندگان اعتماد غیر قابل وصفی به توصیه های ایشان داشته باشند. در فصل بهار که موضوع آفات پسته همواره باغداران را نگران می کند، صف های طولانی برای معاینه نمونه های باغداران در آزمایشگاه بررسی آفات و بیماری های گیاهی رفسنجان تشکیل می شد و این محقق ارزنده با حوصله و دقت وافر تک تک

شرکت کود کیمیاکاران خراسان (بنه سبز)

کود آلی معجزه با پایه گیاهی و حیوانی

فرآوری شده با مواد بیولوژیک EM به شیوه کمپوستینگ برای اولین بار در ایران

مزایا:

- الیاف گیاهی و پرلیت موجود در ساختمان کود سبب افزایش تهویه در خاکهای سنگین و ذخیره بیشتر رطوبت در خاکهای سبک می گردد.
- تولید کود به شیوه کمپوستینگ، ضمن از بین بردن مواد پائوژن به علت فراهم بودن دمای ۷۰ درجه سانتی گراد و رطوبت کافی در مدت زمان طولانی، سبب تبدیل کوکود توسط باکتریهای نیوباسیلوس به سولفات شده که کاهش تدریجی PH خاک و افزایش جذب ریز مغزی ها را در پی دارد.
- مواد بیولوژیک EM موجود در کود با افزایش جمعیت میکروارگانیزم های مفید سبب افزایش حاصلخیزی خاک می گردد.
- این کود به علت داشتن ساختار طبیعی باعث انجام فتوسنتز بهتر در گیاه می شود که نهایتاً سبب افزایش طول عمر گیاه و مقاومت در مقابل آفات و امراض می گردد.
- نتایج حاصل از مصرف این کود حاکی از افزایش شدید عملکرد در باغات انار و کاهش سال آوری در باغات پسته می باشد

تلفن: ۰۵۳۲-۶۷۲۶۴۴۵

فکس: ۰۵۳۲-۶۷۲۲۱۸۰

(عکس ها متعلق به مصرف کنندگان این کود در شهرستان مه ولات می باشد)

سلطانزاده

عرضه مستقیم مغز پسته فرآوری شده با جدیدترین دستگاههای مغز کن پسته زرنند کرمان

تلفن: ۰۳۴۲-۴۲۶۰۷۳۳
 دورنگار: ۰۳۴۲-۴۲۶۰۷۳۴
 همراه: ۰۹۱۳۱۴۱۹۵۷۳

شرکت الماس

دانه توس

تولید و بسته بندی محصولات خشکبار زیره، پسته و انواع خشکبار

دارای ۲۶ سال تجربه در زمینه صادرات پسته خشکبار و زیره

واحد بسته بندی جهت فرآوری و بسته بندی پسته خشکبار و زیره با بهترین کیفیت

دورنگار: ۷۷۶۱۵۸۷۷

تلفن دفتر تهران: ۶ - ۷۷۶۱۵۸۷۵

تهران - خیابان انقلاب - خیابان بهار - برج بهار - طبقه دوم اداری - واحد ۵۳۸

تلفن دفتر مشهد:

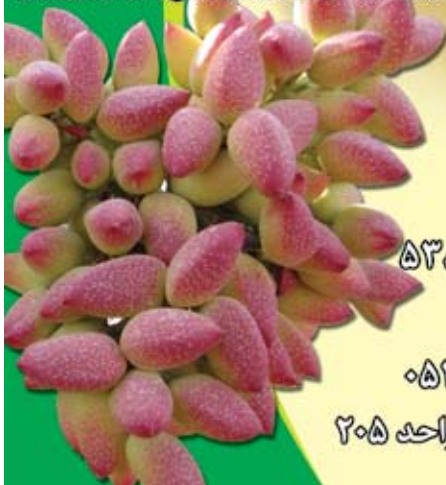
۲۲ ۰۶ ۲۲۵ - ۲۲۱ ۷۷ ۰۱ - ۲۲۲ ۵۷ ۶۶ - دورنگار: ۰۲ ۷۷ ۲۲۱ - ۰۵۱۱

مشهد خیابان خسروی نو، جنب پمپ بنزین، مجتمع تجاری خاوران، طبقه دوم، واحد ۲۰۵

الماس دانه توس
 خشکبار، پسته، زیره

www.AlmasDaneh.com
 info@AlmasDaneh.com
 aliakbari@AlmasDaneh.com

مقاومت بازار در برابر تغییر

تحلیل بازار مصرف داخلی پسته در گفتگو با سه شرکت فعال

کمتری بر صنعت داشته باشند. اما سؤال جدی آن است که در شرایط عرضه سنتی و فله پسته در کشور و عدم کنترل و نظارت کیفی بر آن و از طرف دیگر تفاوت قیمتی نسبتاً قابل توجه پسته بسته بندی با پسته فله، آیا بسترهای لازم برای توسعه بازار داخلی فراهم است؟ در این رابطه و به منظور آشنایی بیشتر با بازار داخلی پسته، با آقای سید هادی مهدوی اناری مدیرعامل شرکت آجین خاورمیانه که پسته بسته بندی را با برند پستیژ در کشور عرضه می نماید، آقای حیدری پور مدیرعامل شرکت نهال پسته رفسنجان که پسته را با برند لورا عرضه می کند و آقای سید علی گرامی، قائم مقام مدیرعامل شرکت گلستان گفتگویی انجام داده ایم که در ادامه تقدیم می شود.

حمید فیضی

دبیر انجمن پسته ایران

بازار مصرف داخلی نشان می دهد که متوسط مصرف سرانه چندان تناسبی با سابقه تاریخی کاشت، تولید و مصرف پسته در ایران ندارد. این در حالی است که بر خلاف دیگر کشورها عملاً بخش عمده این محصول به صورت سنتی و فله به مصرف کنندگان عرضه می شود و علیرغم وجود شرکتهای بسته بندی که به ویژه در سالهای اخیر تلاش زیادی برای تنوع بخشی به محصولات و عرضه پسته در بسته بندی های متنوع نموده اند، هنوز پسته بسته بندی سهم ناچیزی در مبادلات داخلی پسته کشور دارد. برخی کارشناسان اعتقاد دارند که فعالان صنعت بایستی همزمان با توسعه صادرات، با نگاه به درون در جهت توسعه مصرف داخلی نیز گام بردارند و از این طریق امکان عرضه حجم بیشتری از محصول را در داخل فراهم نمایند تا تلاطمات بازارهای بین المللی اثرات

پسته ایران همواره یک کالای صادراتی محسوب شده است. کالایی که بیش از ۸۰ درصد آن صادر شده و به بازار مصرف دیگر کشورها عرضه می گردد. نگاهی به مشکلات ریز و درشت صادرات پسته در سالهای گذشته و محدودیت های روبه گسترش سالهای اخیر ناشی از تشدید فشار برخی از کشورها بر صادرات و صادرکنندگان ایرانی، تداوم فعالیت به ویژه در برخی مقاصد را سخت تر نموده است. با این وجود صادرکنندگان پسته کشور با همتی مثال زدنی همواره در تلاش برای حفظ بازارها و ادامه روند عرضه جهانی پسته ایران می باشند چراکه هر گونه خلل در صادرات محصول با توجه به سهم بالای صادرات می تواند منجر به ایجاد اختلال در بازار داخلی و عرضه و تقاضا و در نتیجه کاهش قیمتها و متضرر شدن باغداران و دیگر فعالان صنعت گردد. از طرفی نگاهی به

را بپذیرد.

گرامی: هرچند پسته ایرانی دارای بهترین طعم و مزه در میان رقبای جهانی خود می باشد لیکن بدلیل حاکمیت کشاورزی سنتی و عدم وجود زیرساختهای کشاورزی و باغبانی صنعتی در کشور و بویژه در مناطقی که به عنوان مراکز اصلی کاشت و تولید پسته ایران شناخته می شوند، مراقبتهای زمان کاشت، داشت، برداشت و انبارداری محصولات بدرستی انجام نشده که نتیجه آن افزایش آفات و بالاخص میزان آفات توکسین این محصولات می باشد.

مشکلات کیفی مذکور بار سنگینی جهت کنترل های کیفی و رعایت الزامات بهداشتی و حد نصابهای استاندارد بر روی دوش شرکت های بسته بندی گذاشته است.

سینا آیا متوسط مصرف فعلی را با توجه به سابقه تاریخی پسته در ایران مطلوب می دانید؟ چگونه میتوان مصرف داخلی را توسعه داد؟

مهدوی اناری: اگر متوسط میزان سرانه ۵۰۰-۴۰۰ گرم در سال را قبول داشته باشیم، قطعاً متوسط سرانه فعلی خیلی پایین است. اکنون بیشترین تقاضا برای خرید انواع آجیل حتی پسته برای ایام عید و شب یلدا است که

سینا سطح کیفی محصول مصرفی در داخل چگونه است؟

مهدوی اناری: کیفیت فیزیکی و میزان آفلاتوکسین تحت تأثیر عوامل گوناگونی است. مثلاً تشخیص زمان دقیق برداشت، حمل و نقل صحیح، شرایط پوست گیری، خشک کردن اصولی در ترمینال های پسته، نگهداری صحیح، همگی چند نمونه ساده و تأثیر گذار بر کیفیت و آفلاتوکسین پسته می باشد.

با این وجود متأسفانه کنترل دقیقی بر بازار داخل توسط مراجع مسئول وجود ندارد و اطلاعات درستی در این زمینه در دسترس نیست. اما با توجه به آنکه عمده محصول به صورت فله و سنتی در بازار عرضه می شود به نظر می رسد که در بسیاری موارد این کیفیت با استانداردها تطابق نداشته باشد.

حیدری پور: متأسفانه برای پسته های مصرفی داخل کشور هیچ کانالی وجود ندارد که کیفیت پسته را چه از نظر فیزیکی و چه از نظر رنگ و طعم و چه از نظر آفلاتوکسین اندازه گیری کند و همه چیز بستگی دارد به اینکه فروشنده چه تبلیغی را انجام دهد و مصرف کننده چه حرفی

سینا وضعیت مصرف داخلی پسته ایران را چگونه می بینید؟

مهدوی اناری: سرانه مصرف پسته در کشور ۳۰ تا ۳۵ هزار تن برآورد شده. اما این میزان مصرف در مناطق مختلف کشور متفاوت است چون مسئله قیمت مطرح است، اقشار متوسط و ضعیف توان آن را ندارند که به راحتی آن را خریداری و مصرف کنند.

دو دلیل عمده برای مصرف پایین پسته وجود دارد: یکی قیمت بالا و پایین بودن قدرت خرید عموم و دوم نداشتن آگاهی از اهمیت مصرف پسته.

حیدری پور: من اعتقاد دارم که مصرف پسته ایران در داخل کشور افزایش خوبی داشته است اما علی رغم آنکه تنقلات دیگر به شدت افزایش قیمت داشته اند متأسفانه در سالهای گذشته افزایش قیمت پسته با هزینه های آن همخوانی نداشته است.

گرامی: آمار مصرف داخلی نسبت به دیگر کشورها تا حدودی پایین تر است. براساس آمارهای غیر رسمی مصرف سرانه سالانه پسته توسط هر نفر ایرانی در حدود ۴۲۰ گرم می باشد.

خانواده های ایرانی طبق سنت به جا مانده از قدیم دوست دارند تا در این ایام شب نشینی داشته باشند و آجیل تناول کنند و در دیگر ایام سال کمتر به طور منظم پسته مصرف می شود. متأسفانه روز به روز جای مصرف پسته را تنقلات بی ارزشی همچون چیپس و پفک می گیرد. نکته جالب اینجاست که در کشورهای دیگر پسته را تنها به عنوان تنقلات مصرف نمی کنند بلکه به خاطر داشتن ارزش غذایی فراوان، روز به روز بر میزان مصرف آن افزوده می شود. ندادن آگاهی به مردم بزرگترین ضعف ما است که تاکنون مانع از توسعه مصرف داخلی پسته شده است. از دیگر راه های افزایش سرانه مصرف پسته توسعه صنایع تبدیلی است. فرآوری پسته و تولید محصولات متنوع و جدید می تواند به راحتی سرانه مصرف پسته را افزایش دهد.

حیدری پور: خیر. چون پسته دارای مواد غذایی است که برای همه سنین مناسب است و حتی بیماران فراوانی می توانند از این مواد غذایی بی نظیر استفاده نمایند.

سالها بحث بود که پسته دارای کلسترول و دارای چربی مضر است ولی خوشبختانه با پیشرفت علم و آزمایشات فراوان مشخص گردید که پسته هم مانند گردو چربی مفید دارد و ضرری در آن وجود ندارد.

مگر آنکه آلودگی هایی که می بایست کنترل شود در آن وجود داشته باشد. لذا اگر اطلاع رسانی صحیح صورت پذیرد قطعاً مصرف پسته توسعه خواهد یافت که اگر چنین شود سهم بیشتری از تولید پسته ایران را خود ایرانیان مصرف خواهد نمود.

گرامی: خیر. متأسفانه علیرغم آنکه کشور ما بزرگترین و قدیمی ترین تولید کننده دنیاست با مصرف سرانه پایینی روبروست که البته مباحث اقتصادی و قیمت کالا از مهمترین عوامل تاثیرگذار در کاهش اقبال عمومی نسبت به مصرف پسته می باشد.

بحث مصرف داخلی پسته از دو جنبه قابل بحث است که وجه اول آن مصرف خود پسته به عنوان دانه ای تنقلاتی است که با توجه به قیمت واحد کیلوگرم این کالا، یکی از گام های مهم و قابل توجه در افزایش مصرف کالا، افزایش قدرت خرید مردم با ارایه بسته بندی های کوچک جهت مصارف فردی و تنقلاتی می باشد. در این راه نکته مهم و قابل توجه، فرهنگ سازی و

تغییر الگوی مصرف به تهیه و استفاده از بسته های بسته بندی که مزایای کیفی و بهداشتی دارد نیز می باشد.

از سوی دیگر در صورتی که بتوان از امکانات کشاورزی صنعتی و افزایش بهره وری تولیدات باغی و کشاورزی استفاده نمود از راه کاهش قیمت تمام شده نیز می توان نسبت به کاهش قیمت پسته تولیدی و در نهایت افزایش قدرت و امکان خرید محصول توسط مصرف کنندگان امیدوار بود. راه دیگر افزایش مصرف داخلی، افزایش صنایع تبدیلی محصول و تبدیل به فرآورده های پسته و همچنین گسترش استفاده در دیگر مصارف تولیدی مانند تولیدکنندگان شیرینی، گز و... می باشد.

رقبای پسته در بازار داخل کدامند؟

مهدوی اناری: شرکتهای فعال در بازار داخلی می توانند از نظر نحوه عرضه محصول برای هم رقیب باشند. در این جریان مسئله مهم شیوه فرآوری ایشان است که در حال حاضر تقریباً تمام شرکت های فعال روشی یکسان برای فرآوری یا همان بو دادن پسته دارند. یعنی با حرارت مسقیم پسته را فرآوری می کنند. در حالیکه در تکنولوژی روز دنیا پسته به کمک هوای داغ برشته می شود. شاخص های برتر این روش آن است که محصول صد درصد در تماس غیرمستقیم با حرارت قرار دارد.

با این وجود، رقیب شرکتهایی که پسته را به صورت بسته بندی در کشور عرضه می کنند، شیوه عرضه فله و غیرقابل کنترلی است که عملاً تمام بازار را در اختیار گرفته و امکان رقابت را از شرکت های پیشرو و معتبر سلب نموده است.

گرامی: رقبای موجود در بازار داخل شامل فرآوری کنندگان و فروشندگان فله پسته همچون خشکبار فروشی ها و دیگر تولیدکنندگان پسته بسته بندی می باشند.

سینا: آیا فکر نمی کنید که نوع و کیفیت بسته بندی در سالهای گذشته مانع توسعه این بازار شده باشند؟

مهدوی اناری: نوع و کیفیت بسته بندی نامناسب قطعاً مانع توسعه این بازار بوده و هنوز هم است و می تواند به عنوان یک مخاطره و تهدید سلامت مصرف کننده مطرح باشد.

حیدری پور: بیشترین مشکل بسته بندی پسته در ایران همکاری نکردن ارگانها و سازمانهای

مسئول در کنترل بازار داخلی است که این موضوع باعث تداوم روش سنتی عرضه شده است. در حالیکه در پسته بسته بندی شده عملاً امکان کنترل و تضمین سلامت، کیفیت، قیمت و تاریخ مصرف وجود داشته و شرکتهای بسته بندی عملاً می توانند تمام مسائل را تعهد نمایند.

گرامی: به هر حال عرضه محصول به مصرف کننده از مهمترین نکاتی است که در فروش هر کالایی تاثیر دارد. در خصوص کیفیت و نوع بسته بندی پسته نیز به طور حتم این پارامترها در انتخاب مصرف کننده و در نهایت خرید مهم می باشد. لیکن مهمتر از بحث بسته بندی و نوع آن، ضرورت توجه مصرف کننده در خصوص لزوم خرید بسته بندی می باشد که در کنار افزایش کیفیت محصول و بسته بندی، از جمله نکات مهم و کلیدی توسعه بازار این محصولات می باشد. همچنین یکنواخت نگاه داشتن کیفیت پسته، ضمن رعایت چارچوب و الزامات استاندارد و بهداشت نیز از جمله موارد حائز اهمیت در این حوزه می باشد.

سینا: با توجه به تمایل عمومی به خرید پسته فله و مشاهده کیفیت ظاهری، چه راهکارهایی برای رقابت با بازار پسته فله پیشنهاد می دهید؟

مهدوی اناری: تمایل عمومی به خرید پسته فله دو دلیل عمده دارد، اول آنکه مشتری می تواند کیفیت ظاهری را مشاهده کند. مسئله مهمتر ارزانتر بودن قیمت پسته فله است.

عموم مردم بر این باورند که به جای آنکه پول بسته بندی پسته را بدهند آن را به صورت فله بخرند تا در این میان سود کرده باشند.

اما غافل از اینکه عدم بسته بندی، حمل و نگهداری نامناسب، وجود حرارت و رطوبت نامطلوب در مغازه ها و به خصوص آجیل فروشی های غیرمجاز می تواند سبب رشد و تولید قارچ سمی و نهایتاً ایجاد آفلاتوکسین در پسته های فله شود.

پسته های فله به خاطر تماس با دست خریدار به آسانی آلوده می شوند و چون تاریخ مصرف ندارند می توانند کهنه و کپک زده باشند و از آسیب حشرات در امان نباشند. حال اگر می خواهیم با بازار فله رقابت کنیم تنها راه ممکن آن است که اطلاع رسانی بکنیم و این مضرات را در قالب های گوناگون به گوش مردم برسانیم.

یادداشت وارده

نوشته کوتاه «نگاهی به درون» توجه مراجلب کرد. ملاحظاتی را تقدیم دوستان می‌کنم.

۱- من از طریق سفر یا مطالعه با کالیفرنیا، سوریه، ترکیه و استرالیا که تولیدکننده پسته‌اند، آشنایی دارم. باغات پسته، مراکز فرآوری و ساختار تجاری آنها را مطالعه کرده‌ام.

یک سوم تولید آمریکا، تمام تولید استرالیا و بخش اعظم تولید ترکیه و سوریه در بازارهای داخلی شان مصرف می‌شود.

۲- عضو نبودن در WTO و وجود موانع تعرفه‌ای برای واردات پسته به ایران، برای تولیدکنندگان ایرانی پسته یک مزیت است. ما تنها تولیدکننده پسته هستیم که میزان مصرف محصولمان در داخل کمتر از ۱۵ درصد تولیدمان است.

۳- حرکت صاحبان براند به سمت تولید پاکت‌های ۳۰ تا ۴۰ گرمی با رعایت خط قرمز قیمت ۱۰۰۰ و ۱۵۰۰ تومانی، می‌تواند باعث گسترش بازار شود. جمعیت جوان ایران قدرت مالی محدودی دارد، اما بازار بالقوه عظیمی است.

۴- جای تبلیغ هدفمند و هوشمند برای توسعه بازار پسته در داخل کشور خالی است. جا دارد انجمن فکری بکند.

۵- جای یک برنامه مناسب برای افزایش مصرف پسته در شیرینی‌ها، آشپزخانه و صنعت هم خالی است. توسعه تولید و ترویج مصرف شیرینی‌هایی که در ترکیب آنها پسته مصرف می‌شود یک ضرورت است.

۶- دسترسی به مغز پسته، خلال، خمیر پسته سالم و مطمئن در بسته بندی صنعتی قابل اطمینان وجود ندارد. این بازار در دست تأمین‌کننده سنتی است که برای صنعت قابل اتکا نیستند.

صنعت پسته ایران با تولید سالانه ۱۵۰۰ میلیارد تومان نیازمند برنامه‌ای برای پتانسیل‌سازی و بازار آفرینی در مصارف آشپزخانه‌ای و صنعتی است.

ارتقاء مصرف داخلی تا سطح یک کیلوگرم پسته (یا نیم کیلو مغز) به ازای هر ایرانی هدف دور از دسترسی نیست. به شرط آن که هوشیار و صاحب برنامه شویم.

عبدالکریم امین زاده

عضو پیوسته انجمن پسته ایران

بهداشت داشته باشد. نام و مشخصات شرکت بر روی بسته‌ها باشد و این امکان را به مشتری دهد تا راجع به ماهیت آن شرکت اطمینان حاصل کند.

قطعاً مسئولین مراکز بهداشت از این شرکت‌ها بازدید دارند و الزامات بهداشتی در آنجا رعایت می‌شود و هزاران ناگفته دیگر. اما برای تولید پسته شور فله تنها به یک مکان و دستگاه‌های مخصوص بودادن پسته نیاز است. که این تجهیزات ساده و پیش‌پا افتاده هستند.

نه قرار است بهداشت در آنجا کنترل شود و نه حتی آزمون‌های خاص فیزیکی، شیمیایی و میکروبی روی آن محصول صورت گیرد و نه هزینه‌ای برای بسته بندی می‌شود. از این رو تولید و عرضه پسته شور فله هزینه بردار نیست و در مقایسه با شرکت بسته بندی پسته، قیمت تمام شده مبلغی بسیار ناچیز بوده و اکنون با چند برابر سود محصول را می‌فروشند. قطعاً یک شرکت بسته بندی نباید وارد این بازار بشود بلکه باید جلوی فعالیت این بازارها را بگیرد و منع قانونی برای فعالیت آنها بیاورد. چون این محصولات نمی‌توانند سلامت مصرف‌کنندگان را ضمانت کنند.

حیدری پور : چون اکثریت پسته‌های شور شده فله دچار اشکال بهداشتی می‌باشند، اداره بهداشت محترم سالی شاید ۱ تا ۲ مورد اطلاعیه‌ای را در سطح رسانه‌های جمعی اعلام می‌کند که آجیل‌هایی که رنگ شده، نمکی شده و به صورت فله و باز به فروش می‌رود این کالاها دچار اشکال است که متأسفانه فقط در همین سطح اعلامیه است و هیچگونه پیگیری نمی‌شود.

متأسفانه کسی نیست که این مسائل را به گوش مردم برساند این اطلاع‌رسانی سرمایه‌بسیار بالایی می‌خواهد که از توان یکی دو شرکت ساخته نیست.

گرامی : از مهمترین دلایل عدم استقبال ورود این شرکتها به بازار پسته فله، سود بسیار پایین با توجه به هزینه‌های سنگین کنترل، تولید و بسته بندی در این شرکتها می‌باشد که جذابیت ورود به این حوزه را کاهش می‌دهد.

این هزینه‌ها در قیاس با کارگاهها یا مغازه‌هایی که اقدام به فرآوری و عرضه سنتی محصول پسته بدون هزینه‌های کنترل کیفی، بهداشتی و بسته بندی می‌کنند بسیار بالاتر بوده که در نتیجه سود نازلی را حاصل می‌نماید.

از قبیل تهیه برشور، تبلیغات رسانه‌ای و غیره. تا افراد با این مخاطرات آشنا شوند و حاضر نباشند سلامت خود را به خطر بیندازند و ریسک کنند. باید این باور در افراد تقویت شود که آنها برای حفظ سلامت خود هزینه می‌کنند و همیشه پیشگیری بهتر از درمان است.

حیدری پور : پیشنهاد می‌شود از دو طریق حرکت کنیم :

الف: مردم را آگاه کنیم که خاصیت پسته بسته بندی شده در کارخانه‌های معتبر که دارای علامت استاندارد و نشانه‌های بهداشت می‌باشند چه مزایایی برای آنها دارد.

ب: دولت باید در این مسیر تمام سرمایه‌گذاران بخش را یاری کند. چون این بخش خیلی مظلوم واقع شده است و از هیچ حمایتی برخوردار نیست.

گرامی : از مهمترین الزامات رقابت با بازار پسته فله، توجه مصرف‌کنندگان در خصوص اهمیت و لزوم خرید پسته بسته بندی و آگاهی‌رسانی در خصوص نگرانی‌ها و پیامدهایی است که در نتیجه عدم مصرف پسته بهداشتی و استاندارد (خصوصاً موارد آلوده به آفلاتوکسین) می‌تواند بروز نماید.

کنترل‌های کیفی و بهداشتی از مهمترین مزیت‌هایی است که در پسته‌های بسته بندی که با نظارت‌های بهداشتی و بصورت قانونی تولید می‌شوند لحاظ شده و در نهایت محصولی مطمئن و بهداشتی را در دسترس مردم قرار می‌دهد.

از دیگر مزیت‌های پسته بسته بندی که باید از سوی مصرف‌کنندگان مورد توجه قرار گیرد، کیفیت مستمر و همیشگی محصول و همچنین بسته بندی‌ها و فرآوری‌های متنوع آن و در نهایت بالابودن دسترسی به این محصولات می‌باشد

پست چرا شرکتها ی عرضه کننده پسته بسته بندی، وارد بازار پسته با بسته بندی‌های حجیم و مورد پسند بازار که هزینه کمتری هم دارد نمی‌شوند؟

مهردوی اناری : یک شرکت بسته بندی رسالتش بر این مبنا است که در نتیجه بسته بندی مناسب، طعم، کیفیت و ماندگاری محصول را تا حد زیادی حفظ نماید و محصول را به صورت ایمن به دست مصرف‌کننده برساند.

خریدار از تاریخ انقضاء و مدت مصرف آگاه باشد. بسته‌ها شماره پروانه ساخت و مجوز وزارت

شرکت خدماتی ، آموزشی و تحقیقاتی

مرجعان خاتم

مشارکت مسئولانه در حفظ سلامت و بهداشت جامعه با شناسایی مخاطرات و ارزیابی آنها

مجموعه گروه خاتم، ارائه دهنده انواع خدمات آزمایشگاهی شامل:
انجام آزمونهای فیزیکی و شیمیایی، میکروتوکسینها، فلزات سنگین،
نیترات و نیتريت، باقیمانده سموم دفع آفات نباتی، آزمونهای
میکروبیولوژی و خدمات بازرسی در محصولات کشاورزی در
تمام نقاط کشور.

استقرار و دریافت گواهی ISO/IEC17025 از مرکز ملی تایید
صلاحیت ایران (IAS) و مرکز بین المللی صلاحیت آلمان (DAKKS)

افتخارات

مرجعان خاتم تهران - واحد نمونه استانی (آزمایشگاه همکار) در سال ۸۳، ۸۶، ۸۷، ۸۸، ۹۰
مرجعان خاتم کرمان - واحد نمونه استانی (آزمایشگاه همکار) در سال ۸۶، ۸۷، ۸۸
طیس خاتم زاهدان - واحد نمونه استانی (آزمایشگاه همکار) در سال ۸۷، ۸۸، ۸۹
مرجعان خاتم آبادان - واحد نمونه استانی (آزمایشگاه همکار) در سال ۱۳۸۹
واحد نمونه بازرسی در سال ۱۳۸۷

تلفن : ۰۲۱-۸۸۹۸۲۱۳۲-۵
دورنگار : ۰۲۱-۸۸۹۶۶۵۱۸

www.khatamlabgroup.com
info@khatamlabgroup.com

گذشته چراغ راه آینده

تاریخچه شکل گیری و فراز و فرود بازار اروپا در گفتگو با مهدی آگاه

آقای مهدی آگاه تأکید می نماید که "این سابقه تاریخی تنها از زاویه دید ایشان به تصویر کشیده شده است و چه بسا صاحب نظران و پیش کسوتانی که می توانند از زاویه دیگری داستان بازار اروپا را بازگو نمایند." بر این اساس خبرنامه پسته از بازگویی زوایای مختلف تاریخی بازار اروپا توسط دیگر صاحب نظران استقبال می نماید، باشد که گذشته چراغ راه آینده شود.

حمید فیضی

دبیر انجمن پسته ایران

برد. به راستی پیشکسوتان صنعت پسته ایران به چه روشی و چگونه توانستند به بازار سخت و محافظه کار اروپا نفوذ کنند و در کمتر از دو دهه پسته ایران را به عضو اصلی سبد خشکبار اروپا تبدیل کنند؟

از آنجائیکه به گواهی بسیاری از مرتبطین صنعت، خانواده آگاه از بنیانگذاران و پیشکسوتان این بازار بوده اند، لذا به منظور بررسی سابقه تاریخی این بازار و افراد مؤثر در شکل گیری آن با آقای مهدی آگاه به گفتگو نشستیم. در این مصاحبه

نگاهی به تاریخ صادرات پسته ایران به اروپا نشان می دهد مردمی که تا آغاز دهه ۵۰ خورشیدی شناختی از پسته نداشتند، ظرف مدت ۲۰ سال بعد به بزرگترین و عمده ترین خریداران پسته ایران تبدیل شدند. ثبت رقم ۸۵ هزار تن صادرات پسته در سال محصولی ۱۳۷۵ به ۱۵ کشور عضو اتحادیه اروپا یعنی ۶۸ درصد از کل صادرات ۱۲۴ هزار تنی پسته ایران در آن سال و مقایسه آن با رقم صادرات کمتر از ۱۰۰۰ تن در سال ۱۳۵۵، هر کارشناس اقتصادی را در شگفتی فرو خواهد

بود. یعنی فرانسوی ها هم نمی دانستند پسته چیست. شادروان ایرج آگاه در آن دوره چند ساله نتوانست شرکت های اروپایی را قانع کند که این کالا را به عنوان آجیل، بسته بندی و عرضه کنند. اما آزمایشات شور و برشته کردن را با امکاناتی که بود با شرکت های اروپایی تجربه کرد که در نهایت، آن شرکت ها به این نتیجه رسیدند که زمان برای ورود پسته به بازار اروپا هنوز مناسب نیست. شرکت های "لیبلت (Liebelt)" و "زه برگر (Seeberger)" از آن بین تجربیات را انجام داده و شروع کار را به آینده موکول کردند.

وضعیت بازار مغز پسته چگونه بود؟

مغز پسته وارده به اروپا عموماً دوپوسته و محدود به رقم قزوینی بود و البته مغز پسته افغانی هم به ایران می آمد، دوپوسته شده و از ایران به آلمان می رفت. تولید مغز پسته قزوین در آن زمان شاید سالی ۴۰-۳۰ تن بود و مغز افغانی سالی ۱۰۰ تن که توسط "شرکت صادرات پسته ایران" به آلمان صادر و در بستنی سازی و صنعت گوشت (کالباس) مصرف می شد. متأسفانه خرج دفتر هامبورگ با این فروش در نمی آمد و بعد از حدود ۳-۴ سال "شرکت صادرات پسته ایران" تصمیم گرفت دفتر آلمان را تعطیل کند. در آن زمان نماینده شرکت در آمریکا آقای اکبرامین بود و این شرکت قریب به حدود ۷۰ درصد صادرات پسته ایران را انجام می داد. ایرج آگاه مجدداً به دفتر نیویورک پیوست.

یعنی مدیران شرکت به کل از ورود به بازار اروپا صرف نظر کردند؟

نه، هیأت مدیره شرکت صادرات پسته ایران استراتژی دیگری را دنبال کردند. با مدیریت

مرشد بود، حتی زمانی که برادران نظری و برخی باغداران دیگر به این شرکت پیوستند. این شرکت که برای کار صادرات به آمریکا در دهه ۳۰ دفتری در نیویورک داشت، در آغاز دهه چهل تصمیم گرفت دفتری نیز در هامبورگ ایجاد و فعالیت در اروپا را آغاز کند. نماینده ای که برای این کار انتخاب شد برادر من ایرج بود که در آن زمان نماینده شرکت صادرات پسته ایران در آمریکا بود و به ایشان مأموریت داده شد که به اروپا برود. از سال ۱۳۴۱ و به مدت چهار سال ایشان در آلمان بود و سعی کرد که با شرکت های بسته بندی مواد غذایی تماس بگیرد و آنان را تشویق کند به اینکه پسته را برشته و بسته بندی کنند. در آن زمان بادام زمینی آجیل اصلی اروپا بود و ایشان شرکت هایی را که بادام زمینی بسته بندی می کردند هدف قرار داد.

تا آن زمان پسته وارد بازار اروپا نشده بود؟

اصلاً پسته را نمی شناختند. در آن زمان من در انگلیس دانشجوی بودم. به یاد دارم در رادیو BBC یک مسابقه رادیویی برگزار می شد و گوینده از مدعوین سؤالاتی مطرح میکرد. در یکی از برنامه ها یکی از سؤالات این بود که آیا پسته یک سبک نقاشی ایتالیایی است؟ یا یک آجیل خوردنی؟ یا از معماران دوره روشنگری؟ هیچکدام جواب درست را نمی دانستند. به طور عادی پسته را در اروپا اگر به کسی می دادی با پوست در دهان می انداخت. پسته در اوایل دهه ۴۰ خورشیدی به مقدار بسیار کم در بندر ماریس توسط عرب های مهاجر مصرف می شد ولی خیلی اندک و متمرکز بود و توسعه ای در بین مردم عادی پیدا نکرده

گفته می شود تولید و تجارت همواره به هم مرتبط هستند. از دیدگاه تاریخی، تولید و تجارت پسته ایران چگونه بر هم تأثیر گذاشته اند؟

به گمان من تولید و تجارت پسته در کرمان از آنجا پا گرفت که در نیویورک و شرق آمریکا برای پسته یک بازاری پیدا شد و این بازار از چند گونی اولیه تا حدود ۱۵-۱۰ هزار تن توسعه یافت و این سنگ بنای تولید در ایران شد و باغدار ضریب اطمینان خاطر پیدا کرد که اگر باغداری پسته را توسعه دهد، بازاری برای آن وجود دارد. منتها این بازار خیلی محدود بود و تجاری که دست اندر کار پسته بودند حس می کردند که بازار شرق آمریکا نمی تواند جوابگوی افزایش تولید ناشی از جایگزینی باغات پسته بجای مزارع پنبه شود. در آغاز دهه ۴۰ خورشیدی که حدود ۱۶-۱۵ سال از جنگ جهانی دوم گذشته بود این طور تصور می شد که باسازی خرابی های جنگ انجام و توان خرید مردم اروپا در حال افزایش است.

آیا اولین تلاش برای صادرات به اروپا در همین سالها انجام شد؟

بله. گرچه در سال ۱۳۱۴ مرحوم غلامرضا آگاه با شرکت در نمایشگاه بروکسل و پخش بروشور تبلیغاتی سعی در شناخت پسته به اروپائیان کرده بود ولی اولین تلاش پیگیرانه در دهه چهل و توسط "شرکت صادرات پسته ایران" انجام شد. تاسیس این شرکت در دهه ۳۰ خورشیدی و از گردهمایی خانواده های مرشد، آگاه، امین و برخوردار شکل گرفت که همگی این خانواده ها از باغداران رفسنجانی یزدی تبار بودند. مدیر عامل این شرکت از آغاز تا پایان مرحوم جواد

شادروان حسن آگاه درانبار شرکت در خیابان شوش تهران ۲ دستگاه برشته کن آمریکایی خریداری و نصب کردند. دستگاه بسته بندی آلمانی نیز برای وکیوم کردن قوطی های پسته خریداری شد و شروع به برشته و بسته بندی کردن پسته در قوطی های فلزی نمودند که بازار داخل را در مناطق گرم و مرطوب پوشش دهند. آن زمان خوزستان و حاشیه دریای خزر از رفاه و رونق اقتصادی خوبی برخوردار بودند.

در این مرحله سه علامت تجاری (برند) آریا، آپادانا و خیام ثبت داده شد و حسن آگاه برای فروش پسته بسته بندی شده با برند آریا در فروشگاه های لوکس مواد غذایی (ونه در سوپرمارکت ها) در اروپا و حتی برزیل و غرب آفریقا شروع به بازاریابی کرد و این کار در اوایل دهه ۵۰ به موفقیت نشست یعنی پسته با کیفیت عالی (توچین) از نوع اکبری برای مارک آپادانا و رقم فندقی برای مارک آریا در قوطی های هدیه ای و یا قوطی وکیوم که آن قوطی ها از خارج وارد می شد با طراحی چشمگیر صادر و در فروشگاه های لوکس اروپا نظیر "فوشون" و "ماکسیم" پاریس و فروشگاه های لوکس آلمان و انگلستان با حاشیه سود خوب عرضه می شد. پس از مدتی برخی تجار دیگر، نظیر آقای افشار با برند (Wonder) فعالیت خود را در همین زمینه شروع کردند. در حوالی سال ۱۳۵۳ بخش بسته بندی "شرکت صادرات پسته ایران" به شرکت دیگری که در کار مواد غذایی بسته بندی شده و مارک دار بود، فروخته شد. بدین ترتیب شادروان حسن آگاه تا یک سال پس از انقلاب در شرکت جدید یعنی "شرکت کشت و صنعت جیرفت" کار صادرات پسته بسته بندی شده را با برند "آریا" با موفقیت ادامه داد.

در چه زمانی تصمیم گیری شد که به صورت جدی تر به بازار اروپا وارد شوند؟

در حوالی سال ۱۳۵۴ یعنی بعد از واگذاری بخش بسته بندی به شرکت جدید و رفتن مدیر صادرات اروپائی از شرکت، بخشی از سهامداران "شرکت صادرات پسته ایران" که با این تحولات موافق نبودند از شرکت خارج شدند که ایرج آگاه از آن جمله بود. ایشان با مشارکت یکی از دوستان خود "شرکت صادرات پسته رویال" را به منظور بازاریابی در کشورهای جدید و به ویژه اروپا تاسیس کرد. کمی بعد شریک ایشان سهام خود را به من واگذار کرد. تحلیل ایرج آگاه آن بود که تا زمانی که شرکتها و مارکهای سرشناس اروپائی پسته ایران را بسته بندی و عرضه نکرده

باشند، نمی توان از سطح فروشگاه های لوکس مواد غذایی به درون سوپر مارکتها و توده مصرف کننده اروپائی نفوذ کرد.

در واقع "شرکت صادرات پسته رویال" برای صادرات پسته خام به اروپا و برشته کردن در آنجا تاسیس شد. ولی شروع کار با برشته کردن پسته در ایران بود. اولین پسته هایی که در فروشگاه های اروپا به فروش رفت در یک شرکت آلمانی بنام "زه برگر" بود و با فاصله کوتاهی شرکت آلمانی دیگری به اسم "لیبلت" که بادام زمینی بسته بندی می کرد و زیر مجموعه یک شرکت عظیم آلمانی بنام "بالزن (Bahlsen)" بود نیز وارد شد. اینها اولین شرکتهایی بودند که به صورت آزمایشی از آقای ایرج آگاه پسته برشته خریدند و شروع به بسته بندی نمودند که نهایتاً با استقبال مصرف کننده روبرو شدند. در این مقطع شرکت "بالزن" که در کار برشته کردن و بسته بندی بادام زمینی بود به آقای ایرج آگاه پیشنهاد داد که شرکت مشترکی در آلمان ایجاد شود برای واردات پسته خام، برشته کردن و خدمات بسته بندی بدون برند، تا علاوه بر شرکت بالزن که بعنوان سهامدار، پسته را از این شرکت خریداری می کند سایر رقبا هم پسته را از این شرکت خریداری کنند. البته لازمه این امر آن بود که دیگر خریداران از مشارکت شرکت "بالزن" بی اطلاع باشند. بدین منظور شرکتی به نام "شرکت پسته رویال" در هامبورگ تاسیس شد که ۵۰ درصد سهام این شرکت متعلق به شرکت ایرانی "شرکت صادرات پسته رویال" و ۵۰ درصد متعلق به شرکت بالزن بود ولی به نام یک دفتر وکالت ثبت شده بود. بعدها که نام شرکت در ایران به "شرکت صادرات پسته کویر" تغییر یافت نام شرکت آلمانی نیز به "Omninut" تغییر داده شد. برندهای اروپائی پسته برشته را از این شرکت به صورت فله خریداری و خودشان بسته بندی می کردند و یا با سفارش بسته بندی مصرفی خریداری می نمودند، با مارک خود آن شرکت ها. در واقع شرکت "Omninut" کارش خرید و واردات پسته خام و کار خدماتی بود.

بعد از یکی دو سال مدیر "شرکت تعاونی پسته رفسنجان" هم به این فکر افتاد که در اروپا این کار را انجام دهد. در آن زمان آقای دکتر رفیعی مدیر تعاونی بود. قبل از انقلاب برادر ایشان آقای عباس رفیعی با مشارکت وی شرکتی در لوکزامبورگ تاسیس کرد بنام "ایریکو (Ireco)" که امروز هم وجود دارد. شرکت بنام آقایان رفیعی و به صورت شخصی تاسیس شد و این شرکت

با به پای شرکت "Omninut" پیش می رفت. در همین زمان گروه دیگری در ایران با مدیریت آقای دکتر اصغر راجی دست به تاسیس "شرکت صادرات پسته پارس" زده و با خرید دستگاههای برشته کن آمریکائی و بسته بندی آلمانی اقدام به بازاریابی برای صادرات پسته برشته کردند.

شرکت ایریکو هم مثل "Omninut" عمل می کرد یعنی پسته خام را در اروپا شوری می کرد و بین شرکت ها توزیع می کرد؟

آیا در زمان انقلاب و جنگ مشکلی برای صادرات پیش نیامد؟

سال اول بعد از انقلاب صادرات پسته از ایران به خاطر سرمازدگی شدید در شب یازدهم اردیبهشت ۵۸ متوقف شد و یک دوره رکود دو ساله بخاطر کمبود محصول بر صادرات ایران سایه افکند. سالهای بعد از انقلاب ارز و کلیه کالاهای مصرفی دو نرخی شد به طوری که بین سالهای ۱۳۶۰-۱۳۶۵ هیچ نوع تجارتی در ایران نمی توانست انجام گیرد، مگر آنکه بتواند سیستم دو نرخی ایجاد شده را دور بزند. مدیران "شرکت صادرات پسته کویر" در این دوره تصمیم به توقف کار شرکت در ایران گرفتند. شرکت "Omninut" از این پس پسته خام مورد نیاز خود را از صادرکنندگان ایرانی که می توانستند با مقررات ارز دونرخی کنار بیایند تهیه می کرد. شرکتهای صادراتی از سه طریق می توانستند مقررات را دور بزنند. یکی کسب اجازه ورود وانت و اتوموبیلهای سواری، دیگری روش استفاده از برخی گمرکات مرزی و تعاونیهای مرز نشینان و بالاخره روشی موسوم به سوئیچینگ که اجازه می داد به جای دلار، تعهد ارزی به روبل شوروی سپرده شود. در غیر اینصورت اگر یک کیلو پسته به قیمت مثلاً ۴ دلار صادر می گردید، قیمت آن به نرخ رسمی هر دلار ۷ تومان ۲۸ تومان می شد و بایستی ارز را به بانک مرکزی می دادی و ۲۸ تومان می گرفتی در حالیکه پسته را در بازار هر کیلو ۱۲۰ تومان خریده بودی. قطور می شد پسته را ۱۲۰ تومان خرید و ۲۸ تومان در قبال صادرات آن دریافت کرد؟

باید خدمات شرکتهای صادراتی که این معضل ایجاد شده توسط دولت وقت را با تهوری ستودنی و در مقیاسی وسیع حل کرده و این حجم عظیم پسته را به بازارهای مصرف صادراتی رسانیدند ستایش نمود.

در دهه ۶۰ خورشیدی واردات پسته ایران به اروپا شدیدترین رشد خود را تجربه کرد. طی این دوره

پسته در اروپا از یک آجیل کم مصرف تجملی به یک کالای مصرفی در سوپر مارکتهای آلمان، هلند و فرانسه تبدیل گردید. به عنوان مثال حجم کار شرکت "Omninut" صرفاً طی این دوره از کمتر از ۲۰۰۰ تن در سال به حدود ۱۶۰۰۰ تن در سال افزایش یافت!

سینا در اواخر دهه ۶۰ خورشیدی کل صادرات پسته ایران به اروپا چقدر بود؟

شاید در آن سال ها صادرات به اروپا به حدود ۴۵ هزار تن می رسید.

سینا سایر شرکت ها که حدود ۳۰ هزار تن پسته را بسته بندی می کردند پسته خودشان را از کجایی گرفتند؟

سایر شرکت ها هم پسته خودشان را از شرکت تعاونی و سایر تجار تأمین می کردند و بعضاً هم از طریق دب. در حوالی سال ۱۳۷۰ بود که تعاونی تصمیم گرفت خودش کار برشته و بسته بندی را در اروپا انجام دهد و در نزدیکی هامبورگ کارخانه ای احداث کردند.

در آن زمان مشکل آفلاتوکسین هم شروع شده بود و شرکت "بالزن" تصمیم گرفت که دیگر به شراکت در "Omninut" ادامه ندهد، زیرا "بالزن" می ترسید که شاید اسمش در برود که در کار پسته ایران است و این پسته نیز آفلاتوکسین دارد و در نتیجه به فروش سایر محصولات دیگری که آن شرکت می فروخت مثل شکلات، چیپس، کیک و بادام زمینی صدمه وارد شود.

مدت کوتاهی بعد از خروج بالزن از شرکت "Omninut" و به دنبال چند تعویض سهامدار نهایتاً شرکت "Omninut" منحل شد. از همان سال بالزن سراغ پسته آمریکائی رفت و سایر برندهای سرشناس دیگر هم به پسته آمریکائی روی آوردند.

شرکت زه برگر هم یک چندی به بسته بندی پسته آمریکائی پرداخت. خوشبختانه در این زمان مساله ارزی هم حل شده بود و ما می توانستیم راساً صادرات به اروپا را از سر بگیریم. بدین جهت به شرکت "زه برگر" پیشنهاد دادیم که با برداشت سریع پسته از درخت و پاکسازی نسبتاً وسیع پسته را به شرط آزمایش آفلاتوکسین در آزمایشگاههای خودشان از ایران تأمین نمائیم.

سینا چرا شرکت "زه برگر" دوباره به پسته ایران بازگشت؟

پسته آمریکایی آن زمان ۱۰۰۰ دلار در هر تن گران تر بود. من پیشنهاد دادم که نصف این اختلاف قیمت پسته ایران با آمریکا را به ما بدهید تا پسته بدون آفلاتوکسین برای شما

بفرستیم. این کار برای بیش از ۱۰ سال ادامه یافت. ولی سرانجام چند سال پس از تحریم و به علت رسانه ای شدن گرفتاریهای پسته ایران این شرکت هم تا امروز دیگر با پسته ایران سر و کاری نداشته. حتی شرکت "بالزن" هم برای مدت کوتاهی قبول کرد این کار را بکند ولی نهایتاً گفت پسته ایران عقابت ندارد و برای همیشه از پسته ایران رفت.

سینا اما در آن سالها که هنوز آزمایش اجباری آفلاتوکسین در اروپا راه نیافتاده بود؟

در آن زمان حد مجاز آفلاتوکسین بالاتر از حدی بود که اکنون وجود دارد. اوایلی که ما پسته می فرستادیم حد آفلاتوکسین در آلمان ۱۵ ppb بود بعد به حدود ۵ کاهش یافت، اما خیلی قبل از اینکه دولت آلمان وارد قضیه آفلاتوکسین شود شرکت ها آزمایشگاه داشتند و می دانستند پسته ایران دچار مشکل است و خودشان را از پسته ایران بیرون می کشیدند.

در سالهای محصولی ۱۳۷۶ و ۱۳۷۷ حدود ۸۵ هزار تن پسته هر سال به اروپا صادر شد، یعنی طی مدت ۲۰ سال از ۱۹۷۵ تا ۱۹۹۵ میلادی از ۴۰۰-۵۰۰ تن در سال صادرات پسته ایرانی به اروپا، به صادرات ۸۵ هزار تنی رسیدیم. متأسفانه پس از تحریم پسته ایران در سال محصولی ۱۳۷۶ تمام زحمانی که صنعت پسته برای ایجاد و توسعه بازار اروپا کشیده بود به هدر رفت و از قله سقوط کردیم.

بازار اروپا در سال ۱۳۷۰ دیگر به بلوغ رسیده بود و تعاونی هم وارد شده بود و با تاسیس شرکت "پیستاکو (Pistaco)" پسته را برشته و بسته بندی می کرد و خلاصه دست زیاد شده بود. مثلاً در همین اوان آقای لیل آبادی که قبلاً در تهران حجره داشت به اروپا آمد و به کمک بانک های اتریش کارخانه مجهزی برای برشته و بسته بندی کردن پسته در شهر گراتز تاسیس کرد. که البته بعد از ورشکستگی ایشان بانک اتریش آن کارخانه را به آقای علاقه بندیان فروخت.

سینا به نظر می رسد که در این دوره عمده کار شور کردن در اروپا توسط شرکت های ایرانی انجام می شد پس شرکت های اروپایی از چه زمانی خودشان رأساً این کار را انجام دادند؟

حوالی سال ۱۳۶۸-۱۳۶۹ مشخص شده بود پسته در اروپا جا باز کرده است و حضور شرکت های دیگر اروپایی در امر پسته گسترش یافت نظیر شرکت "ماکس کینه (Max Kiene)" به سرپرستی آقای هلموت دانکرت (Helmut Dankert) و شرکت "فیلیکس (Felix)" به سرپرستی آقای "توماس

مای (Thomas May). چند شرکت بزرگ هلندی نیز مانند "ایمکو (IMKO)", "دویویس" و "کلین" حضور پیدا کردند. اما حقیقتاً این شرکتهای "بالزن" و "زه برگر" بودند که سبب باز شدن پای پسته ایران به اروپا گشتند.

تصمیم این شرکت ها در بسته بندی و آوردن کالایی جدید در بازار و سوپرمارکت، خیلی کار دلیرانه ای بود. رئیس خرید شرکت "زه برگر" آقای به نام "مارتین" بود که هنوز هم هست و در شرکت "بالزن" هم آقای بنام "رونالد برنت" که رئیس خرید "بالزن" بود نقش موثری داشت. این دو نفر جزء افراد تصمیم گیر در خریداری بودند. در اینجا لازم است از آقای "هانس شفلر" که به همراه آقای "لیلت" بخش آجیل "بالزن" را مدیریت می کردند به عنوان دستهای موثر پشت صحنه که در پا گرفتن این صنعت در اروپا نقش موثری داشتند نام برد.

اگر تصمیمات این افراد در مراحل اولیه نبود این بازار شکل نمی گرفت.

سینا سوال مهمی که اینجا مطرح می شود آن است که چگونه صادرات یک کالا به اروپا از ۳۰۰-۴۰۰ تن در دهه ۵۰ خورشیدی تا ۲۰ سال بعد یعنی سال ۷۵ خورشیدی به حدود ۹۰ هزار تن توسعه یافت؟ آیا کسی برای پسته در اروپا تبلیغ می کرد؟ چگونه طی ۲۰ سال مصرف ۲۰۰ برابر شد؟

در واقع شرکت اولیه اروپائی یعنی پسته رویال هیچ هزینه ی برای تبلیغ پسته نداد. زه برگر و بالزن هم پول تبلیغات نمی دادند.

سینا چه اتفاقی افتاده بود؟ دلیل این رشد و توسعه چه بود؟

تحلیل شخصی من که شواهد زیادی هم برای آن دارم در اینجا به طور خلاصه عرض میکنم. در این دوره پسته به شدت کالای با صرفه ای بود. برای باغدار، صادرکننده ایرانی و واردکننده اروپایی، برای کسی که برشته و بسته بندی می کرد و از همه بیشتر فروش این کالا برای سوپرمارکت ها صرف داشت. در سال های حدود ۹۰ میلادی تنها سوپرمارکتهای زنجیره ای "آلدی" در آلمان مصرفشان به ۶۰۰۰ تن پسته در سال در بسته های ۱۰۰ گرمی رسیده بود.

سینا سود از کجا می آمد؟ چگونه چنین مسئله ای که همگی در آن سود ببرند وجود داشت؟ و در نهایت کالا هم به قیمت ارزانی در اروپا به فروش می رفت؟

موضوع اول و اصلی، نرخ ارز در ایران بود. در آن دوره که عمدتاً دوره جنگ و بعداً دوره بازسازی

پس از جنگ بود نرخ بازاری ارز بالاتر از ارزش واقعی آن بود. درست برخلاف امروز که ارز در ایران نرخ پایینی دارد. یعنی در حال حاضر در تناسب با آن دوران، قیمت دلار بایستی حدود ۳۶۰۰ تومان باشد ولی ۱۳۰۰ تومان است. در آن زمانی که ارز دو نرخی داشتیم نرخ بازار دولتی زیر ارزش واقعی دلار بود و نرخ بازار آزاد بیش از ارزش واقعی دلار. در آن سالها بیشتر هزینه های تولید در ایران با دلار دولتی انجام و فروش باطنا با ارز آزاد صورت می گرفت.

سؤال در واقع در حال حاضر و در این مقطع، هم نرخ دولتی و هم نرخ بازار آزاد دلار پایین تر از ارزش واقعی آن است و در آن زمان شما می فرمائید نرخ ارز در بازار آزاد بیش از ارزش واقعی و نرخ دولتی کمتر از ارزش واقعی آن بود؟

بله، از یک سالی هم مجبور نبودید ارزتان را به بانک بفروشید. گمان دارم این امر در دو مرحله انجام شد. بار اول در سال ۱۳۶۹ بود که به طور کل سپردن پیمان ارزی را در هنگام صدور برداشتند و صادر کننده می توانست دلار خود را به نرخ بازار بفروشد. مرحله دوم در سال ۱۳۸۱ که کلارز تک نرخی شد.

موضوع دوم این بود که در آستانه انقلاب برداشت آب از سفره زیرزمینی رفسنجان که منطقه ممنوعی بود بدون کنترل شد و برای یکی دو سال هر کس خواست با حفر چاه غیر مجاز از این آب برداشت کرد.

با حفر این چاهها که تعدادشان بیش از چاههای مجاز بود یک دفعه باغریزی عظیمی ایجاد شد. متاسفانه به این چاههای غیرقانونی بر خلاف قاعده "لا ضرر و لا ضرار" وزارت نیرو پروانه بهره برداری دائمی صادر کرد.

یعنی آب گران قیمت که نسل های بعد به آن احتیاج داشتند با عرضه فراوان سبب ارزانی سرمایه گذاری و افزایش تصاعدی تولید در دهه های بعد گردید. عرضه فراوان محصول ناشی از این امر و همچنین موضوع نرخ ارز در مجموع باعث سودآوری زیادی شد.

بنابراین باغدار و تاجر هر دو سود می بردند. به تحلیل من توسعه بازار اروپا از این دو منشا سود بهره مند شد. لازم به یادآوریست که این دوره، خوشی زودگذر بود زیرا هم در اثر صادرات بی رویه نفت نرخ ارز کاهش داده شد و هم در اثر آن بهره برداری زودگذر از منابع آبی، اکنون با کاهش محصول، خشکیدگی باغات و آوارگی کشاورزان روبرو هستیم.

سؤال در واقع ما ارزش افزوده آب را

می فروختیم؟

بله، آب ارزانی که قابل جایگزینی نبود تبدیل به پسته کم هزینه می شد و همین پسته کم هزینه به علت گرانی دلار برای تولید کننده برگشت ربالی بالایی داشت. گرانی نرخ دلار ناشی از نیاز مملکت در دوره جنگ و بخصوص در دوره سازندگی آقای هاشمی، به ارز فراوان بود. نفت هم ارزان شده بود به بشکه ای حدود ۱۵-۱۴ دلار رسیده بود و درآمد ارزی نفتی زیادی هم نداشتیم. در واقع می توان گفت که رقیب صادراتی پسته یعنی شرکت نفت، دوران بدی را می گذراند. اما امروز با نفت هر بشکه ۱۰۰ دلار، این شرکت نفت است که سایر رقبای صادراتی را به خاک سیاه نشانده است.

دولتی که نفت دارد چه احتیاجی به تولید کننده دارد؟ در نتیجه صادرات فرش از ۴ میلیارد دلار در آن دوره به کمتر از ۶۰۰ میلیون دلار در سال گذشته رسیده است. در واقع صادراتی که باقی مانده یا صادرات نفت است یا مشتقات نفتی مثل پتروشیمی و یا صادراتی که از رانت درآمد نفتی برخوردار است.

سؤال برگردیم به تاثیر سوپر مارکتها در توسعه بازار پسته اروپا؟

مستقیماً این سوپرمارکت ها بودند که مصرف پسته را در اروپا رواج دادند. سوپرمارکت ها در بادام زمینی که آجیل ارزانی است سود اندکی داشتند ولی در پسته سود فراوانی به دست می آوردند.

در نتیجه وقتی وارد سوپرمارکت می شدی می دیدید در یک قفسه ۴ بسته بادام زمینی وجود دارد ولی پسته را روی طبق بزرگی ریخته و تخفیف می دادند. یک سرشت گذاشته و مشتریان پسته برشته را کیلویی می خریدند.

کاری که در سوپرمارکت ها در مورد پسته انجام می شد ترویج (پروموشن) نام دارد. الان که مصرف پسته در اروپا افتاده بخاطر این است که سوپرمارکت ها در اروپا از فروش پسته سود چندانی نمی برند.

پسته ایران گران شده بخاطر اینکه نرخ ارز پایین است و پسته آمریکا گران است بخاطر اینکه شرکت "پارامونت" می خواهد که گران باشد تا بتواند برند خود را بفروشد. بدین صورت مصرف پسته ایرانی در اروپا که در اوج، قریب ۸۵ هزار تن در سال بود در حال حاضر به کمتر از سالیانه ۲۰ هزار تن کاهش پیدا کرده است.

سؤال پس استنباطی که می شود آن است که برگشت به بازار اروپا فقط در گرو موضوع

آفلاتوکسین نیست بلکه در گرو مسئله ی قیمت هم هست؟

نه فقط قیمت؛ البته می توانیم بگوئیم بازار اروپا دیگر بازاری که سوپرمارکت ها پسته را ترویج کنند نیست. بازار تبدیل شده به بازاری که شرکت "پارامونت" با برند خود و پشتوانه تولیدی و مالی عظیم با برندهای اروپایی رقابت می کند. این شرکت می خواهد پسته خودش را که راسا فرآوری و بسته بندی کرده در بازار اروپا به ضرب آگهی تلویزیونی بفروشد.

سؤال فردی از من سؤال کرد چرا صادرات چیزهای دیگر رها شده فقط صادرات پسته و خرما باقی مانده است؟

علت آن است که فرضاً هزینه تولید فرش تمامش مزد است. پشم آن هم مزد چوپانی است. اگر امسال تورم ما ۲۰ درصد باشد پس هزینه تولید فرش ۲۰ درصد افزایش پیدا می کند اما پسته هزینه جاری اش ۵۰ درصد کل هزینه است. عمده هزینه آن هزینه آب و استهلاک باغ است. در نتیجه چون باغ و آب موروثی است این هزینه را کسی نگاه نمی کند.

لذا صادرات آن ادامه دارد و هیچ کس حساب نمی کند که باغ دارد پیر می شود و چاه خشک، و باید هزینه جایگزینی هر دو محاسبه و جبران شود. اگر امسال پسته را متوسط ۷۰۰۰ تومان فروختیم نمی گوئیم امسال پسته برای ما با هزینه استهلاک و جایگزینی سرمایه، ۷۲۰۰ تومان تمام شده است و فقط می پنداریم هزینه های جاری را که ۴۰۰۰-۳۰۰۰ تومان در کیلو تمام شده باید مد نظر گرفت. خوشبختانه تاجر فرش نمی تواند دچار این اشتباه فاحش گردیده و این کالا را باطنا با ضرر بفروشد. فرش ارثی نیست.

هر سال تولید می شود. پس عامل استهلاک و ارث در آن وجود ندارد. پدران ما باغ احداث کرده و به ما رسیده است لذا هزینه ای که پرداخت می کنیم فقط هزینه جاری است که حدود نیمی از هزینه ها است. خرما هم مثل پسته توام با سرمایه گذاری طولانی و هزینه پنهان استهلاک و جایگزینی است.

در ایران کسی عادت به محاسبه استهلاک واقعی و هزینه جایگزینی سرمایه گذاری ندارد. اگر درست محاسبه و رسیدگی شود، هیچ بنگاه صنعتی و کشاورزی در ایران نمی توان یافت که بتواند دارائیهای خود را از محل ذخائر استهلاک تجدید نماید. در واقع همه شرکتهای بزرگ ما ورشکسته اند!

فرهاد آگاه

عضو پیوسته انجمن پسته ایران

خودکار، مجدداً تعادل بین میزان عرضه و تقاضای کل موجود در آن بازار را برقرار می‌سازد. باید توجه نمود که این کارکرد قیمت، نافذی نقش اول آن در معامله که همانا حصول مطلوبیت بیشتر برای طرفین معامله پس از اتمام معامله است نمی‌باشد.

در اقتصادهای پیشرفته نقش حاکمیت در فعالیت‌های اقتصادی به دو مورد خلاصه می‌شود:

۱. تأمین‌کننده شرایط و زیرساخت‌های لازم جهت ایجاد بازار آزاد داد و ستد کالاها و جلوگیری از انحصار و
۲. داوری بین طرفین معامله در صورت بروز اختلاف بر طبق قوانین از قبل وضع شده.

در یک اقتصاد مدرن، دولت‌ها به هیچ وجه حق دخالت در بازار آزاد از طریق "تعیین قیمت" و یا وارد شدن به رقابت با خریداران و فروشندگان را ندارند.

اما در بسیاری از کشورهای دارای ثروت‌های زیرزمینی، دولت‌ها با هزینه کردن این دارایی‌ها اقدام به برهم زدن نظم خودجوش بازار آزاد با سیاست‌های مداخله‌گرایی می‌کنند. عمق فاجعه هنگامی نمایان می‌شود که درک کنیم ذخائر زیرزمینی یک کشور متعلق به کلیه نسل‌های آتی مردم آن کشور نیز می‌باشد و نایبستی این ثروت‌ها صرف هزینه ایجاد رفاه برای نسل فعلی شود.

نمونه بارز این روش را می‌توان در سیاست‌های ارزی دولت‌های مستقر در کشور از سال ۱۳۳۰ به این سو مشاهده کرد. در تمام این دوران هرگاه به واسطه قیمت بالای نفت، دست دولت‌ها در ریخت و پاش باز بوده، با سراریز کردن دلارهای نفتی به بازار ارز، به طور مصنوعی باعث تنزل نرخ تبدیل دلار به ریال و بالتبع ارزان شدن کالاهای مصرفی وارداتی و صدمه به کشاورزی و صنایع تولیدی داخلی شده‌اند. در این مسیر، دولت به عنوان یک فروشنده کالا (دلار) به رقابت با سایر فروشندگان (صادرکنندگان کشور) وارد شده است. شدت نابرابری این رقابت مداخله‌گرایی و مخرب وقتی روشن می‌شود که در نظر آوریم هزینه تولید هر بشکه نفت در قیمت‌های حال حاضر چیزی در حدود ۱۰ درصد قیمت فروش آن بوده اما هزینه تولید به طور مثال هر کیلو پسته به عنوان یکی از کالاهای غیرنفتی صادراتی حدود ۷۵ درصد قیمت فروش آن می‌باشد.

دولت‌های ایران تنها در وقفه‌های کوتاه مدتی که فروش نفت اندک و یا قیمت آن پایین بوده، از سر ناچاری خود را محتاج صادرات کالاهای غیرنفتی توسط بخش خصوصی و تولیدات داخل کشور دیده‌اند. در چنین وضعی به خاطر نداشتن دلارهای مازاد و

از آنجا که در صورت ترقی نرخ دلار، افزایش هزینه‌های تولید پسته کماکان متناسب با تورم داخلی و بسیار کمتر از افزایش ترقی دلار رشد خواهد نمود، به طور قطع حاشیه سود کشاورزان پسته از قبل افزایش نرخ دلار افزایش چشمگیری خواهد داشت. در چنین شرایطی، صرفه اقتصادی، بار دیگر به کشاورزی پسته کشور باز خواهد گشت و انگیزه جهت سرمایه‌گذاری در ایجاد باغات پسته جدید و مدرن افزایش خواهد یافت. اما واقعا نرخ تبدیل دلار به ریال که چنین تأثیر شگرفی بر قشر زحمت‌کش تولیدکننده در کشور اعم از باغداران پسته، افراد شاغل در سایر بخش‌های کشاورزی و همچنین کلیه صنایع تولیدی دارد و این روزها نقل محفل مجالس همه آحاد کشور شده است باید در کجا قرار گیرد؟ جهت پاسخ به این پرسش، اول باید اذعان نمود دستاوردهای علم اقتصاد که بر پایه تمام تجربیات تاریخی تلخ و شیرین جامعه بشری بنا شده، مبین آن است که تعیین قیمت هر کالا منجمله ارز در طی فرآیند معامله بین فروشنده و خریدار و به واسطه حصول مطلوبیت بیشتر برای هر دو طرف پس از انجام معامله، مورد توافق قرار می‌گیرد. قیمتی که برای تبادل یک کالا بین یک فروشنده و خریدار نوعی مورد توافق واقع می‌شود، ممکن است برای یک فروشنده یا خریدار دیگر مطلوبیتی نداشته باشد. بنابراین واژگانی از قبیل قیمت "واقعی"، "ذاتی" و حتی "تعیین قیمت" از سوی یک نهاد بیرونی یا ثالث برای کالاها، در اقتصاد امروز تعریف نشده، نامفهوم و مهجورند.

نیازها و روابط گسترده و پیشرفته بشر امروزی به ناچار سبب پیدایش بازارهای پیشرفته مبادله کالاها شده است. در یک بازار آزاد، تعداد زیادی خریدار و فروشنده مشغول مبادله یک کالای مشابه می‌شوند. چنانچه یک ناظر از بیرون نگاه اجمالی به بازار آزاد بینانداز متوجه می‌شود که قیمت میانگین کالای در حال مبادله در آن بازار به طور مداوم در اثر کاهش یا افزایش در میزان عرضه و تقاضا در حال تغییر است. در واقع در بازار آزادی که پایه علم اقتصاد امروزی است، قیمت و تغییرات آن، ابزاری خودکار جهت ایجاد تعادل بین عرضه و تقاضا در کل بازار است. به عنوان مثال، چنانچه در عین ثابت ماندن عرضه یک کالا، تقاضا برای خرید آن افزایش یابد، مکانیزم موجود در بازار آزاد به طور خودکار باعث می‌شود تا قیمت کالا بالا برفته و در اثر این افزایش تعدادی از خریداران بالقوه که تمایل به خرید در قیمت بالاتر را ندارند از گردونه رقابت خارج شوند. این فرآیند

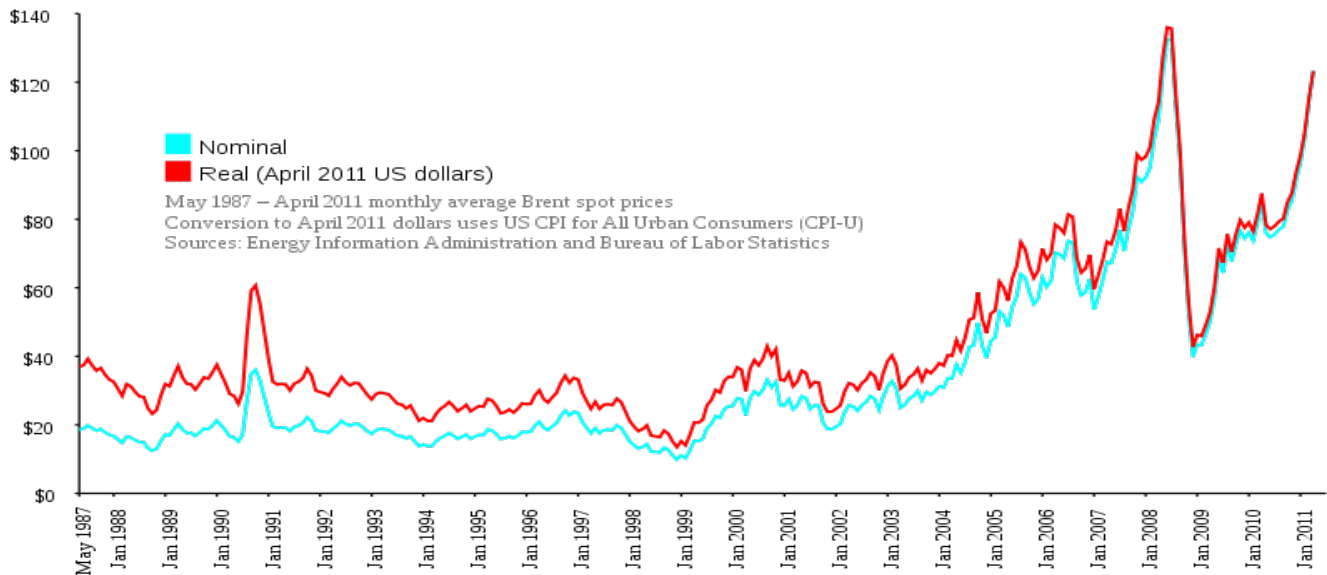
این روزها هر جا در جمع کشاورزان پسته کشور می‌نشینی، صحبت از این است که باغداری پسته دیگر مقرون به صرفه نبوده و درآمد ناشی از فروش محصول دیگر کفاف هزینه‌های تولید، برداشت و فرآوری را نمی‌دهد. همانطور که در مقاله «هزینه تمام شده تولید پسته در باغات مثمر کشور در سال ۱۳۹۰» این ویژه‌نامه به تفصیل بدان اشاره شده، هزینه تولید پسته در کشور به شدت در حال افزایش است. چنانچه در آن مقاله برای یک باغ نمونه ممتاز با میانگین برداشت متوسط ۱/۵ تن پسته در هکتار محاسبه شده، هزینه تولید هر کیلو پسته خشک در این باغ نزدیک ۶۵۰۰ تومان می‌باشد. صحت ادعای کشاورزان وقتی مشخص‌تر می‌شود که به یاد آوریم طبق گزارشات وزارت جهاد کشاورزی متوسط برداشت پسته از باغات کشور حدود ۷۰۰ کیلو پسته خشک در هکتار می‌باشد. افزایش شدید هزینه‌های تولید پسته در کشور ناشی از چهار عامل اساسی است:

۱. کاهش مقدار میانگین برداشت محصول از باغات عمدتاً به دلیل از بین رفتن و نقصان کمی و کیفی منابع آبی در دسترس کشاورزان پسته؛
۲. تورم مزمین و ساختاری اقتصاد کشور؛
۳. حذف ناگهانی یارانه‌های انرژی از سوی دولت و
۴. سنتی ماندن ساختار کشاورزی پسته کشور از قبیل خرده مالکی و عدم مکانیزاسیون فعالیت‌های باغی و برداشت.

اما سوی دیگر قضیه که تدریجاً در حال کاستن از صرفه اقتصادی تولید پسته در کشور می‌باشد، عدم ترقی قیمت ریالی فروش پسته در تناسب با افزایش هزینه‌های تولید می‌باشد. چون قریب ۸۰ درصد محصول سالانه پسته کشور صادر می‌شود، عرضه و تقاضا در بازارهای بین‌المللی تعیین‌کننده قیمت معامله پسته حتی در داخل کشور می‌باشد. و از آنجا که قریب به اتفاق معاملات پسته در بازارهای بین‌المللی به دلار آمریکا انجام می‌شود، نرخ تبدیل دلار به ریال نقش غیرقابل انکاری در درآمد سالانه کشاورزان و تجار پسته بازی می‌کند.

برای روش شدن مطلب توجه خوانندگان را به یک مثال جلب می‌نمایم:

فرض کنید نرخ تبدیل دلار به ریال در بازار آزاد به جای ۱۳۵۰۰ ریال امروز ۴۰۰۰۰ ریال بود؛ چنانچه قیمت فروش یک محموله فرضی پسته در یک معامله، از قرار هر کیلو ۷ دلار باشد، عایدی فروشنده از این معامله به ازاء هر کیلو پسته فروش رفته به جای ۹۴۵۰ تومان، ۲۸۰۰۰ تومان خواهد بود.

رفاهی غیر قابل تداوم با هدف جلب رضایت مصرف کنندگان غیر تولیدگر، شهامت آن را بیابند تا با امتناع از سیاست های مداخله گرایانه ارزی موجب رونق کشاورزی و صنایع تولیدی داخل کشور و بالتبع آن توانمندسازی افراد جامعه بواسطه ایجاد اشتغال در بخش های تولیدی شوند.

می بایست هم اکنون در حدود ۲۳۰۰۰ ریال می بود که این عدد نیز بسیار بیشتر از نرخ ۱۳۵۰۰ ریالی فعلی است. محاسبات به عمل آمده نشان می دهد نرخ آزاد ارز پس از حذف آثار تورم از آن در حال حاضر در پایین ترین نقطه تاریخی خود قرار دارد. امید است دولتمردان ما به جای اتخاذ سیاست های

ارزان نفتی، دولتمردان به ناچار دست از دخالت در بازار ارز برداشته اند. نمودار بالا تغییرات قیمت نفت را از سال ۱۹۸۷ میلادی به این سو نشان می دهد.

مطابق این نمودار ملاحظه می شود که نفت، پایین ترین نرخ خود را در این دوره در سال ۱۹۹۹ میلادی داشته است. در این زمان که دولت ایران حائز کمترین درآمد نفتی خود بوده نرخ دلار آزاد ۹۴۳۰ ریال بوده است. چنانچه این نرخ تبدیل دلار به ریال را به عنوان نرخی که کمترین مداخله دولت و دلارهای نفتی را در جایگاه آن می توان متصور بود، مبنا قرار دهیم، تخمین نرخ تبدیل دلار به ریال امروز به فرض عدم مداخله مجدد بیشتر دولت از آن تاریخ تا کنون، از روش زیر قابل استخراج است.

جدول مقابل روش بدست آوردن این تخمین را با استفاده از تفاوت نرخ تورم ریال و دلار طی این سال ها نشان می دهد. مطابق این جدول، با مبنا قرار دادن نرخ ارز آزاد در سال ۱۳۷۸ شمسی برابر ۱۹۹۹ میلادی و محاسبه افزایش سالانه آن بر اساس تفاوت درصد تورم سالانه ریال و دلار به نرخ تبدیل ۴۲۳۳۵ ریال برای سال ۱۳۹۰ خواهیم رسید. این بدین معناست که چنانچه دولت به جای سرازیر ساختن دلارهای ناشی از فروش ثروت نفت به بازار داخلی، دست از تباہ ساختن سرمایه نسل های آینده بر می داشت، هم اکنون هر دلار آمریکا قاعدتا می بایست نرخی حول و حوش ۴۲۰۰ تومان می داشت. در این صورت عایدی ناشی از فروش هر کیلو پسته ۷ دلاری به جای ۹۵۰۰ تومان فعلی قریب ۳۰۰۰۰ تومان بود. حتی چنانچه نرخ تبدیل ارز آزاد را پس از مداخله دولت در سال ۱۳۸۱ و تک نرخی سازی آن در ۷۹۲۴ ریال مبنا قرار دهیم، با در نظر گرفتن تفاوت نرخ تورم داخل و خارج کشور از آن سال تاکنون، قیمت دلار آمریکا

تخمین نرخ تبدیل دلار آمریکا به ریال ایران (با فرض حداقل مداخله دولت در بازار ارز)

نرخ تبدیل	رصد تورم سالانه			سال	
	ریال	تفاوت	دلار	ریال	شمسی
۹,۴۳۰	۱۷,۸	۲,۲	۲۰,۰	۱۹۹۹	۱۳۷۸
۱۱,۱۰۹	۹,۴	۳,۴	۱۲,۸	۲۰۰۰	۱۳۷۹
۱۲,۰۵۳	۸,۵	۲,۸	۱۱,۳	۲۰۰۱	۱۳۸۰
۱۳,۷۵۲	۱۴,۱	۱,۶	۱۵,۷	۲۰۰۲	۱۳۸۱
۱۵,۵۸۱	۱۳,۳	۲,۳	۱۵,۶	۲۰۰۳	۱۳۸۲
۱۷,۵۴۴	۱۲,۶	۲,۷	۱۵,۳	۲۰۰۴	۱۳۸۳
۱۸,۷۷۳	۷,۰	۳,۴	۱۰,۴	۲۰۰۵	۱۳۸۴
۲۰,۴۰۶	۸,۷	۳,۲	۱۱,۹	۲۰۰۶	۱۳۸۵
۲۳,۵۶۹	۱۵,۵	۲,۹	۱۸,۴	۲۰۰۷	۱۳۸۶
۲۸,۶۶۰	۲۱,۶	۳,۸	۲۵,۴	۲۰۰۸	۱۳۸۷
۳۱,۸۴۱	۱۱,۱	-۰,۳	۱۰,۸	۲۰۰۹	۱۳۸۸
۳۵,۲۸۰	۱۰,۸	۱,۶	۱۲,۴	۲۰۱۰	۱۳۸۹
۴۲,۳۳۵	۲۰,۰	۲,۰	۲۲,۰	۲۰۱۱	۱۳۹۰

منبع نرخ های تورم دلار و ریال: www.indexmundi.com

ایست بازرسی شماره ۱۵

گلگاه صادرات پسته ایران

آغاز شده است. با این وجود و به زعم بسیاری از تجار این استاندارد، بیشتر ویژگیهای پسته مصرفی را تشریح نموده و به اعتقاد این گروه چنانچه در قالب بندی این استاندارد، ترکیب اعضای شرکت کننده و نحوه تصمیم گیری تغییر اساسی ایجاد نگردد، باید منتظر تجدید نظر زود هنگام آن و یا عدم کارایی موثر آن در تجارت بود. در مصاحبه حاضر با آقای مهدی آگاه سعی شده است تا برخی ابعاد آشکار و نهان این استاندارد را بگشاییم.

حمید فیضی

دبیر انجمن پسته ایران

فنی تدوین و تجدید نظر این استاندارد، نمایندگان بخش تجاری و صادر کنندگان حضور داشته اند و این استاندارد با اتفاق آرای اعضای کمیسیون تدوین شده است، اما واقعیت آن است که ماهیت و نقش تجارت خارجی در تدوین این استاندارد دیده نشده است. عدم انطباق گواهی های صادره از سوی موسسه استاندارد با واقعیت کالای صادر شده موید این ادعا است. استاندارد ملی شماره ۱۵ تاکنون ۴ نوبت بازنویسی شده و تجدید نظر پنجم نیز با فاصله دو سال از تجدید نظر چهارم از نیمه دوم سال جاری

شاید اولین فردی که دبیری تدوین استاندارد پسته ایران تحت عنوان استاندارد ملی شماره ۱۵ (پسته-ویژگیها) را در دهه ۴۰ خورشیدی بعهدہ گرفت هیچگاه فکر نمی کرد که پس از گذشت حدود نیم قرن، تجدید نظر این استاندارد و تطبیق آن با واقعیتهای موجود محصول پسته و صنعت پسته کشور هنوز بعنوان یکی از دغدغه های فعالان و به ویژه تجار پسته ایران باقی مانده باشد. علیرغم اینکه روند تدوین استاندارد در موسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران به گونه ای است که در تمام کمیسیون های

پسته چرا تجار و صادر کنندگان فکر می کنند که استاندارد ۱۵ کارایی لازم را ندارد؟

استاندارد ملی شماره ۱۵ ایران اولین بار در دهه ۴۰ خورشیدی نوشته شده است. این استاندارد چندین سال است که برای عمده صادرات پسته ایران کارایی خود را از دست داده است. واقعیت آن است که این استاندارد در زمانی نوشته شد که بازار پسته یک بازار ۵ تا ۱۵ هزار تنی بود. پسته به مقدار کم صادر می شد و وقتی پسته به مقدار کم صادر شود خریدار صرفش نمی کند برای بوجاری آن، دستگاه بخرد. در نتیجه در آن زمان، خریدار پسته ای می خواست که فقط در دستگاه برشته کرده و بسته بندی نماید. در نتیجه در آن زمان استاندارد پسته ایران برای پسته آماده مصرف نوشته شد.

چون اگر ۶۰۰ تن پسته به ژاپن و برای ۵ مصرف کننده صادر می شد این شرکتها برایشان صرف نمی کرد دستگاه بگذارند و بوجاری کنند، لذا پسته آماده مصرف می خواستند. این مسئله تا بعد از انقلاب هم ادامه یافت. از اواخر دهه ۶۰ خورشیدی به بعد پسته مصرفی و پسته تجاری از هم فاصله گرفتند. در واقع در مورد تجارت پسته ایران دو دوره وجود داشته است. در یک دوره پسته ای که از ایران صادر می شد واقعا آماده مصرف بود. چون مشتری پسته آماده مصرف می خواست. دوره دوم دوره ای است که از اواخر دهه ۸۰ میلادی شروع شد و در دهه ۹۰ میلادی نیز ادامه یافت. در این دوره عملا استاندارد کالای مصرفی جوابگوی احتیاجات صادراتی نبود و صادر

کننده گواهی صادراتی آنرا کاغذی بی ارزش می دانست که بعد از گمرک دور انداخته می شد.

پسته این استاندارد ۴ تجدید نظر داشته و تجدید نظر پنجم نیز اخیرا آغاز شده، سوال این است که چرا اصلاح این استاندارد اینقدر طول کشیده و بعد از این زمان طولانی هنوز مورد مناقشه است؟

از میان بازرگانان آقای ایرج آگاه در تدوین اولین دوره و تجدید نظر دوم حضور داشتند. در تجدید نظر سوم من حضور فعال داشتم. در نوشتن دوره سوم استاندارد و برای اصلاح مشکلات آن و اینکه این استاندارد چگونه ای اصلاح شود که جنبه های تجارتي را بیشتر و بهتر در برگیرد، مقاومت های جدی وجود داشت. استاندارد دوره اول و دوم در زمانی نوشته شد که عموما پسته فله صادراتی به صورت آماده برای مصرف صادر می شد. تجدید نظر سوم در زمانی نوشته شد که بخشی از پسته صادراتی در کشورهای خریدار و قبل از برشته شدن بوجاری می شد. با آنکه در تجدید نظر سوم برای نخستین بار حرکتی به طرف توصیفی کردن استاندارد از طریق بازنویسی وسیعتر و درجه بندی گسترده تر صورت گرفت، اما در آن زمان برخی احساس می کردند احتیاجی به گواهی استاندارد ندارند.

در تجدید نظر چهارم که از اینجانب نیز دعوت شده بود در همان جلسه اول لزوم شمول استاندارد ۱۵ را به پسته فله تجاری متذکر شدم که متأسفانه جمع عظیم شرکت کنندگان در جلسه تدوین از این پیشنهاد استقبال نکردند. فضای جلسات

اولیه و ترکیب شرکت کنندگان عموما دولتی به گونه ای بود که حضور خود در جلسات را بی تاثیر دانستیم. علیرغم اینکه نام من در فهرست اعضای تدوین نوشته شده است، ولی جز چند جلسه اول دیگر شرکت نکردم. تجدید نظر زود هنگام پنجم استاندارد ۱۵ در واقع تقاضای فعالان تجارت پسته بوده به این امید که بتوان در تجدید نظر پنجم این استاندارد را طوری وسعت داد که کالای فله تجاری را که در معرض بوجاری مجدد است نیز شامل شود. با تغییراتی که در تجدید نظر پسته ویرایش سوم اتفاق افتاده بود، امید می رفت در تجدید نظر چهارم به سمت اصلاح منطقی تر و نزدیک تر شدن استاندارد با تجارت پیش رویم، که متأسفانه اتفاق نیفتاد.

در تجدید نظر پنجم این استاندارد برای اولین بار مواجه با رویکردی متفاوت از سوی موسسه استاندارد در اداره جلسه اول شدم. با شگفتی مشاهده کردم مشاور موسسه استاندارد که در جلسه حضور داشت اعلام نمود که استاندارد را باید تجار و صاحبان تجربه به گونه ای بنویسند که موجب قانونمند شدن تجارت پسته و پایداری آن باشد و نه مدرکی که به محض عبور از گمرک دور انداخته شود.

پسته به نظر شما اساساً استاندارد بایستی چه کار کند؟ و هدف از آن چیست؟ عده ای می گویند استاندارد ایران تا دم گمرک بیشتر ارزش ندارد و کسی در بازار جهانی به استاندارد ما نگاه نمی کند.

به نقل از کتاب «نفحات نفت» نوشته «رضا

می گوید این کالا را با این مشخصات می خواهم صادر کنم. مؤسسه استاندارد فقط بر اساس اظهار فرد، نحوه تنظیم فرم را تایید و مهر می کند تا به آن فرم رسمیت ببخشد.

اگر نمونه برداری تصادفی، نشان داد که کالا با برگه اظهار کیفیت صاحب کالا متفاوت است، یا صاحب کالا می پذیرد که خاکی است یا نمی پذیرد. اگر پذیرفت که مجازاتهای پیش بینی شده اعمال می شود در غیر این صورت تقاضای نمونه برداری مجدد می دهد و هزینه آن را نیز می پردازد. این روش تا زمانی ادامه می یابد که با اظهارات صاحب کالا تایید شود و یا بپذیرد که خطا کرده است. بدیهی است که روش نمونه برداری و آزمون در دفعات بعد در حضور کارشناسان خبره تر انجام و هزینه آن نیز بیشتر خواهد بود.

سای در واقع این تکرار نمونه برداری و هزینه های متعلقه به آن، منجر به آن می شود که دفعه بعد خطا نکند یا دقت بیشتری در خود اظهاری اعمال نماید؟

بله، مثالی می زنم. در ایران اگر بخواهید کارمندی را از شرکتی اخراج کنید نمی توانید. در واقع باید ثابت کرد که ایشان خطای فاحشی مرتکب شده است. البته قوانین اداره کار می گوید، اگر فردی بطور قانونی اخراج شد می تواند برود و بیمه بیکاری بگیرد. اما قانونی که باید اجازه اخراج بدهد بسیار سختگیرانه و عملاً غیر قابل اجراست و گاهی قضیه به تهدید و یا فساد منجر می شود.

اما در کشورهایی که اقتصاد بازار حاکم است وضع کاملاً فرق می کند. کارفرما هر لحظه که خواست می توان کارمند خود را اخراج کند. اما برخورد شرکت بیمه مشابه بیمه تصادف خودرو در ایران است. همانطور که در خصوص خودرو، اگر تصادف نکنی بیمه ارزاتر می شود و اگر تصادف کنی گرانتر، در مورد نیروی کار نیز شرکتی که کارمند خود را اخراج کرد، در ازای هر مورد اخراج سهم بیمه بقیه کارکنان آن شرکت درصد معینی اضافه می شود.

در واقع کارفرما آن کسی را اخراج می کند که لیاقت کاری را که به او سپرده شده نداشته باشد، و هر فردی را بی خود اخراج نمی کند چون اخراج کردن هزینه بیمه پرسنلی شرکت را بالا می برد. این سیستم نه دولت می خواهد، نه کمیسیون، نه بازرسی. در واقع کارفرما می داند حق اخراج دارد ولی اگر اخراج بی مورد داشته باشد به ضرر خودش است.

ما بایستی برای مشکلاتمان چنین راه حل هایی پیدا کنیم.

بورس شیکاگو ذرت را با نمونه معامله می کنند؟ خیر، یک برگه است که می گوید مشخصات این کالا چیست. کالاهای فله مثل گندم، ذرت، برنج، پسته و ... برای تسهیل معامله باید توصیف تجاری داشته باشند.

سای فرض کنید استاندارد را اصلاح کردیم و آن را بر اساس محدوده ای که اکنون معامله می شود تنظیم کردیم، ضمانت تطبیق این کاغذ با کالا چیست؟

در حال حاضر شرکت های بازرسی، نمونه ای برمی دارند و به آزمایشگاه استاندارد می فرستند. عملاً می دانیم که این نمونه تقریباً هیچگاه از محموله تجاری برداشته نشده است. پس در حال حاضر هیچ کاری برای انطباق این کاغذ با کالا وجود ندارد. در واقع آنچه من می گویم آن است که از طریق کنترل اجباری و همگانی نمی توانیم به انطباق برسیم.

سای پس چه راهی باقی می ماند؟
در تمام دنیا دو نوع کنترل وجود دارد. یکی کنترل کلیه محمولات که در واقع جواب نداده است و نمی دهد. علت اینکه تقلب شروع شد این بود که کنترل اجباری و استاندارد، مخصوص کالای آماده مصرف بود.

نوع دیگر کنترل، بازرسی تصادفی است. وقتی سراغ کنترل تصادفی می روید دیگر اداره استاندارد گواهی نمی دهد. بلکه این فرستنده کالا است که محموله تجاری خود را با استاندارد ۱۵ که اینک شامل کالای تجاری فله نیز هست مطابقت داده و به صورت خود اظهاری برگه کیفیت صادر می کند. زمانی که در گمرک و در کنترل تصادفی، کالا به طور آشکار با برگه کیفیت اظهار شده مطابقت نداشته باشد، خطاکار باید متناسب با درجه خطا جریمه سنگین شود.

اغلب دولتی ها فکر می کنند با دخالت آنهاست که همه چیز درست می شود. به این مسئله توجهی ندارند که می توان سیستمی درست کرد که دخالت را به حداقل رسانده ولی در عوض هزینه خطاکاری را به شدت افزایش دهد. این روش کارائی بیشتر دارد تا دخالت دائم که وسوسه فساد نیز با خود به همراه دارد.

سای حکم کیست و چگونه باید حکم کرد؟
حکم اداره استاندارد و برگه خوداظهاری صادرکننده است که روی فرم اداره استاندارد تنظیم شده و مهمو به مهر گمرک باشد.

مکانیزم اجرایی می تواند این باشد که در حالت عام و عادی هیچ نمونه برداری انجام نشود و فردی که صاحب کالا است به استاندارد مراجعه می کند،

امیرخانی» مثالی می زنم. اگر شما بخواهید در محوطه دانشگاه مسیره های پیاده روی دانشجویان را تعیین کنید، یک راه آن است که نقشه ای طراحی و اجرا کنید که همه از آن مسیره ها رفت و آمد کنند. بدیهی است که دانشجو هم در عمل به خاطر نیازهایی که در طرح شما دیده نشده، جا به جا از روی چمن عبور کند. راه دیگر آن است که محوطه دانشگاه را چمن کاری کرده بگذاریم دانشجوها تردد کنند. بعد آنجایی را که رد پا زیاد است جدول و آسفالت کنیم. بدیهی است که در روش دوم خطاکاران اندک خواهند بود. به واقع، قانونی دوام می آورد که بدین طریق پیاده شود نه اینکه شخصی در دفتر در بسته بنشیند و به دانشجو تحمیل کند که برای ۳ سال آینده شما از مسیره هایی که من می گویم بروید. استاندارد و برخی از قوانین مملکتی همین مشکل را دارند. استاندارد اگر می خواهد برای صادرات یک و نیم میلیارد دلاری پسته فله قانون بنویسد باید ببیند در عمل چه نیازی وجود دارد و چه اتفاقی می افتد، آن نیاز و آن اتفاق را قانونمند کند.

سای حتی اگر آن اتفاق، اتفاق خوبی نباشد؟
خوب و بد بودن آن چه معنی دارد؟
سای گفته می شود استاندارد ضامن تجارت یک کالا است.

اینکه موسسه استاندارد بگوید که یک بازرگان چه پسته ای را اجازه دارد به بازرگانی دیگر بفروشد و چه پسته ای را اجازه ندارد، به قیاس مثال فوق اشتباه است. فرض کنید فردا استاندارد فعلی ما به بازار ابلاغ شود. تاجری می خواهد پسته ای را به تاجر دیگری بفروشد. اگر این پسته ۸ درصد دهن بست داشت آیا نباید قابل فروش باشد؟ آیا ما حکم می کنیم هر باغدار و کاسبی باید پسته را خود تا آخرین مرحله آماده برای مصرف فرآوری کند چون استاندارد، فقط استاندارد کالای مصرفی است؟ خوب این چه توجیهی دارد؟

به باور من استاندارد وظیفه اش این است که کالایی که مبادله می شود را در همان حدودی که دارد انجام می شود تعریف کرده و درجه بندی نماید تا خریدار و فروشنده بدانند چه می خرند و چه می فروشند. کاری که استاندارد فعلی ما به هیچ وجه انجام نمی دهد. وقتی تاجری کالایی را به مشتری خود در چین یا اروپا می فروشد، می داند چه دارد می فروشد و تاجر چینی هم می داند چه می خواهد بخرد. در حال حاضر و در نبود یک استاندارد جامع، تاجر مجبورند برای مشتری خود نمونه ارسال دارند. در دنیای امروز کالایی که فله است دیگر با نمونه معامله نمی شود. آیا در

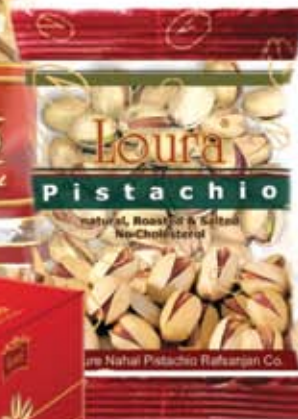
■ قوطی ۳۵۰ گرمی

■ قوطی ۲۰۰ گرمی

■ سلفون ۴۰۰ گرمی

■ سلفون ۸۰، ۱۰۰ گرمی

■ سلفون ۳۵، ۴۰ گرمی

خصوصیاتی که شما می توانید در بسته بسته بندی لورا پیدا کنید :

- بسته لورا از نظر کیفیت بسته و بسته بندی منحصر به فرد می باشد .
- بسته لورا صد در صد طبیعی ، برشته شده به صورت کاملاً اتوماتیک همراه با نمک و آلبومی طبیعی می باشد .
- بسته لورا به صورت اورگانیک و بدون هیچ گونه افزودنی غیر مجاز جهت طعم ، رنگ و ماندگاری بسته می باشد .
- بسته لورا بدون کلسترول ، ترد و کم نمک و همراه با برشته شدن به صورت یکنواخت به طوری که پوست مغز آن به راحتی جدا می شود ، می باشد .
- بسته لورا دارای علامت استاندارد و بهداشت ایران و مورد تایید سازمان فائومی باشد .
- بسته لورا سفارش شده برای سلامتی جسمی و جنسی ، کمبود خون ، رشد کودکان و نوجوانان ، افزودن حافظه برای تمامی سنین می باشد .
- بسته لورا محصولی است که با یکبار خوردن آن مزه آن را فراموش نخواهید کرد .

www.nahalpistachio.com

info@nahalpistachio.com

تلفکس : ۰۲۹۱ ۵۲۳۲۵۹۱ - ۵۲۳۲۵۲۰۰

صنایع ماشین سازی تبریزکار

TabrizKar Machinery Industrial Manufactory

اولین طراح و سازنده ماشین آلات خط کامل عمل آوری مغز خشکبار (پسته ، بادام ، گردو ، فندق ، هسته زردآلو)
 خط کامل برشته کن انواع خشکبار (پسته، بادام، فندق، بادام زمینی، بادام هندی، تخمه، سویا و...)
 خط کامل شستشو و فرآوری خرما ، میوه جات و سبزیجات
 خط کامل بوجاری حبوبات (لوبیا، نخود، لپه، عدس و...)
 خط کامل مغز کن و بوجاری تخمه آفتابگردان
 خط کامل خشک کن میوه (چپیس میوه)

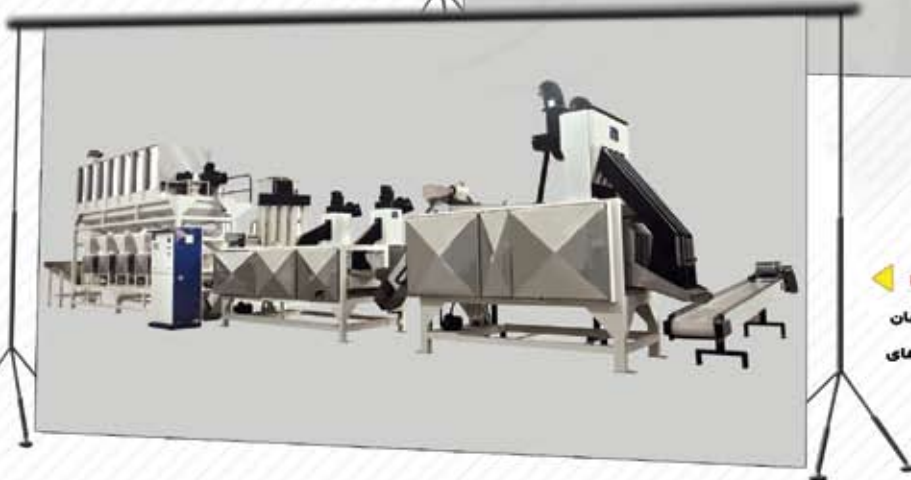
خط برشته کن مدل RLZY50

با قابلیت برشته کردن به دو دانه ایرانی و اروپایی
 تمام اتومات ، مجهز به مانیتورینگ فرآیند
 اپراتوری ساده با استفاده از مانیتور صفحه لمسی
 ذخیره سازی جداگانه اطلاعات برای هر محصول
 تمام استیل و با مصرف انرژی بهینه شده

خط عمل آوری مغز پسته مدل PLZ500

بالاترین راندمان عملکرد تحویل مغز سالم در جهان
 امکان طراحی و ساخت برای هر نوع پسته در کشورهای
 حاصلخیز در نواحی متفاوت

آدرس کارخانه : تبریز - نرسیده به پمپ بنزین پالایشگاه - خیابان بوتان گاز - پلاک ۵ کد پستی : ۵۱۹۷۸-۱۳۱۷۱

تلفن : ۰۴۱۱-۴۲۴۴۸۴۷-۹

فکس : ۰۴۱۱-۴۲۴۹۲۳۱

Add : No.5 ButanGas Ave. Azarshahr Road - Tabriz / IRAN

P.Code : 51978-13171

Tel : +98 411 424 4847-9

Fax : +98 411 4249231

Web site : TabrizKar.com

Email : info@tabrizkar.com

Kashefan Kavir Co.

DAACH CO.

شرکت کاشفان کویر

گروه صنعتی داچ

متشکل از:

شرکت دراج رفسنجان : تولید کننده تراکتورهای ۷۰ الی ۲۶۵ اسب بخار تحت لیسانس same ایتالیا

همچنین مینی لودرهای چند منظوره تحت لیسانس Bell انگلستان

شرکت تولیدی ارونند چرخ : تولید کننده رینگ آلومینیومی با تکنولوژی کمپانی BBS آلمان
شرکت صفحات ترکیبی آلومینیوم رنگین : تولید کننده پانل های کامپوزیت تحت لیسانس Otefal ایتالیا

شرکت چوبسازان کویر : تولید کننده چوب های پلیمری

صادرات خشکبار بالاخص پسته

❖ موفق به دستیابی به بازارهای هدف در اروپا، خاورمیانه و خاور دور

❖ ارایه کالا به بازارهای هدف با بهترین سرویس، کیفیت و قیمت به قابل اطمینان ترین شرکتهای صادراتی در عرصه بین المللی خصوصا اروپا

❖ ایجاد سیستم هماهنگ در امر صادرات و ایجاد چندین باغ بزرگ کاشت پسته و تولید مستقیم محصولات صادراتی

❖ پوشش حدود دو هزار هکتار زمین با کشت پسته
❖ ایجاد آزمایشگاه مجهز جهت تعیین کیفیت و کنترل سلامت پسته های تولیدی و خریداری شده
خرید ماشین آلات سورتینگ

این شرکت کلیه محصولات خود را در اندازه های استاندارد بسته بندی و با مشخصات و اطمینان کامل نسبت به صادرات اقدام می نماید

DAACH CO.

شرکت تولیدی ارونند چرخ

تهران، امیرآباد شمالی، کوچه بیستم، پلاک ۹۸

تلفن: ۰۲۱-۸۸۰۰۲۱۰۹ / ۸۸۰۰۹۹۰۱ / ۸۸۰۰۲۹۸۵ - ۰۲۱ نامبر: ۰۲۱-۸۸۳۳۰۷۳۷

پست الکترونیکی export@dorajco.com وب سایت <http://www.daach.com/doraj>

شرکت بازرگانی نوید پسته سیرجان

Sirjan Navid Pistachio.co

شرکت بازرگانی نوید پسته سیرجان با پیشینه ای ۵۷ ساله و تأسیس ثبتي ۱۸ ساله سعی در جلب اعتماد مالکین محترم نموده که بخواست خدا تا کنون در این مهم موفق بوده است . لذا در این زمینه قصد دارد از این پس ضمن خرید تمام شده، محصول مالکینی را که تمایل داشته باشند به صورت امانی دریافت و به قیمت تمام شده فروش ، مبلغ ریالی را تقدیم نماید .

امید است این تصمیم جدید هیئت مدیره مورد استقبال مالکین محترم قرار گیرد و در مقابل این شرکت نیز بتواند خدماتی شایسته را ارائه دهد .

مدیرعامل : حامد صالحی

سیرجان: انتهای بلوار امام رضا (ع)

Tel: 0345 3225800 Fax: 0345 3225620

www.sirjannavidpistachio.com

مدیر داخلی : علیرضا صالحی
۰۹۱۳ ۳۴۷ ۶۹۸۹

Kara
Company

شرکت کارا

طراح و سازنده دستگاههای فرآوری
پسته و خرما

پست الکترونیک: sale@karaco.org

sale@karaco.ir

وب سایت: www.karaco.org

www.karaco.ir

کرمان، جاده جوبار، شهرک صنعتی شماره یک

کد پستی: ۷۶۳۵۱۹۴۸۴۸ صندوق پستی: ۷۶۱۳۵-۱۱۱

تلفن کارخانه: ۰۳۴۱) ۳۲۱۴۰۰۰

فاکس: ۰۳۴۱) ۳۲۲۶۱۳۹

فرآوری و صادرات پسته جلال آباد

بزرگترین و مجهزترین ترمینال ایران واقع در شهرستان سیرجان با ۱۰ هکتار مساحت، یک هکتار سالنهای سرپوشیده و سی هزار مترمربع میدان ضبط

با اجرای فعالیت های مکانیزه و بهداشتی شامل:

- خطوط ضبط پسته تر با ظرفیت ۱۶ تن در ساعت و بکارگیری جدیدترین و مدرن ترین ماشین آلات
- بکارگیری دستگاه نمونه گیر مکانیزه برای برآورد دقیق نسبت پسته خشک و تر
- فرآوری پسته خشک با ظرفیت روزانه ۵۰ تن پسته و پنج تن مغز پسته
- پوست گیری مغز و تولید خلال مغز، تولید مغز از پسته دهان بسته با ظرفیت بیست تن در روز
- تولید پسته شور و برشته با فر و حرارت غیرمستقیم
- انبار و سردخانه بهداشتی با ظرفیت ۵ هزار تن

تلفن: ۰۳۴۵-۳۳۴۰۳۷۶

فکس: ۰۳۴۵-۳۳۴۰۰۷۶

وب سایت: www.jalalabadps.com

ایمیل: pistachiojalalabad@yahoo.com

آدرس: سیرجان، جاده ملک آباد، یک کیلومتر بعد از نجف شهر

قابل توجه کشاورزان و باغداران پسته

نسل جدید کودهای کشاورزی در قرن ۲۱

میکرو کامل پسته: (K-N-S-Ca-Fe-Cu-Zn)

تولید شرکت گیاه با ۷ عنصر کلیدی مورد نیاز باغات پسته بصورت گرانول

هر کیسه ۱۵۰/۰۰۰ ریال

در بسته بندی ۲۰ کیلوگرمی

رویان پسته: (5-3-4 + TE)

کنسانتره کود مرغی استریل و غنی شده تحت لیسانس Agranco آمریکا، ارزانتر و مرغوبتر از مارکهای خارجی

هر کیسه ۱۱۵/۰۰۰ ریال

در بسته بندی ۲۵ کیلوگرمی

فسفات آلی: (فسفات معدنی ۴۰٪)

جایگزین فسفات دی آمونیوم همراه با ماده آلی و گوگرد کشاورزی با برند بیوفسفات، تولید رهام کیمیا

هر کیسه ۱۳۵/۰۰۰ ریال

در بسته بندی ۵۰ کیلوگرمی

پتاسیم آلی: (K2SO4 - 40%)

جایگزین مناسب سولفات پتاسیم همراه با ماده آلی و گوگرد کشاورزی با برند بیوپتاسیم، تولید رهام کیمیا

هر کیسه ۱۹۰/۰۰۰ ریال

در بسته بندی ۵۰ کیلوگرمی

منتظر فرمول‌های کارشناسی شده بعدی ما باشید.

لطفاً از فروشندگیهای مجاز با فاکتور رسمی تهیه فرمائید.

سفارش کلینیک باغبانی کرمان - وابسته به کرمان زراعت (مجری طرح تغذیه علمی باغات پسته) ۲ - ۲۷۳۵۶۵۰ - ۰۳۴۱

شرکت صنایع ممتازان

Momtazan Ind.Co.

اولین تولید کننده ترمینالهای فرآوری و ضبط پسته بایش از ۲۵ سال سابقه سازنده انواع

ترمینالهای فرآوری پسته تر

ترمینالهای خندان کن پسته

ترمینالهای مغز کن پسته

ترمینالهای برشته کن و پاکسازی پسته

همچنین اولین تولید کننده ماشین تولید باد جهت محافظت از باغات پسته و

تمام میوه ها در مقابل سرما زدگی میباشد که در ارتفاع ۱۶ متری از سطح زمین

قرار گرفته و میتواند هوای گرم را از سطح بالاتر به پایین هدایت کند.

این دستگاه در بیشتر باغات کشاورزی از جمله :

باغات (مرکبات ، پسته ، انگور ، سیب و ...) کاربرد دارد.

این دستگاه با یک موتور نیروی محرکه دیزلی در روی زمین به حرکت در می آید.

دستگاه مجهز به یک سیستم حرارت سنج است که قادر است قبل از رسیدن سرما

در باغ بطور اتوماتیک ، دستگاه تولید باد را روشن نماید و پس از رفع مشکل سرما

بطور اتوماتیک خاموش گردد.

هر دستگاه قادر است بین ۷-۵ هکتار باغ را از سرما زدگی نجات دهد.

کارخانه و دفتر مرکزی :

کرمان - کیلومتر ۵ جاده زنگی آباد

تلفن : ۶ - ۲۷۵۲۵۰۰ (۰۳۴۱) فاکس : ۲۷۵۲۵۰۷ (۰۳۴۱)

دفتر تهران :

اتوبان همت ، خیابان شیراز جنوبی ، نبش علیخانی ، پلاک ۲۲

تلفن : ۸ - ۸۸۶۱۱۸۷۰ (۰۲۱) فاکس : ۸۸۶۱۱۸۶۹ (۰۲۱)